דבר

יום רביעי, כ"ט בשבט תשמ"ח, 17 בפברואר 1988 • גליון 19347

היום 12 עמודים • המחיר 1.20 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.04 ש"ח

היום בדבר
- הערות בטרם הידרדרות / יצחק רועה
- בסימטאות ההן / דוגי
- סכנת השיכחה ותקוות המפנה / גד יעקבי
- על נאמנות וסולידאריות / עומר מסאלחה

דבר•אחד

מזג האויר

(ע). – ממטרים ירדו לפרקים וייתכנו סופות רעמים בודדות. יש חשש לשטפונות במקומות נמוכים. בדרום יירד גשם.

טמפרטורות המינימום והמקסימום הצפויות ליום ד': ירושלים: 3–8; רמת הגולן: 3–6; צפת: 3–6; חיפה: 8–12; טבריה: 8–14; עפולה: 6–11; שומרון: 5–9; תל אביב: 10–15; נמל התעופה בן גוריון: 7–12; ירדנה: 9–16; עזה: 10–17; באר שבע: 10–17.

בעקבות הגשת דו"ח ועדת ששינסקי

מנכ"ל האוצר: אתנגד למס רווחי בורסה
נסים: אלמד את הדו"ח ואגבש את עמדתי

25% מס על רווחי הבורסה, חידוש קצבת הילד הראשון וקצבאות ללא מס – בהמלצות הדו"ח שהוגש אתמול לשר האוצר • סיפוק חלקי בהסתדרות • קיסר: ההמלצה להטיל מס על הבורסה – אמיצה

הדו"ח התקבל – וההמלצות?

ששינסקי מוסר את הדו"ח לנסים, אתמול (צילום: יצחק הררי)

מאת אמנון אמר, מדור הכלכלי של "דבר" בירושלים

ועדת ששינסקי הגישה אתמול את הדו"ח להמשך הרפורמה במס הכנסה לשר האוצר משה נסים. במקום קצר שנערך בלשכת השר בירושלים מסר יו"ר הוועדה, פרופ' איתן ששינסקי את הדו"ח לידי שר האוצר. נסים בירך את חברי הוועדה והביע תקווה שהמלצותיהם יהוו נדבך נוסף במאמצי הבראת המשק.

לפי המלצות חברי הוועדה תופעל הרפורמה במס הכנסה ליחידים בתחילת שנת המס הבאה. לדברי מחברי הדו"ח, לא תטיל הרפורמה המוצעת נטל נוסף על תקציב המדינה והקטנת ההכנסות ממסים תכוסה כולה על ידי תוספת ההכנסות כתוצאה מביטולי הפטורים.

לא יהיו שינויי מסים רטרואקטיביים ולפיכך חלק מתוספות המס יבואו לידי ביטוי רק בעוד מספר שנים. אלה ההמלצות העיקריות שגיבשה הוועדה:

• לחדש מיד תשלום קצבת הילד הראשון לכל התושבים ולבטל את מיסוי הקצבאות לילד השני והשלישי.

• להטיל מס על רווחי הון ריאליים בבורסה. המס יהיה בשיעור אחיד של 25 אחוזים ויוטל על הרווח הריאלי המצטבר מדי שנה בקיזוז ההפסדים. המס על בעלי שליטה

(המשך בעמוד 2)

מאת סופר "דבר" לענייני עבודה

סיפוק לגבי חלק מהמלצותיה של ועדת ששינסקי, הביעה אתמול ההסתדרות.

המזכ"ל ישראל קיסר, שהופיע אתמול בפני הוועדה לבטיחות לאיכות חיים בעבודה, ציין שוועדת ששינסקי אימצה את עמדת ההסתדרות בעניין החזרתה של קיצבת ילד ראשון ואי מיסוי של הקצבאות לילד ראשון ושני.

קיסר הביע שביעות רצון מכך שהוועדה לרפורמה במס לא פגעה בזכויות מוקנות לקשישים ולנכים, אך בעיקר שיבח את הוועדה על "המלצתה האמיצה" להטיל מס על רווחי הון בבורסה.

עם זאת הסתייג מהמלצות הוועדה לבטל את הפטור ממס על החסכון בקרנות ההשתלמות וטען כי "על זכות זו לא נוותר". קיסר הביע התנגדות גם להקלות במיסוי לבעלי הכנסה גבוהה, עליהן ממליצה הוועדה.

ראש סיעת הליכוד בהסתדרות, ח"כ יעקב שמאי, תקף את אחת ההמלצות של הוועדה לפיה יבוטלו הפטורים וההקלות שניתנו לתושביהן של עיירות הפיתוח.

על מה ישבו 8 חודשים

מאת אמנון אמר

בתום שמונה חודשים של עבודת הוועדה הסבור אתמול כי הדו"ח הליך עבכב.

מרבית מחלקי הרפורמה שמציעים חמשת חברי ועדת ששינסקי במעט איננו שונים מהרפורמה שהציע שר האוצר במסגרת התכנית "שאין בלתה", אלא שאז איבדה הכנת הרפורמה שלושה שבועות והפרטים שרלפו ממנה היו אמצים.

בזמנו התקבלה הרפורמה המוצעת בקיתונות של לעג בכירים בבנק ישראל אפילו כינו אותה "רפורמה של שלושה פקידים". השלושה שאליהם כוונו חיצי בנק ישראל היו הממונה על הכנסות המדינה ישראל ברון, סגנו יורם גבאי ושמעון גל המכהן כיום כיועץ הכלכלי של שר האוצר.

מעניין כיצד יגיבו עכשיו אנשי המחקר בבנק ישראל, לאחר שהרפורמה הזו קיבלה את הכשר של שלושה פרופסורים מהאקדמיה.

דו"ח מאוזן ושקול

מאת כתריאל אבוביץ

דו"ח ועדת ששינסקי שפורסם אתמול הוא דו"ח מאוזן ושקול. ועדת המומחים הצליחה לעשות על הכנתו 8 חודשים ראויה לשבחים מכמה סיבות.

ראשית, הוועדה יוצאת מנקודת מבט שמערכת מס צריכה להיות צודקת, הגיונית ומסודרת ולא לתת מענה לדרישות של קבוצות לחץ.

(המשך בעמוד 2)

אבן ימסור כנראה לשולץ מסר מפרס

שולץ: עמדת שמיר אינה מפתיעה; אבוא לקדם תחילת מו"מ מוזרז

מאת אמנון, דנקנר סופר "דבר" בוואשינגטון

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ יפגוש היום בבוקר את ח"כ אבא אבן האמור למסור לו מסר משר החוץ שמעון פרס. אל אבא אבן יתלווה שגריר ישראל בוואשינגטון משה ארד. ארד היה אמור לפגוש אמש בשעה מאוחרת את עוזרו של שולץ, ריצ'ארד מרפי כדי לקבל ממנו דיווחים על ההתפתחויות האחרונות בתהליך התקדמות היוזמה האמריקאית.

מזכיר המדינה שולץ אמר אתמול במיאמי, כי עמדתו של יצחק שמיר נגד עקרון השלום תמורת השטחים, ידועה לו, אינה מפתיעה אותו ואין בה כדי לשנות את עמדתו שלו ואת כוונתו לצאת למזרח התיכון ולהביא, באופן מזורז לתחילת המו"מ בין הצדדים לסכסוך הישראלי־ערבי.

במסיבת עיתונאים במיאמי אמר עוד שולץ כי הוא מקבל את עמדתה של ממשלת ישראל שלא להתיר לספינת המגורשים להכנס לתחומי הארץ. שולץ אמר כי שום מדינה, כולל ארה"ב, אינה מכניסה לתחומיה כל מי שרוצה בכך ומתנה את הכניסה באישורים, היתרי כניסה ובדיקות שונות וכי כל מדינה חופשית לסרב להכניס זרים לתחומיה.

(המשך בעמוד 2)

3.5 מיליון ש"ח ב"לוטו" – למי?

1, 9, 19, 23, 37, 41 והמספר הנוסף (30)

תוצאות הגרלת הלוטו השבועית שנערכה אתמול הן: 1, 9, 19, 23, 37, 41, והמספר הנוסף – 30.

סכום הזכיה לזוכה יחיד היה 3.5 מיליון ש"ח. בשעת מסירת התוצאות לא נודע עדיין על חלוקת הפרס, שהוא הגבוה ביותר בתולדות ההימורים במדינה.

ההגרלה נדחתה לשעות הערב המאוחרות בשל ריבוי הטפסים וכשל כך, ניתן היה לשלוח טפסים עד לשעה מאוחרת מן המקובל. הורגשה תכונה רבה של מהמרים שהגיעו לבית מפעל הפיס מכל רחבי הארץ כדי לחזות בהגרלה במו עיניהם ולקבל את המספרים הזוכים מוקדם ככל האפשר. אתמול נמסר, כי נרשמה עליה של 70 אחוז במספר הטבלאות שמולאו בהגרלה הנוכחית, לעומת שבוע רגיל.

אתמול בלילה הגיעו שישה מהשוקנים שהשתתפו במבצע הפרסום של ה"לוטוסט" להוציא את שש המספרים שעלו בגורל. כן הופיעה תזמורת, הופרחו בלונים, ויו"ר דירקטוריון מפעל הפיס, ח"כ גדעון גדות, נשא נאום ברכה.

פונר: שמיר לא נועד עם חוסיין באיטליה

(ע). – יועץ ראש הממשלה לתקשורת אבי פזנר הכחיש אתמול, כי נערכה פגישה לילית בין ראש הממשלה שמיר לבין המלך חוסיין, מירדן, השוהה באיזור האלפים בצפון איטליה, מסר כתב הטלוויזיה הישראלית באיטליה.

אתמול בערב עמד ראש הממשלה לסעוד בארוחה פרטית במסעדה עם שגריר ישראל באיטליה, אך אין יודעים היכן יסעדו השניים.

בראיון עם כתב הטלוויזיה אמר מר שמיר על שיחותיו המדיניות: "תפקידי היה לא להתווכח איתם, אלא להציג את העמדות שלנו ולהסביר אותן. ביחס למדינה פלשתינית מעטים מאד מהמנהיגים האיטלקים תומכים בכך. אולי הם לא אומרים את זה לאנשי אש"ף, אבל לי הם אמרו זאת. ויש הרבה מאד מחשבות, הרהורים וספקות גם בנוגע להועידה הבינלאומית".

ח"כ ארצי ליועץ המשפטי לממשלה:

תובע מחריש להודיע לכנסת מיד על השינויים בנוהלי השימוע

מאת טובה צימוקי, סופרת "דבר" בירושלים

חיכ ארצי מתנגדת המרכז שיגר אתמול מכתב ליועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש ובו הוא דורש ממנו להודיע לכנסת לאלתר מה הם השינויים בנוהל השימוע עליהם דיווח לכנסת לפני חודשיים כי בכוונתו להנהיג.

ארצי מציין כי פנה פעמיים בעניין זה לחריש ולא נענה. חריש גם הודיע לוועדת החוקה של הכנסת באמצעות נציגת משרדו גלודיה וייסמן, כי ניסח מחדש את כללי השימוע אך עד כה לא טרח לדווח עליהם לכנסת. ארצי כפנה את חריש להרצאתו של שופט העליון אהרון ברק שבה אמר כי יש להרחיב את השימוע לרבים יותר.

סופרת "דבר" מציינת כי בעקבות הביקורת שנמתחה עליו כי הוא מקיים שימוע רק למיוחסים, קיים חריש באוקטובר דיון בלשכתו בנושא ואף נוספו כללי שימוע חדשים. מאז לא יישם חריש את הכללים.

השתתפות ערה בבחירות המוקדמות בניו־האמפשייר

מאנצ'סטר, ניו־האמפשייר (רויטר). – השתתפות ערה היתה אתמול בבחירות המוקדמות במדינת ניו־האמפשייר, בחירות העשויות לקבוע במידה רבה מי יהיו מועמדי המפלגה הדמוקראטית והרפובליקאית לנשיאות ארה"ב.

עד לשעת מסירת הידיעה לא נודעו תוצאות הבחירות, אולם נמסר כי ההשתתפות היתה בינונית עד גבוהה. ממטה של המועמד הדמוקראטי מייקל דיוקאקיס נמסר, כי ההשתתפות בקרב הרפובליקאים היתה 57 אחוז לפחות.

בצד הרפובליקאי עשויות הבחירות לקבוע אם תימשך תנופתו של הסנאטור בוב דול, שניצח בבחירות באיובה, או שסגן הנשיא ג'ורג' בוש יתאושש.

נלכדו מסיתים מ"הג'יהאד האסלאמי" שנמלטו לכפר

מאת אוריאל בן־עמי, סופר "דבר"

ראשי מסיתים מן הכפר דיר־אל חטב שליד טול־כרם נמלטו בשבוע שעבר מכוחות הבטחון ומצאו מקלט בתוך הקו־הירוק.

בשבוע שעבר ערכו כוחות צה"ל פשיטה לצורך ביצוע מעצרים בכפר דיר אל־חטב שליד טול־כרם. לפני ביצוע המעצרים הוטל עוצר על הכפר המונה כ־6,000 נפש. ואולם עוד לפני תחילת העוצר נמלטו אחדים מראשי המסיתים, הנמנים עם הג'יהאד האסלאמי מעבר לקו־הירוק. הם מצאו מקלט אצל ראש המועצה המקומית ביר־עסיכה שליד קיבוץ בחן, כ־10 ק"מ מטול־כרם בתוך גבולות הקו־הירוק.

כוחות הבטחון לכדו אותם וממשיכים בחקירתם. יש לציין שהמסיתים שנלכדו היו אחראים על שיבושי התנועה והמהומות בכל אזור קלקיליה וטול־כרם.

מצנע: השקט היחסי בשטחים הוא תוצאה של פיגוע הספינה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע סבור שהשקט היחסי ששרר אתמול בשטחים הינו תוצאה ישירה מהפיגוע שאירע בספינת המעבורת "סול פריין" העוגנת בנמל לימסול בקפריסין.

אלוף מצנע הוסיף במהלך ביקור בכפר ג'וליס כי זה למעלה משבוע, בעקבות פעולות יזומות שצה"ל נקט, שוררת רגיעה יחסית בשטחים. "אני מרגיש וחש את תחילתם של סדקים ובקיעים במה שנקרא 'העמידה האיתנה'".

מאת דני צדקוני ויורם לוי, סופרי "דבר"

"יום השקט" שעליו הכריזו אתמול בשטחים, עבר ברגיעה עזה בשקט יחסי, שכלל הבערות צמיגים, ידוי אבנים, הצבת מחסומים, הנפת דגלי פלשתין, פיזור מסמרים בכבישים ושביתות.

התנועה בכבישי האיזור היתה דלילה. יציאת הפועלים לישראל היתה מעטה.

יום אתמול עבר במזרח ירושלים ללא הפרות סדר. האירוע החריג היחיד היה במחנה הפליטים עננא שם ידו צעירים אבנים

שקט ב"יום הזעם"

שביתת מסחר בירושלים, אתמול (צילום: רחמים ישראלי)

שליחת "דבר" מדווחת מלימסול

"סול פריין" היתה בלתי־כשירה להפלגה גם לפני הפיצוץ – אומר הכלכל הראשי

בלימסול מייחסים לישראל את פיצוץ האוניה ומילכוד מבונית אנשי אש"ף

מאת טלי ליפנר, לימסול

ללימסול לא הגיעו אתמול אנשי אש"ף או נוסעים אחרים האמורים להפליג בספינת המגורשים לישראל. בנמל לימסול לא נמצאת כל ספינה המיועדת להיות "אל אעודה" ולא נרשמה כל פעילות מיוחדת העשויה להצביע על תכונה מוגברת לקראת התפתחות כזאת.

הכרות אנשי אש"ף באתונה, בדבר העברת נוסעי "ספינת

(המשך בעמוד 2)

צה"ל חוקר נסיבות התקרית

נהג ישראלי נחבל בראשו ליד אלקנה ורכבו הוצת

מאת אוריאל בן־עמי, סופר "דבר"

דובר צה"ל מסר אתמול על תקרית שבה נחבל שלושם בערב נהג רכב ישראלי ליד הישוב אלקנה בשומרון. הנהג עצר את רכבו לאחר שאירע בו תקר ותוך כדי מהלך החלפת גלגל הרכב הגיע למקום ערבי שהיכה בראשו ונמלט באורחקל. הנהג הגיע ללא רכבו לישוב אלקנה ולאחר מכן הציתו אלמונים את מכוניתו. דובר צה"ל סירב למסור את שמו ומסר כי "צה"ל חוקר את התקרית באותן ארגומנטים".

בית"ש היתה אתמול רגיעה יחסית. בכל הערים הערביות היתה שביתת מסחר מלאה ואולם התפרעויות אירעו רק בכפר באני־נעים שבדרום הר־חברון. חברי כנסת מכל הסיעות סיירו אתמול בדרום הר־חברון בשעות הבוקר ועבדו את הכפר באני־נעים שהיה שקט. כעבור כחצי שעה הגיע למקום צוות טלוויזיה ואז החלו התפרעויות בכפר. חיילי צה"ל פיזרו את המתפרעים.

צה"ל העמיד אתמול לדין חייל מילואים שתקף צלם טלוויזיה של רשת האן־בי־סי. לאחר שניסה למנוע ממנו בכוח לצלם התפרעויות במקום. חייל המילואים האשים את צוות הטלוויזיה כי הוא האחראי למהומות.

בקבוק תבערה השלך שלשום לפנות ערב לעבר מוביל טנקים של צה"ל ליד הכפר עידנא

במסיבה שנערכה לפצועי ההתפרעויות בשטחים – בפיקוד הדרום

פחדתי שאמא שלי תראה בטלוויזיה איפה אני משרת – סיפר הצוער ירון

מאת אמוץ רוזנבלום, סופר "דבר" בדרום

"לפני שעליתי לארץ מהוואדי, השתוקקתי לשרת בחטיבה קרבית, אבל אתמול בחלום ושלוש שנים שלי לא חלמתי ברוטלי שאטפלה את שעבר משרת בשטחים, כל כלי השבואה והזוכה להגזור אבנים", כך סיפר ירון מלג, בן 19, צוער בקורס קצינים, אחד מעשרת חיילי צה"ל שנפצעו, במסיבת עזה שנערכה לפצועים בשטחים לפני כשבועיים. אתמול במסיבה שנערכה אמש מטעם המפקדה הקיפוד.

מלג, בן להורים שעלו לפני שנים רבות מטוניס לאנגליה, עלה לישראל לבדו, התגייס לצה"ל ואף הספיק לשאת ביקורים. אשה ולסיים תגאור הראשון בהקלאות. במהומות בשטחים נפצע ירון בקורס קצינים בבה"ד 1. הוא הובהל לקדם בישלומו לאזור רפיח, כדי לסייע ביתיתי. המהומות בכפר רפיח. באותו היום בשלושה רעמבר, ותוקף הכת שלו במטה ובה של מגפרים מקומיים, שיצו לעברם אבנים. "הרגשנו כמו כלבים קשורים שרואים מול עיניהם המולים מתגרים בנו ובקיצור נמתה להפגוע אנו כשהתגלגל לרגע. הרגשתי לפתע פגיעה במשקפי ויותר לא ראיתי כלום". ירון נפגע בעינו מאבן שניפצה את זגוגיות משקפיו. הוא טופל בבתי החולים "סורוקה" והדסה עין־כרם בירושלים וחזר ליחידה, כדי להמשיך את קורס הקצינים.

"מי שבאמת הפחיד אותי במהלך המהומות ברפיח היו דווקא צוותי הצילום הזרים" גילה ירון "פחדתי פחד מוות שאמא שלי, המתגוררת בלונדון ואינה יודעת היכן בדיוק אני משרת, תיראה לפתע את בנה על מסך הטלוויזיה, במקום זה בטלוויזיה כל כך לא נעימה. האמת היא שלא כבה השכנתי שהשירות שלי יראה".

במסיבה לחיילים הפצועים, בה נטלו פצועי כל יחידות צה"ל שיפצעו במהלך המהומות ברצועת עזה, נטלה חלק הקצונה הבכירה של הפיקוד. במהלך המסיבה חולקו לחיילים תשורות העירה ושי צנוע, כהוקרה לפעלם למען הבטחון בגבורה. בתום ארוחת הערב המצינית, שנערכה בחדר האוכל של קציני הפיקוד, התקיימה הופעה של אמני יחידת החינוך של הבסיס, בהם חיה סמיר ויעקב טל.

השגריר הנורווגי בישראל, טורלייב אנדה

הגרמנים בנורווגיה לא שברו לאנשים ידיים ורגליים ברחובות

טורלייב אנדה

מאת אריאלה רינגל־הופמן, סופרת "דבר"

שגריר נורווגיה בישראל טורלייב אנדה אמר אתמול בחיפה כי "לעם הנורווגי יש ניסיון של חמש שנים תחת הכיבוש הגרמני במלחמת העולם השנייה. מה שהגרמנים עוללו בנורווגיה היה גרוע מאד. הם הרגו ועינו אנשים ומשאו אנשים שונים אבל אינני זוכר שחיילים גרמנים יצאו לרחובות לשבור לאנשים ידיים ורגליים או הוציאו ילדים מבתיהם באישון לילה. אנחנו לא צפינו התנהגות כזאת מישראל". הדיווחים בכלי התקשורת על מה שקורה בשטחים משאירים רושם קשה מאד על הנורווגים. הם לא אוהבים אנשים שנוהגים כך. הדימוי של הנורווגים מתנהגים בהתנגדות קיצון מבעי רק מבעי שאנשים משווים בין כיבוש גרמני לישראלי. אינני אומר שמה שמשתמש מהגרמנים הוא חמור יותר או פחות, אולם בהשוואת הדיווחים הנלמדים בכלי התקשורת על הנעשה בשטחים

(המשך בעמוד 2)

עובדי המינהל והמשק שבים היום לעבודה • צווי־ריתוק – לרנטגנאים

ההסתדרות התחייבה לתת גיבוי מלא להשוואה עם קופ"ח

מאת רבקה הרניש, סופרת "דבר"

שובם של כל 10,000 עובדי המינהל והמשק בבתי החולים הממשלתיים לעבודה סדירה מן הבוקר תביא הקלה רבה, אולם החיים במערכת האישפוז הממשלתית עדיין לא יחזרו למסלולם התקין.

הרופאים המרדימים משביתים היום וחדרי ניתוחים בבתי החולים "הלפסון", "השרון", "ברזילי" ו"תה"ש". עין כרם, והעיצומים שנוקטים זה היום השלישי ברציפות טכנאי הרנטגן משביתים כל ניתוחים מתוכננים מראש. מתוך כ־1000 טכנאי הרנטגן קיבלו אתמול 100 צווי ריתוק, שהוצאו על ידי נציבות שרות המדינה. העיצומים, שנוקטים עובדי מכוני אספקה מונעים מבתי החולים הצטיידות בתרופות וחומרים חיוניים אחרים. רופאי המדינה מאיימים בחידוש העיצומים. האוצר פתח במגעים עם עובדי המעבדות והם ישארו "בהמתנה" עד השבוע הבא, ויחד איתם גם הרוקחים.

על הפסקת השביתה של עובדי המינהל והמשק החליטה אתמול מועצת העובדים בהתגברות כשליש מחבריה. על חברי המועצה עבר יום מתיש של המתנה למסמך ההבנה, שגובש שלשום בפגישה עם יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות חיים הברפלד. המסמך הזה אמור היה עד השעה 11 בבוקר לקבל את חתימתו של הממונה על השכר במשרד האוצר יעקב דנון, אולם במסמך שהועבר רק בשעה שלוש

(המשך בעמוד 2)

חיים הברפלד

هكذا من الاصل

هكذا من الأصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

מנהל מכון גאלופ, יעקב לוי:

יהודים שונאים ערבים – על־פי מקומות מגוריהם

(ע).– אם המפלגות ינהגו בבחירות לכנסת השנה כפי שנהגו בבחירות ב־1984, קיים חשש ששום דבר לא ישתנה בבחירות לכנסת ה־12 לעומת הבחירות לכנסת ה־11. כך אמר אתמול מנהל מכון גאלופ בישראל יעקב לוי במסיבת עיתונאים בבית סוקולוב בתל־אביב. לדבריו, יש צורך לשנות הטעם את סגנון הדיבור של נציגי המפלגות, להפסיק את ההתמקדות על פוליטיקאים ולפנות בעיקר אל 20 אחוז של הבוחרים המהססים, אשר יקבעו את תוצאות הבחירות.

המסיבה נקראה לרגל הופעת ספרו של יעקב לוי „הכתובת שעל הקיר", על מחקרים שערך המכון עבור המערך ערב בחירות 1984.

יעקב לוי הטעים, כי הבחירות הקרובות יהיו אמוציונליות, את מקומם של האידיאולוגיות והמצע יתפסו סמלים, אסוציאציות וסיסמאות. עוד אמר, כי בכנסנו לעידן הבחירות האישיות, ומה שיקבע יותר יהיה מי אומר את הדברים, הסגנון של הדיבורים וכיצד אומרים אותם, ולא המצב הקיים. במספר נושאים אקטואליים כמו ערבים, מהומות בשטחים, נושאי בטחון וכלכלה יש בלבול עצום בעם שאינו יודע מי מהפוליטיקאים מחזיק בעמדה זו או אחרת.

עוד אמר, כי מתוך סקר נתברר שהשנאה המחוזר מהעורבים אינה נובעת מעמדות היסטוריות או בטחוניות או הדאגה לשלום הארץ, אלא מגבריעים פסיכולוגיים, כלכליים וחברתיים. הוא הוסיף, כי מחקר לפני כחצי שנה הצביע על כך שישראלים באיזור המרכז שונאים את ערביי עזה, אך לא את ערביי מרכז הארץ. לעומת זאת, אנשי חיפה שונאים את ערביי המשולש.

מנהל מכון גאלופ סיפר, כי ערב הבחירות ב־1984 הופיע בפני מטה הבחירות של המערך ואמר, כי הבעיה הכלכלית אינה תופסת מקום חשוב במצע הבחירות, אך המערך חשב אחרת ונפל במלכודת. הוא אמר, כי הוא גם ציין, כי היה קשה לפוליטיקאים לעכל שהשמצת מפלגות אחרות פעלה כבומרנג.

נדקר חייל מחיל־האוויר כשנסע כטרמפיסט

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

חייל בחיל־האוויר, עופר סודקים, בן 20 מקריית־אתא, נדקר על־ידי נהג המכונית שבה נסע כטרמפיסט. המכונית היתה בעלת לוחית זהוי ישראלית והדובר החייל נהגה היה ערבי.

המקרה אירע אתמול אחרי השעה 2 אחה"צ. החייל המשרת באחד מבסיסי חיל־האוויר בדרום המתין לטרמפ בתחנת איסוף החיילים בצומת כנות על יד גדרה בכיוון אשדוד והכביש המהיר לת"א. הוא היה יחידי בתחנה שלידה נעצרה מכונית אסקורט לבנה שלוחית הזיהוי שלה היתה ישראלית. כמאתיים מטר מהתחנה שלף הנהג סכין גדולה ודקר את החייל בירך השמאלית.

סוף־סוף תעודת זהות

(שמעון וייס.) „אני מאוד מאושרת, קשה לי להאמין שקיבלתי סוף־סוף את תעודת הזהות", כך הגיבה אתמול בבוקר הגיורת גייל מוסקוביץ' מקיבוץ גונן לאחר שקיבלה את תעודת הזהות הישראלית שלה בתום מאבק שנמשך כשנה וחצי ולאחר שבית המשפט העליון אישר את תוקף גיורה כהלכה. כזכור, הגיורה מוסקוביץ' בגיור קונסרבטיבי בארה"ב ואולם משרד הפנים סירב להכיר בכך ולהעניק לה תעודת זהות ואזרחות ישראלית. מוסקוביץ' ובעלה, יוסי, הגיעו בשעות הבוקר למשרד הפנים בצפת וביקשו לקבל תעודת זהות. פקיד המשרד ביקש לבדוק את הנושא עם המשרד הראשי בירושלים ולאחר שקיבל אישור, ביקש מגייל למלא פעם נוספת את טופס הבקשה כנדרש והעניק לה את התעודה. גייל ויוסי יצאו מחובקים ומאושרים מהמשרד ושבו למשק. אמש ערכו מסיבה צנועה לחבריהם בקיבוץ. (צילום: ז'אן צפתי)

על סיפון „סול פריז" בנמל לימסול

מכונת תעמולה עלובה ונטושה

מאת מלי ולינגר, שליחת „דבר" בלימסול

המעבורת „סול פריז" שבמקום היתה ל„אל אעודה" ידעה בימים האחרונים עדנה בלתי־צפויה; קטורת ירבותיים, ריקה ממטען ומאנשים ונטוה על ימינה, תמסה „סול פריז" – גרוטאה של ממש – כותרות הצבה לילד שצעק כי המלך הוא עירום. עלינו אתמול על ה„סול פריז" העלובה והנטושה ולעינינו נחשפו מערומי אשיף ותעשיני פרסה של התקשורת בידי מכונת התעמולה של האירגון. האירוניה צימצה לנו במלוא עליבותה.

בלימסול עסוקים עם הבחירות ומתכוננים לפתיחת עונת התיירות. לכלכל הראשי ולדייל הראשי ניצבת הספינה המושכרת מעבורה, הסכסוך הישראלי־פלסטיני עובר דרך פיצוץ שהבהיל אותם את שבעים חבריהם משמטם דרך הדאגה למשכורות שלא יכנבו גם החודש.

הם מסתובבים בטלים על הרציף. כבר מזמן לא מחכים להפלגה. לשאלה האם הבחינו בהכנות מיוחדות בסוף השבוע שעבר להפלגה גדולה, השיבו בצחוק וסיפרו כי לא היתה שום תכונה כזאת. ואפילו מזון אין כאן להספיק לאנשי הצוות, לא כל שכן להפלגה המונית.

האם היו מוכנים לעבוד על ה„סול פריז" אם יוגבר שאבן נרכשה על־ידי אש"ף? ענו בשלילה מוחלטת והסבירו בפשטות כי הם פוחדים. ישראלים ... רובם לא רוצים לימסול. אותם מעניין הלחם.

... בנמל. בקצה השני של הכביש המתפתל מן הנמל, מרחק מספר ... עומדים בבנייני אמלקה עומדות ארבע נשים בקומה השלישית של המרפסה, מביטות אל הגדר ההרוסה שלידה התפוצצה ביום ... המכונית הממולכדת והתגובה אבי המשפחה ושני אנשי אש"ף נוספים. עכשיו יש שם רק חור גדול בגדר וחלקי רכב מפוייחים. מראה ההתעניינות שלנו יורדת מלמעלה אחת הנשים ומבקשת מאיתנו להזדהות. כשאנחנו אומרים לה כי אנחנו עתונאים מישראל המבקשים לדבר איתה היא אומרת „אני באמת לא חושבת שאני מוכנה לדבר עם מישהו מכם". היא עולה בכעס התריס בקומה השלישית מוגף נחרצות. נראה ששוב נסתם הגולל על עוד ניסיון הידברות בלימסול.

מחריף המשבר בממשלת אוסטריה בעקבות סירוב ואלדהיים להתפטר

ורניצקי: עלינו לצאת מהבידוד

וינה (רויטר). – המשבר בממשלת אוסטריה הולך ומעמיק בעקבות סירובו של הנשיא קורט ואלדהיים להתפטר בעקבות תוצאות ועדת החקירה על עברו הנאצי.

אתמול נערכה ישיבת קבינט כדי לדון בעניין, והקאנצלר הסוציאליסטי פראנץ ורניצקי אמר בסופה, כי על ממשלת הקואליציה להמשיך למרות הסערה. עם זאת הוא הזהיר מפני הקלת ראש ב„סכנה האפשרית" הנובעת מן המחלוקת.

שרת החינוך הילדה הוליצק סיפרה כי תלמידים בבתי הספר קורעים את תמונתו של ואלדהיים ומשחיתים אותה. היא תהתה, אם אוסטריה, המתכוננת לציין את יום השנה ה־50 לפלישה הנאצית, תוכל ללמוד מעברה כל עוד ואלדהיים מכהן כראש המדינה. גם שר הפנים אמר כי הקואליציה תוכל להמשיך, „אולם אינני יודע לכמה זמן".

ראש המפלגה השמרנית ושר החוץ אלואיס מוק הגדיר אתמול את הופעתו של ואלדהיים בטלוויזיה ביום ב' כ„נסיון רציני להרגיע את המצב" אולם הקאנצלר ורניצקי טען כי הסבריו של ואלדהיים אינם מספיקים. „עלינו לצאת מהבידוד", אמר ורניצקי.

בינתיים טען אתמול החבר הגרמני בוועדת ההיסטוריונים, כי על ואלדהיים להתפטר לטובת ארצו. מאנפרד מסרשמידט דחה את טענותיו של ואלדהיים כי אינו יכול להתפטר משום שנבחר באופן דמוקרטי. „אינני חושב שהמצב יירגע עד שואלדהיים יסיק את המסקנות", אמר מסרשמידט.

גם מנהיגת סיעת „הירוקים" בבית הנבחרים האוסטרי חזרה וקראה אתמול להתפטרותו של ואלדהיים. פרדה מאייסנר בלצר קראה לממשלה שלא לאפשר לואלדהיים להשתתף בטקסים הרשמיים לרגל יום השנה ה־50 לסיפוחה של אוסטריה לגרמניה הנאצית.

בהחלטת משרד הפנים:

מועצה ערבית מקומית – במקום 4 כפרים; מועצת עמק חפר: טעות

מאת חנה מאיר, מסופרת „דבר" בשרון

משרד הפנים החליט לכונן מועצה מקומית ערבית עצמאית, במקום ארבעה כפרים ערביים הנכללים בתחומי המועצה האזורית עמק חפר. ארבעת הכפרים הערביים הם: ימא, ביר אלסיכה איבתן וקרעה.

במכתב ששיגר רב שיש, הממונה על מחוז המרכז במשרד הפנים, אל יושבי ראש הוועדים של ארבעה הכפרים הוא כתב כי על שר הפנים להפס על הצו המקים את המועצה המקומית. משרד הפנים מציע כי המועצה החדשה תקום לקראת חג העצמאות תשמ"ח.

במסיבת עיתונאים שכינס ביום שלישי עמוס דגני, ראש המועצה האזורית עמק חפר, הוא הביע את התנגדותו להחלטת משרד הפנים לנתק את הכפרים הערביים מתחום השיפוט של המועצה האזורית עמק חפר, כדי להקים מועצה מקומית ערבית עצמאית.

במכתב ששיגר דגני אל יצחק שמיר, ראש הממשלה וממלא מקום שר הפנים הוא כותב, כי ארבעת הכפרים הערביים המשתרעים לאורך הקו הירוק סופחו אל המועצה האזורית עמק חפר לפני כ־18 שנה. היחסים בין הישובים היהודיים לבין ארבעת הכפרים היו יחסי שיתוף פעולה פורה. אותם כפרים ... אנטי־ישראלי. דגני אמר, כי בכפרים אלה פיתחה המועצה המקומית בתי ספר, גנים, סלילת כבישים פנימיים, הכנסת חשמל לכפרים, הספקת מים תקינה, פיתוח תעשייה, עריכת תוכניות מתאר והבאתן לאישור, איסוף אשפה, תברואה ועוד.

במכתבו כותב דגני בין היתר. „משהועלתה הצעה להקים ישוב עברי בין הכפרים הערביים החלה תסיסה ונמצאו תובעים הפרדה מן המועצה". דגני טוען שכתוצאה מן התסיסה התקיימו ויכוחים שהשתתפו בהם גורמים ממלכתיים והמסקנה היתה שאין להפריד את ארבעת הכפרים מהמועצה האזורית. גם ועדה מיוחדת לנושא זה לא המליצה על הפרדה ... שיבטיח לכפרים ... טיפול בענייניהם במסגרת המועצה המקומית.

הגרמנים בנורווגיה לא שברו

(סוף מעמוד 1)

אנשים משגים ומסיקים מסקנות".

השגריר הנורווגי, שהיה אתמול אורח של אגודת העתונאים בחיפה, אמר בתגובה על פרסומים בעתונות הישראלית כי לא קיבל כל הודעה מהממשל עליו לחזור לנורווגיה להתייעצות לאור המדיניות של ישראל בשטחים. הצעה בעניין זה אמנם הועלתה לפני ימים אחדים ע"י סגנית הליכוד באוסלו בפני שר החוץ הנורווגי סטולטנברג אשר אמר לאחר מכן בראיון לרדיו הנורווגי כי ישקול את הדבר. השגריר עצמו מפקפק אם אכן יגיע שדר בעניין זה. הוא ציין כי לא הועברו שום הודעות רשמיות או דברי מחאה של ממשלת נורווגיה לממשלת ישראל באמצעות שגרירות נורווגיה.

עם זאת, פורסמו שתי הודעות באוסלו בדבר עמדת ממשלת נורווגיה בעניין המדיניות בשטחים. „אנו מצטערים" אמר השגריר „על ההתפתחויות בגדה המערבית ובעזה ומקווים שכל הצדדים המעורבים יעשו למציאת פתרון הולם". השגריר ציין, כי חל באחרונה שינוי בעמדת נורווגיה כלפי ישראל. בעבר היו, לדבריו, יחסי ידידות הדוקים בין שתי המדינות ללא ביקורת, אך כיום נוגבים קולות הביקורת בכלי התקשורת בעיקר לגבי המתרחש בשטחים.

סופרת המדיני של „דבר" מוסר, כי לאחר בירור עם משרד החוץ ציין השגריר כי „לא היה בכוונתי לעודד השוואה בין הכיבוש הנאצי לזה הישראלי".

כשנודע למשרד החוץ על דברי השגריר, טלפנו אליו לקבלת הבהרות. השגריר גם אמר שאין בכוונת ממשלתו, בניגוד לדיווחים, להחזיר את שגרירה בישראל לאוסלו, כמחאה על מעשי ישראל בשטחים. במשרד החוץ מדגישים כי למרות ההבהרות של השגריר הם מתייחסים בחומרה רבה לדבריו, הנחשבים לקשים ולבוטים ביותר שהשמיע נציג של מדינה מערבית וידידותית.

עובדי

(סוף מעמוד 1)

אחר הצהרים לחברי המזכירות לא היה „שום דמיון למסמך ההבנה", שסוכם עם הברפלד. המזכירות סירבה להמליץ בפני המועצה על הפסקת השביתה על סמך המסמך שהתקבל והולו מגעים מחודשים עם הברפלד. בתוצאה ממגעים אלא קיבל יו"ר הוועד הארצי משה אבגוש מכתב מיו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד, ובו כלולה התחייבות של ההסתדרות לתמיכה מלאה בהשוואה עם קופת חולים.

במכתב נאמר, כי לצורך השוואת שכרם של עובדי המינהל והמשק בבתי החולים הממשלתיים לשכרם של עובדי בתי החולים של קופת חולים תיערך בדיקה מערכתית בין עובדי בתי החולים הממשלתיים לעובדי המינהל והמשק בבתי החולים של קופת חולים. הבדיקה תכלול כל רכיבי ההכנסה של העובדים, לרבות תשלומים עבור רכב ושעות נוספות. האגף לאיגוד מקצועי יתבע ממשרד האוצר ליישם את הנתונים שיגובשו ואם האוצר לא יענה, יפעל האגף לאיגוד מקצועי ליישום באמצעים העומדים לרשותו.

המועצה רואה במכתב הברפלד הישג גדול, כי זו הפעם הראשונה, לדברי חברי המועצה, שההסתדרות נתנה התחייבות ברורה, ובכתב, לתמוך בתביעה העיקרית של העובדים להשוואה עם קופת חולים. במסמך, החתום על ידי הממונה על השכר יעקב דנון, אין אפילו איזכור של המלה „השוואה". עם זאת, לדברי יו"ר הוועד הארצי משה אבגוש „העובדים השיגו בשביתה זו את המקסימום שניתן היה להשיג, התקבלו ואושרו כ־80 אחוז מתביעותינו". בין היתר הובטחה אותה קצבת הבראה וביגוד שמקבלים בקופת חולים, העלאה בדרגה אחת כמעט לכל עובדי המינהל והמשק.

שרת הבריאות הביעה סיפוק וקורת רוח מסיום שביתת עובדי המינהל והמשק והוקרה מלאה לעובדים ולהסתדרות על המאמצים המשותפים שהושקעו בפתרון הסכסוך.

מנכ"ל האוצר

(סוף מעמוד 1)

בחברות יוטל רק בעת מימוש המניות ויהיה בשיעור של 35 אחוזים. מיסוי רווחי ההון יונהג בנפרד מכל יתר הכנסותיהם של הנישומים.

● להטיל מס של 35 אחוזים על הריבית בתוכניות החסכון הבנקאיות ובקופות הגמל. המס יוטל רק על ההכנסות מהפקדות חדשות או מחידוש של תוכניות קיימות שהגיעו לפרעון.

● להטיל מס על הפרשות סוציאליות. המס יוטל בעת המשיכה בלבד ויחול על ביטוח מנהלים, קופות פנסיה ופיצויי פיטורין.

● לחייב במס את הפרשות המעביד לקרנות השתלמות. חברי הוועדה ממליצים לגלם את השכר במגזר הציבורי כדי שלא לפגוע בשכר הנטו ולשם כך תחזירו בידי הממשלה את תוספת ההכנסות הנובעת מחיובי המס.

● לבטל את הטבות המס הניתנות היום ל„קבוצות־הבאות: חיילים משוחררים, סטודנטים, עולים חדשים, עובדי משמרות, מקבלי הבטחת מעבידים.

● לבטל את הקלות המס להיישובי נפט, הפקת סרטים ולמחקר ופיתוח.

● לבטל את ניכויי המס לתושבים באזורי פיתוח. מוצעת מתכונת המס שתינתן תוקפש בהוצאה תקציבית ישירה לאזורים אלה.

● לפשט ולצמצם את הקלות המס בגין הוצאות רפואיות ונכויות.

● לצמצם את הקלות המס לבעלי רכב צמוד.

● להמשיך בפטור ממס על קצבאות הביטוח הלאומי ומשרד הבטחון. חברי הוועדה ממליצים להתחשב בתשלומי הקצבאות בעת חישוב שיעור המס שיחול על הכנסות נוספות של מקבלי הקצבאות.

● להחיל חובת דיווח כללית לגבי כלל האוכלוסיה. מדובר בדו"ח על הכנסות שיחויבו להגיש מרבית הנישומים השכירים. הדו"ח יהיה קצר ופשוט ויופעל כבר בשנת המס הבאה. ביטול הפטורים והקלות המס יגדיל את הכנסות המדינה ממסים בכ־740 מיליון ש"ח לשנה. סכום זה מציעים חברי הוועדה להפנות למימון הקטנת נטל המס.

ואלה המסקנות שמציעה הוועדה בתחום זה:

● מספר מדרגות המס יועלה מחמש לשבע.

● המדרגות החדשות יהיו בשיעור 20, 25, 30, 35, 40, 45 ו־48 אחוזים. מדרגת המס העליונה תחול על הכנסה הגבוהה מ־4,509 ש"ח במקום 3,800 ש"ח כיום. כתוצאה משינוי המדרגות יעלה סף המס, שהוא הסכום הפטור מתשלום מס הכנסה, בכ־235 ש"ח.

● סף המס לנשוי שאשתו אינה עובדת יהיה מעתה 1,800 ש"ח. עדכון מדרגות המס ונקודות הזיכוי ייעשה מדי חודש בהתאם לשינויים במדד, ולא בעת תשלום תוספת היוקר, כנהוג היום.

שר האוצר משה נסים בשמע אתמול הזהיר מאד תגובתו הזהירה לדו"ח היתה הבטחתו ללמוד את ההמלצות במהרה ראש ורק לאחר מכן לגבש את עמדתו.

לעומתו, הודיע אתמול מנכ"ל האוצר ויקטור מדינה לקבוע חד־משמעית: לא למס על הבורסה. לדברי מדינה, יפגע מס בה ביכולת הפיתוח של הבורסה, שהיא תנאי הכרחי להמשך הצמיחה במשק ההון.

יו"ר סיעת המערך בוועדת הכספים, ח"כ חיים רמון:

תומך בעיקרי המלצות הוועדה ואפעל ליישומן. אני מברך על ההכנות להטיל לראשונה מס על ההון בישראל. על ההסתדרות והממשלה לפתוח במו"מ ולהגיע להסכמי שכר חדשים המתחשבים בשינויים שיש לערוך בחוקי המס שבמליצה הוועדה.

ח"כ יאיר צבן (מפ"ם):

המלצות הוועדה טובות יותר מכל ההדלפות שקדמו לפרסום. מי שמתכוון ברצינות להטיל מס על הבורסה לא היה בורח אותו בביטול פטורים לגימלאים.

נשיא התאחדות התעשיינים דב לאוטמן:

המלצות הוועדה פוגעות בהשקעות בהשקעות הבביוחה והעלולות לגרור להגדלת עלויות העבודה.

„לא נשמעה אף מילת ביקורת" אמר שמיר על שיחותיו באיטליה

הפגנות ומחאות נגד ביקורו של שמיר ברומא

מאת מיכל פלג, רומא

רומא (מיוחד ל„דבר"). – „אין לי תגובה" אמר ראש הממשלה יצחק שמיר כאשר נשאל אם הוא יכול לאשר, שלישראל אין חלק במיגוע בספינה בנמל לימאסול. שמיר שוהה עתה בביקור באיטליה ונפגש שם אתמול עם ראשי הממשל.

„התוכנית של הספינה הפלשתינית היא עיוות", הוסיף שמיר. „שמה של הספינה הוא, 'השיבה' – שיבה של פלשתינים, שעזבו את המדינה ורוצים לחזור אליה ולגרש ממנה את היהודים. זהו סיסמא של אלימות, של מאבק פיזי מזויין נגד מדינת ישראל", אמר ראש הממשלה.

במהלך יום אתמול נפגש שמיר עם ראש ממשלת איטליה ג'ובאני גוריה ועם שר החוץ ג'וליו אנדריאוטי וכן עם ראשי מפלגות וראשי הסנאט באיטליה. „לא נשמעה אף מלה של ביקורת", הרגיש שמיר, בהתייחסו לדיוניו עם המנהיגים האיטלקים.

התקשורת האיטלקית, לעומת זאת, הרגישה את תחושת הדאגה והביקורת, שהביעו המנהיגים האיטלקים למול הסירוב הישראלי לוועידה בינלאומית ולמדיניות בשטחים.

במשך הביקור אירעו מספר תקריות. כאשר סיים שמיר להניח פרחים על קבר החייל האלמוני, נשמעה מקרב הקהל המועט שצפה באירוע הקריאה: „פלסטין חופשית". שמיר מיהר להסתלק מהמקום. כמה שוטרים עצרו בחור עם כפייה, שהשמיע את הצעקה, אולם האיש שוחרר מייד.

באותו זמן התנהלה הפגנה של כמה מאות צעירים, סטודנטים איטלקיים ופלשתינים במחאה על המדיניות הישראלית ועל ביקורו של שמיר. כאשר יצא ראש הממשלה מלשכת יו"ר הפרלמנט האיטלקי, חיכה לו מזכיר המפלגה הרדיקלית הטרנספרולטארית, וצעק סיסמאות תמיכה בפלשתינים.

גם ביטול פגישתו של שמיר עם מנהיגי האיגודים המקצועיים באיטליה התקבל כאן בהרמת גבה. האיגודים ציינו את תמיהתם וכפי שאמר אחד ... אחרות לאהתנהגות ...

„סול פריז" היתה

(סוף מעמוד 1)

השיבה" ללימסול לקראת הפלגתם מכאן לישראל, על כן, אינה מעשית כלל. ספינת המעבורת „סול פריז", שקרקעיתה ניזוקה שלשום בפיצוץ מסתורי, לא היתה כשירה למלא את המשימה שלשמה כנראה נרכשה על־ידי הפתח' בסוף השבוע שעבר. הכלכל הראשי של האוניה, יאניס מוזומידיס, סיפר לי אתמול כי הוא ושאר שבעים אנשי הצוות לא ידעו כלל על העברת הבעלות של הספינה לידי חברה ושמה קרפטוס, ואולם לדבריו, גם לפני הנזק הנוסף שנגרם על־ידי מטען חומר נפץ, אשר עפ"י הערכת חוקרי המשטרה הצמוד לירכתיים הימניות של המעבורת, היתה ה„סול פריז" אוניה בלתי כשירה להלוטין. לדבריו, היה נדרש לפחות שבוע להכשיר מחדש לפני שילוחה לים. זאת, אחרי שבמשך למעלה מחודשים וחצי היתה ה„סול פריז" משבתת בעקבות קשיים כלכליים קשים.

מכל מקום, אתמול עסקו אנשי חברת הספנות שרכשה את הספינה בשבוע שעבר כנראה עבור הפתח'. בבדיקת הנזקים, במקביל לחקירה שערכה משטרת לימסול ואשר על ממצאיה הוטל איפול. גורמים רשמיים ולא רשמיים בלימסול נוטים לייחס לישראל את הפיצוץ באוניה, כמו גם את מילכוד מכונית שלושת אנשי אש"ף ביום ראשון. יתכן שזו הסיבה שבגללה בלימסול לא נבקסים אמצעי בטחון חמורים במיוחד גם לאחר הפיצוץ, לא בשערי הכניסה לנמל ולא במעגן בו ניצבת ה„סול פריז". למעשה, שביל הגישה אל המעגן הבודד הזה שבו היתה המעבורת אסורה בשל אי תשלום מיסי נמל מזה חודשיים ומעלה, הוא שביל הדוס לגמרי. בגדר המאולתרת שתוחמת את המעגן עברה המונית שבה נסענו והביאה אותנו עד לפתח המעבורת.

דו"ח מאוזן ושקול

(סוף מעמוד 1)

שנית, הוועדה מורידה את נטל המס מעל קבוצות ההכנסה הבינוניות, קבוצה המהווה את עיקר כוח העבודה ושנטל המיסוי עליה היה עד כה מהגבוהים בעולם.

שלישית, הוועדה העזה לבטל את ההפלייה המרוה לפיה הכנסות מהון ובמיוחד רווחים מפעילות בבורסה פטורים ממס בעוד הכנסות מעבודה חייבות במס גבוה. הוועדה גם מבחינה בין סוגי החסכון ואת העידוד שומרת לחסכון סוציאלי לעת פרישה.

רביעית, הוועדה מבטלת שדה של הטבות שנועדו להיות תוספת שכר סמויה ומכניסה סדר לתחום פעוט זה.

חמישית, הוועדה מבטלת שדה של מקלטי מס תחת כותרות כמיפושי נפט, הפקת סרטים ומחקר ופיתוח.

הכרזתו המהירה של מנכ"ל משרד האוצר, כי יתנגד להטלת מס על הבורסה היא תגובה פוליטית. פרופ' ששינסקי וחבריו לוועדה התעלמו מהרמזים העבים ששיגרו אליהם משרד האוצר במשך כל חודשי עבודתם לאיזה סוג המלצות מצפים מהם.

מפגינים באתונה שרפו דגל ישראל

אתונה (רויטר, א.פ.). – 3,000 מפגינים, ביניהם מגורשים פלשתינים, צעדו אתמול לעבר נציגות ישראל באתונה ושרפו את דגל ישראל במחאה על הפיצוץ בספינת „השיבה" של אש"ף.

המפגינים, ביניהם גם אנשי שמאל יוונים, קראו סיסמאות בגנות ישראל וראש הממשלה שמיר, והבטיחו כי הספינה תפליג בסופו של דבר. מאות שוטרים הקיפו את בניין הנציגות הישראלית ברובע פסיכיקו באתונה ומנעו מהמפגינים להתקרב.

בדיון ממושך בלשכת בר־לב

עדיפות ראשונה – לשמירת הסדר במזרח־ירושלים

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

שר המשטרה חיים בר־לב כינס אתמול בלשכתו דיון מיוחד בנושא הפרות הסדר בירושלים וההרכבים להרגעת המצב. בדיון השתתפו מפכ"ל המשטרה רב ניצב דוד קראוס, ראש עיריית ירושלים טדי קולק, ראש אגי"מ ניצב משולם עמית, מפקד המחוז הדרומי, מפקד משטרת ירושלים, נציגי השב"כ וגורמים אחרים הקשורים בעיר.

הנוכחים דנו במשך 3 שעות באירועים האחרונים שהיו בירושלים, בדרכים בהן יש לטפל במצב והערכות לעתיד. בישיבה סוכם כי ירושלים תמשיך לזכות בעדיפות בעיקר בכל הקשור לכוחות המשטרה וזאת מתוך מגמה להביא כמה שיותר מהר לרגיעה בעיר וכדי להחזיר את החיים במזרח ירושלים למסלולם.

אתמול הורגשה שביתת המסחר במזרח ירושלים יותר מתמיד.

„העבודה" – דברי ארנס – הצהרות נבובות

מאת עליזה ולך, מסופרת „דבר" לענייני מפלגות

מפלגת העבודה הגיבה אתמול בהודעה על דברי הח"כ משה ארנס שכל עוד נמשכות המהומות אין לפתוח במו"מ לשלום.

„מתי הוא הזמן לנהל מו"מ לשלום לדעת ארנס וחבריו" שואלת מפלגת העבודה „באפריל אשתקד ניסה ארנס להכשיל יוזמה של שמעון פרס לקידום תהליך השלום בטענה ששום דבר לא בוער. עכשיו, כשהכל בוער, טוען ארנס שיש לחכות עד לכיבוי".

צוות התגובות של מפלגת העבודה קובע שראשי הליכוד שוללים כל אפשרות למו"מ ומנסים להוליך שולל את העם כאילו יש להם פתרון. הצהרות כמו זו של ארנס וחבריו הן נבובות ומטרתן לבלבל את הציבור.

אבן ימסור כנראה

(סוף מעמוד 1)

בתשובה לשאלה בדבר הפיצוץ בספינת המגורשים אמר שולץ, כי ידוע לו שישראל הכחישה מעורבות במעשה ואין כל מידע חדש או סותר.

בכנס של פדרציית ארגוני העובדים האמריקאים אי.אף־אל.סי.איי.או., שהיה במיאמי פגש שולץ את חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות נואף מסלחה שהביע באוזניו את גישת ערביי ישראל המתונים והזהיר את שולץ מפני סכנת הרדיקליזציה של ערביי ישראל בשל המצב בשטחים. שולץ אמר למסלחה, כי הוא ער לסכנה ומבין את מורכבות המצב וכי אין מוצא אחר מאשר תהליך שלום מזורז על בסיס החלטת מועצת הבטחון 242.

ועידת האיגודים המקצועיים קיבלה אתמול במיאמי החלטה שהביעה סולידריות עם ישראל ודחתה את השוואתה של ישראל לדרום אפריקה. הוועידה קבעה בהחלטותיה, כי איש אינו דורש מישראל להכנע אולם קוראה לממשלה לגשת למו"מ מזורז תוך עמידה בתוקף על מה שנחוץ באופן סביר לבטחונה.

מימשלו של הנשיא ריגן רוכש אמון לראש הממשלה יצחק שמיר, כך טוען ח"כ אהוד אולמרט שבמבקר פרטי בארה"ב שבמהלכו נועד לשיחות רקע עם פקידים במימשל. ח"כ אולמרט טען כי הנשיא ריגן הופתע לגלות איזו התקדמות השיגו ישראל ומצרים בשיחות האוטונומיה בזמנו. לדברי ח"כ אולמרט הוא הבהיר למימשל מהם „הקוים האדומים" של ראש הממשלה והליכוד. הוא גם העריך אמש שהמימשל טרם גבש את יוזמת השלום שלו ויעשה כך רק לאחר שיחותיו של שר החוץ ג'ורג שולץ במוסקבה ובביקורו במזרח התיכון.

מעצר 4 כדורגלני „הפועל" ת"א נמנע ברגע האחרון

(ע). – סיכום של הרגע האחרון בין אגודת הפועל תל־אביב למס הכנסה מנע אתמול את מעצרם של ארבעה משחקני הכדורגל של האגודה – משה סיני, שבתאי לוי, גיל לנדאו ויעקב אקהויז.

הארבעה נעצרו לפני כשלושה שבועות ושוחררו בערבות בבית משפט השלום בתל־אביב בשל העלמות מס, אך עד אתמול, המועד האחרון לתשלום הערבות, לא שילמו אותה.

אתמול בבוקר הוצאו פקודות מעצר נגד הארבעה ונציגי המשטרה עמדו כבר להביאם לבית המעצר באבו־כביר אולם, כאמור, ברגע האחרון הושג הסכם בין האגודה למס הכנסה, לפיו תשלם האגודה את הערבויות, בסך 140 אלף ש"ח, היום עד השעה 9.30 בבוקר.

חוקרי מס ההכנסה ייחסו בבית המשפט למשה סיני העלמות מס בסך 228 אלף דולר בין השנים 83–86, לגיל לנדאו מיוחסת באותן שנים העלמות בסך 55 אלף דולר, לשבתאי לוי 52,500 דולר וליעקב אקהויז – 32,500 דולר.

הודעה לפי סעיף 20 לפקודת החברות

ניתנת באה הודעה כי

באסיפה כללית יוצאת מן הכלל של חברת ג'י.סי.אס. ברויקסים להשכרה בע"מ

(לשעבר סי.איי.אל. תקשורת בינלאומית בע"מ) מס' 51־089091־6, שנתכנסה כדין ביום 19 בינואר 1988, נתקבלה פה אחד החלטה לשנות את מטרות החברה כפי שפורסמו בתזכיר התאגדות החברה.

שמואל שילה – מנהל

לחברתנו דאלי ג'ולייט

איתך באבלך במות

אביך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ

סניף טבריה

ההנהלה והעובדים

יקירנו

אהרן שניידין בן ישראל ז"ל

איננו

ההלויה תצא היום יום רביעי כ"ט שבט תשמ"ח 17.2.88 בשעה 2.30 אחה"צ מבית ההלויות העירוני רח' דפנה 5 תל־אביב לבית העלמין בקרית שאול. אוטובוס יעמוד לרשות המלוים.

אבלים: אשתו: חסיה

בנו וכלתו: משה ויעל שני

בתו וחתנה: אודרה ויורם דלף

נכדיה: עדי, מיכל, נטע, רז, אילת, ענת

וכל בני המשפחה

לחסיה שניידין ומשפחתה

תנחומים כנים עם פטירתו של

אהרון שניידין ז"ל

שכננו הותיק והיקר

כל דיירי הבית

ברח' ארבע־ארצות 9 ת"א

למרדכי דייגי והמשפחה

עמכם באבלכם הכבד

עם מותו הפתאומי של

חומיק

נעה ודן ארבר

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	2	3	מעונן
אמסטרדם	3	8	בהיר
בואנוס איירס	18	28	מעונן
הלסינקי	1	3	שלג
הונג קונג	16	18	מעונן
וינה	0	8	בהיר
ז'נבה	-5	7	בהיר
טוקיו	-1	6	מעונן
טורונטו	-3	5	גשם
יוהנסבורג	16	26	מעונן
לונדון	6	9	בהיר
ליסבון		–	
מדריד	4	16	מעונן
מונטריאול	-4	5	גשם
ניו יורק	-1	8	מעונן
סאו פאולו	17	24	מעונן
פריס			לא נמסר
פרנקפורט	-4	7	בהיר
ציריך	-1	1	בהיר
ריו דה ז'נרו	21	33	מעונן
שטוקהולם	1	4	מעונן
שיקגו	-4	1	מעונן

תל־אביב: רח' בן־יהודה 1, טל. 5102620
ירושלים: רח' יפו 30, טל. 231373
חיפה: דרך הים 2, טל. 384655
כפר שבע: רח' האבות, טל. 35242

swissair

דבר DAVAR دافار

מאוחד עם לשרהב

העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מזכיר מערכת: מרדכי ברקאי
מנהל כללי: אמנון בר־נוי

המו"ל – „דבר" בע"מ
מודפס ב„דפוס דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)

מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032

סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה כניסה ג'
טלפון 242203, מ. 94229

חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111
33106

שר הבטחון, הרמטכ"ל, אלוף פיקוד הדרום ומתאם הפעולות בשטחים ביקרו בחבל עזה ושוחחו עם מפקדים (צילום: דובר צה"ל)

חיילים בני שער הגולן בעלון המשק:

„נורא לשרת בשטחים, מאבדים את הרגישות"

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בעמק

„אנחנו הופכים לצבא כיבוש שרודף אחרי ילדים. אנחנו מתחילים להרגיש כמו צבא כיבוש, אבל אני מרגיש שאני לא מאומן לזה, לא רוצה ולא נעים לי לעשות את זה. מרגישים שלא בשביל זה התגייסנו ולא לזה הכינו אותנו", כך מספר י., קצין בצנחנים ובן קיבוץ שער הגולן, בשיחה המתפרסמת בעלון המשק.

ממשיך י. ומספר: „כמפקד, אני מרגיש עוד יותר רע. אני אחראי איך האנשים מתנהגים. קשה להם להבחין איך להתייחס לאיזה אדם. למשל, ההבדל בין יחס והתנהגות עם עציר שנתפס בתקיפה לעומת סתם אדם שעובר ברחוב. אני הוא זה שגם בא במגע ישיר עם הערבים וגם אחראי להתנהגות של החיילים. בסך הכל, אתה רודף אחרי ילדים בני עשר כמו אינפנטיל. אין לנו עתיד שם לעומת השנאה המתפתחת. איך אפשר לדבר שם על „דו־קיום"? השנאה, כנראה, גברה במשך השנים. צריך לחשוב מה יהיה הלאה וזה מאד לא פשוט. האוכלוסיה שם שונאת אותנו".

חברו של הקצין י., גם הוא בן משק המשרת כחובש קרבי בתאג"ד רפואי, מספר על תקריות שארעו לו ולחבריו בבתי חולים באזור שכם. אליהם נכנסו כדי לבדוק דו־ריחה ובכל המקרים הוקפו מיד בהמון זועם ומוסת, שביקש לפגוע בחיילים ביידוי אבנים, מקלות וברזלים. „כח שלנו נכנס וטיהר בית חולים בעזרת כדורי גומי", מספר החובש משער הגולן, „אנשים קפצו מהקומה השלישית לכביש. אחד מהם שבר, כנראה, את עמוד השידרה שלו. בהתחלה הרגשתי פחד. יותר מזה, הם פגעו בחבר שלי וזה מאד הרגיז ועיצבן אותי. שאלתי את עצמי למה אני פה. זה פשוט מפחיד, אבל אתה נעשה יותר ויותר אדיש, רגיש פחות ועירני פחות לסכנות. הפריע לי שאני מגלה שילדים מפחדים ממני. כללית, יש הקצנה בקרב החיילים. כולם מקצינים, שמאלה או ימינה. הרוב – מאד ימינה. אין כמעט אמצע".

המפקד י. אומר בשיחה בעלון המשק כי מטרת שהותו ושהות חייליו בשטחים ברורה לו, אך אין הוא מסכים איתה. חברו טוען כי מטרת שהותו בשטחים אינה מובנת וברורה לו בכלל. לדברי שני החיילים בני שער הגולן, מתנחלי השטחים לא יסכימו להתפנות והם נערכים למלחמת אחים של ממש ומה שהיה בימית, הוא כאין וכאפס לעומת מה שעלול לקרות בגדה. „הדו־קיום", אומר אחד החיילים, „הוא אינו רק בעיה בין יהודים לערבים, אלא גם בין תומכי השלום תמורת פשרות לבין גוש אמונים". שני החיילים מספרים, כי בין החיילים יש רבים המתקרבים בדעותיהם למתנחלים בגדה.

„להיות שם", מסכם אחד החיילים, „זה עושה נורא רע ואתה מאבד את הרגישות שלך כבן אדם, למרות שאין פגיעות בכוונה באחרים". השיחה עם שני החיילים משער הגולן עוררה הדים רבים במשק ואף צוטטה בבטאון הקיבוץ הארצי.

העוצר פוגע גם בשומרונים

מאת צח זבולוני, סופר „דבר" בירושלים

[illegible] הקהילה השומרונית. בשכם נמצאת גם היא במצוקה בגלל העוצר המתמשך. [illegible] השומרונים „שבשבת" לפנות שחלמעות הקלו לגביהם בשעות העוצר משתדלים שלא להתגלם ולא לצאת. דומם מיתר שבניהם בעיר. בבטאון השומרונים „א.ב." מוסר כי בשבת האחרונה נענו השומרונים בשכם להוראות העוצר והכהנים החליטו לאחר את תפילת הבוקר בתפילת הצהריים כדי שלא להתגלם בתנועה חופשית שניתנה להם בשעות העוצר כדי שיוכלו להתפלל בציבור. זאת, מפני שתפילת שחרית מתחילה אצל השומרונים בשעה מוקדמת לפנות בוקר כשכל הסביבה שקועה בשינה. רבים מהמתפללים התלוננו על השוטרים אבל בסוף נבדקו וגילו הבנה למצב.

גם המצב הכלכלי אצל השומרונים בשכם הולך ומתדרדר מפני שאלה היוצאים לעבוד מחוץ לקו הירוק אינם מסוגלים להגיע לעבודתם ושביתת המסחר הולכת ומתמשכת והם אוכלים את חסכונותיהם. אתמול, בשעות הבוקר, יורדים השומרונים לשוק להצטייד בלחם ומזון ומצרכים לביתם.

מאונו קויוויסטו נבחר לכהונה שניה ברציפות כנשיא פינלנד

הלסינקי, (עיצ רויטר). – נשיא פינלנד מאונו קויוויסטו נבחר מחדש לתפקידו לתקופה נוספת של שש שנים, לאחר הסיבוב השני של הבחירות בחבר הבוחרים, שעליו הוטל לבחור בין ארבעה מועמדים.

יצויין, כי בהצבעה כללית זכה קויוויסטו, בן ה־64, מועמד המפלגה הסוציאליסטית, ב־47,9 אחוז מכלל קולות הבוחרים. מאחר ואף אחד מן המועמדים לא זכה ברוב מוחלט, הוטל על חבר בוחרים, המורכב מ־301 נציגים שאף הם נבחרו בהצבעה הכללית לפני שבועיים, לבחור בנשיא.

ע תקופת כהונתו השניה של קויוויסטו. בחירתו נתאפשרה לאחר שתומכי ראש הממשלה האריי הולקרי, שזכה במקום השלישי בבחירות הכלליות, הצטרפו לסוציאל־דמוקרטים ותמכו בקויוויסטו.

קויוויסטו, מי שהיה פועל מספנות, הוביל את פינלנד לעידן של יציבות פוליטית ושגשוג כלכלי.

לאחר שנבחר לנשיא פינלנד ב־1982, הוא תרם רבות להרגעת הרוחות בזירה הפנימית.

לנשיא פינלנד סמכויות נרחבות. הוא ממנה ממשלות ופקידים בכירים, מכהן כיו"ר בישיבות הקבינט ומכוון את מדיניות החוץ, כולל היחסים הרגישים עם ברה"מ.

הרב הראשי הדני: הפתרון מהפחד מהנאצים – עלייה

מאת עלי כוק, סופר „דבר" בסקנדינביה

קופנהאגן (מיוחד ל„דבר"). – בתגובה לידיעות הרבות הקשורות בתנועה הנאצית הדנית הקטנה „ד.נ.ס.ב.", אמר הרב הראשי לקהילת יהודי דנמרק, בנט מלכיור, כי „החוסן של הדמוקרטיה הדנית יעמוד לה למשמע דברים הנאמרים מפי חבורת תלויי רוח, ואין חשש מהידבקות בחיידקים, שהם מנסים להפיץ".

הדברים נאמרו בתגובה לדברי מנהיגי התנועה, שהורשו להתבטא בטלוויזיה הדנית בסוף השבוע האחרון, והביעו את קשת דעותיהם הלאומניות הגזעניות.

הרב הראשי אינו סבור, שיש להוציאם מחוץ לחוק. עם זאת יש לשנות את החוק כדי להגביל את פעילותו של הנאצי טיאס כריסטופסן, שמצא מחסה בדנמארק למרות היותו מבוקש בגרמניה. הוא מוציא ממנה ספרות נאצית ומפיץ אותה בעולם. „אלה החוששים מן הנאצים, מקומם בישראל", אמר הרב.

טיאס כריסטופסן, בן 70, השוהה ברשות בדנמארק מאז סתיו 1986, נעלם בשבוע שעבר מן החווילה שלו בעיירה קולונד, קרוב לגבול הדני־מערב גרמני, לאחר שקיבל איומים על חייו בטלפון ולאחר שחברי מחתרת אנטי־נאצים מתקופת מלחמת העולם איימו, כי יעבירו אותו פיסית לגרמניה, שם מצפה לו עונש מאסר על הפצת ספר בשם „השקר של אושוויץ", שלפיו לא הושמדו כלל ששת מיליוני היהודים במלחמה. כזכור, שמעון ויזנטל מן „המכון לדוקומנטציה" בוינה פנה בעניין זה לשר המשפטים הדני כדי שיבטל רשיון השהייה והעבודה של כריסטופסן. עתה נמסר, כי ניתן יהיה לבטל את הרשיון, „אם יתברר כי פרנסתו על תעסוקה מנוגדת לחוק הדני".

הכנסיה הדנית שולחת רופא מנתח לעזרת הפצועים בעזה

מאת עלי כוק, סופר „דבר" בסקנדינביה

קופנהאגן (מיוחד ל„דבר"). – מנתח הכירורג הדני ידעון, שורבן גלאורבורג יורגנסן, יישלח בימים הקרובים לישראל על־ידי האגודה לעזרה של הכנסייה העממית בדנמארק. הוא יעשה שנת שירות בבית החולים „אהלי" שברצועת עזה.

ההחלטה לשלוח רופא דני לטיפול בנפגעי מכות חיילי צה"ל נפלה בימים האחרונים בישיבה מיוחדת בעניין זה. באותה ישיבה הוחלט גם על הקצבה מיוחדת של 20,000 דולאר לרכישת ציוד עזרה ראשונה ביתי, שיחולק על־ידי ארגון פלשתיני של מתנדבים.

האגודה לעזרה של הכנסייה הדנית פעילה גם במחנות פליטים פלשתינים בלבנון, ובין היתר מצויה בשירותה גם אנני כנאפני, ילידת דנמארק האלמנה של רסאן כנאפני, שנהרג בפצצה ממולכדת לפני כמה שנים בביירות.

כלכלן דני, שחזר זה עתה משנת שירות בבית חולים בעזה, דיווח וסיפר בעיתון „פוליטיקן", כי „המפקדים של צה"ל איבדו למעשה את השליטה על מעשי החיילים".

הכלכלן, יינס אריק טראנהולם שניהל את הצדדים המעשיים של בית החולים עזה, היה מזועזע ממה שראו עיניו. „קודם שבאתי לעזה הייתי משוכנע שכל מה שקשור בפלשתינים ובאש"ף פירושו אסור. היום שיניתי את דעתי: דוד נטל את תפקידו של גלית" – אמר הכלכלן הבכיר.

אתמול בכנסת

שלמה גינוסר וטובה צימוקי

רבין: רק בית־דין צבאי יחליט מהי פקודה בלתי־חוקית בעליל

„מעולם לא אמרתי שיש לשבור העצמות לערבים"

שר הבטחון יצחק רבין עמד אתמול מול אש צולבת של חברי הכנסת אלעזר גרנות ממפ"ם ודדי צוקר מר"צ שהעלו במליאה את נושא הפקודות הבלתי חוקיות בעליל. רבין חזר לדימויים של חיילי צה"ל ואמר כי מהי פקודה בלתי חוקית בעליל מחליט רק בית דין צבאי. „אין הוראה מראש מהי פקודה בלתי חוקית בעליל. אין זה מסמכותי כשר בטחון לקבוע מראש מהי פקודה בלתי חוקית. אני מוציא רק הוראות שהן חוקיות ומי שחורג מהן רק בית דין צבאי יכול לקבוע שההוראה בלתי חוקית".

רבין אמר כי מי שחושב שהפקודות שנתן לצה"ל הן בלתי חוקיות שיפנה לבג"צ. הוא חזר שלוש פעמים על כך שהוא אחראי לקביעת מדיניות זו ולביצועה. הוא הבהיר חד משמעית שלא יוציא הנחיה הקובעת מהי פקודה בלתי חוקית בעליל. „יש הוראה מה עושים בצבא. מהן ההוראות בפעולה והמשתמע שמי שחורג מהן חורג מההוראות".

הדיון בשתי הצעות לסדר יום היה טעון ברובו וכלל התנגחויות בין חברי הכנסת של השמאל לבין חברי הליכוד. יו"ר הישיבה התקשה להשתלט על קריאות מפי כל הח"כים הנוכחים ונאלץ לבסוף להוציא את ח"כ בני שליטא, שהיה בין ראשי המתפרעים באולם. ודבריו של ח"כ רן כהן מר"צ שהעלה הצעה אחרת הופסקו ללא הרף על ידי ח"כ גדעון גדות מהליכוד שהאשים אותו בהסתה. רן כהן לא נשאר חייב. הוא העליב את גדות בכך שבכל ימי חייו לא יתרום לצה"ל עשירית ממה שהוא תרם. תקרית אחרת ארעה בין רן כהן לבין רבין. כשנשא כהן דבריו טען רבין כי כהן לא מצטט את דבריו נכון וקרא לעברו „שקרן".

רבין אמר כי מעולם לא אמר שיש לשבור לערבים את העצמות. „איש לא שמע מפי לא בפורום סגור ולא בפומבי שאמרתי שמכות יש לתת כעונש". לדבריו, עם התדרדרות המצב בשטחים חיפש צה"ל דרכים כדי למנוע את האלימות תוך שימוש מינימלי בנשק קטלני יותר. „מצאנו את המדיניות הזו והיא מוכיחה עצמה בתנאים קשים". לדבריו, היה על חיילי צה"ל למנוע תופעות אלימות, בין השאר בדרך של הפעלת כוח ביוזמה כנגד המפגינים. „מה זה כוח – להתחבק איתם? לשכנע אותם תוך כדי שתיית כוס קפה?" רבין אמר כי הוראותיו הברורות הן לפזר הפגנות אלימות בדרך של רימוני גז מדמיע. לאחר מכן, אם זה לא עוזר, לירות בכדורי גומי ואם שני אלו לא יועילו לפעול תוך כדי התקפה והתעמרות על אלו המבצעים פעולה אלימה ובמשך ביצועה להפעיל כוח כולל אלות וכולל מכות. רבין הדגיש כי השימוש באמצעים אלה יהיה רק בעת פעולה אלימה או תוך כדי מרדף.

שר הבטחון אמר כי לא ישטשש את המציאות. היו גם חריגים רבים מכל השכבות ללא הבדל של השקפה פוליטית הדבר מטופל אם באמצעות ענישה ואם באמצעות הסברה. החריגים היו מעטים בקרב מפקדים ורבים יותר בקרב חיילים. „הבעיה שהוא במספרים רבים יותר היא פעולתם של החיילים הנמצאים בעימות שעברו, בחלקם, את השלב הראשון שבו חשו גם פגיעה וגם השפלה ומדי פעם עמדו בפני נסיבות שעל פי ההוראות חייבו אותם באיפוק וחשו הרגשה קשה. מרבית המיקרים של החריגים היו יותר ביטויים של חיילים שפעלו בניגוד לפקודה, מתוך תחושה שהם התנגסו בדבר קשה וסוף סוף תפסו את האיש או האנשים שזרקו בקבוקי תבערה, שזרקו אבן שפגעה במפקדם או בחבריהם והם לא התאפקו ולא הפסיקו לעשות את אשר מותר להם לעשות גם בשלב שהדבר היה אסור עליהם, אלה הם מרבית החריגים".

הוא התקומם נגד ההשוואה שערך אלעזר גרנות בין התנהגות חיילי צה"ל עם אירועי כפר קאסם. „אני מצטער מאד שניסית בכלל לעשות הקבלה כזו. לא ידוע לי שאף מקרה הביא למות פלשתיני אחד. זה דומה לכפר קאסם? אפשר בכלל להשוות". לדבריו החריגים טופלו. שני מפקדים הושעו מתפקידם ומתנהלת נגדם חקירה בגלל חריגות. הוא גינה בכל פה את הפעולה בה ניסו חיילי צה"ל לקבור חיים בדחפורים ארבעה ערבים. „לא יעלה על הדעת שדבר כזה יקרה בצה"ל". הוא הבהיר, כי בפעולה לא היה מעורב שום קצין או מפקד ולא השתתפו בה חיילים מיחידה לוחמת.

לאלעזר גרנות שקרא משירו של נתן אלתרמן „על זאת" שבה יצא כנגד הנסיון לחפות על מעשיו של פשע בשם אהבת צה"ל, אמר רבין כי בפעם הראשונה מאז הקמת המדינה הועמד צה"ל בפני עימות אלים, שנאה ורצון לפגוע בחיילים ולהרוג אותם פנים אל פנים כשיש להתמודד עימם לא בירי של 50 מטר, אלא במגע פיזי. „רצינו לשמור את השימוש בנשק קטלני רק לאותו שלב בו חייל מוצא עצמו בסכנת חיים".

ח"כ אלעזר גרנות פתח את דבריו בציטוט מפסק הדין במשפט נאשמי כפר קאסם בנושא של פקודה בלתי חוקית בעליל. הוא האשים את השר רבין שבהמנעותו להתריע ולהזהיר על חריגים המוגדרים כבלתי חוקיים בעליל הוא כורה בור בפני מי שהוא מופקד על שלומם.

ח"כ דדי צוקר מר"צ אמר כי זוהי שעה קשה למי שניסה לשמור על טוהר הנשק, שכן הדרג הפוליטי הטיל על החייל להתיר סבך שהוא לא התיר. הוא הביע חשש שאחרי כמה מיקרים יהפוך חריג לנורמה. „תפקידנו כח"כים לומר לחיילים שיש מצבים שאינם חוקיים וחובת היחיד להתקומם נגד ההוראה".

רבין והפצ"ר – בוועדת חו"ב, בשבוע הבא

שר הבטחון יצחק רבין והפרקליט הצבאי הראשי תא"ל אמנון סטרשנוב יופיעו בשבוע הבא בפני ועדת חוץ ובטחון אשר תדון בחריגים בהתנהגות חיילי צה"ל בשטחים ובחקירות המתנהלות נגד חיילים אלה. ח"כ יוסי שריד (ר"צ) תבע אתמול שהוועדה תקבל דיווח על כל החקירות המתנהלות עכשיו: מי נחקר ועל מה, מי כבר הועמד לדין ומי הורשע. שריד אמר: „הוועדה חייבת לקבל תמונה מלאה על החריגים כדי להיווכח האם באמת מדובר בחריגים מבודדים, או בנורמה של חריגים". והוא הוסיף: „עלינו למנוע מצב של 'מחריגה לחריגה תגבר החריגה'". ח"כ פסח גרופר (ליכוד) תבע שוועדת חוץ ובטחון תדון גם בקריאות של ח"כים להפר פקודות.

עליה בדמי האישפוז

ועדת העבודה והרווחה אישרה אתמול העלאה של כ־23 אחוזים בדמי האישפוז שהביטוח הלאומי משלם לבתי חולים עבור אישפוז יולדות (מ־854 ל־1082 ש"ח לאישפוז יולדת).

לין: הגדילו תקציב המשטרה

ח"כ אוריאל לין (ליכוד) פנה אתמול לראש הממשלה בתביעה לשנות מיד את סדרי העדיפויות התקציביים „כדי שמדינת ישראל תחזור להיות מדינת חוק וסדר". ח"כ לין תובע להגדיל את תקציבי המשטרה כדי שזו תוכל לאכוף את החוק כראוי.

כרוזה: חיפה היא פלשתין

„חיפה היא פלשתין" – כרוזה זאת הונפה בהפגנה ערבית בחיפה בשבוע שעבר. זאת מסר מפכ"ל המשטרה רב־ניצב קראוס לוועדת חוץ ובטחון שדנה אתמול על הפרות הסדר במיגזר הערבי. בדיון השתתף גם שר המשטרה חיים בר־לב.

שליטא – עיון בתיק חקירה

ח"כ בני שליטא (ליכוד) הגיש אתמול הצעת חוק פרטית, לפיה מותר יהיה לאזרח שהתנהלה נגדו חקירה ותיקו נסגר לעיין בתיק החקירה. על פי החוק הקיים, תיק חקירה שנסגר – נגנז וגם לנשוא החקירה אין יכולת לעיין בו.

מעצר 14 דרוזים הוארך בביהמ"ש

מצנע: לא ארשה הטלת רפש בחיילים הדרוזים – הם בדיוק כמו החיילים הישראלים

מאת [illegible] ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

14 תושבים מהכפר [illegible] מגדל שמס שברמת הגולן הובאו אתמול להארכת מעצרם בבית משפט השלום בעכו בחשד כי נטלו חלק פעיל בהתפרעות הגדולה שהיתה בכפר ביום שבת. שבעה חשודים נוספים, קטינים, הובאו לבית המשפט ביום ראשון ומעצרם הוארך בשבעה ימים.

נציג המשטרה פקד רפי עמר טען, כי החשודים יחד עם אחרים, גרמו למהומה בכפר, השתוללו, ידו אבנים והניפו דגלי סוריה. כתוצאה מכך נפצעה בראשה שוטרת שעדיין מאושפזת בבי"ח רמב"ם בחיפה. עמר הוסיף כי כל החשודים זוהו על ידי שוטרים שנכחו באירוע ולדבריו בידי המשטרה סרט וידיאו אשר יסייע לזהות בודאות את המתפרעים. לדבריו, צפויים מעצרים נוספים.

בא־כוח החשודים, עוה"ד סעיד נפאעה ניסה במהלך הדיון לערער על זיהוי החשודים וטען כי חלק מהשוטרים זיהו אותם רק בתא המעצר. הסנגור כפר בשם כל החשודים בעבירות המיוחסות להם. חלק מהחשודים לא ניצלו את זכות התגובה, אך חלקם טען כי נלקחו מתוך דירותיהם, הוכו בידי השוטרים ונעצרו מבלי שהשתתפו בהפגנה.

השופט איתן מגן קבע בהחלטתו, כי מדובר באירוע חמור וכי יש לאפשר למשטרה לסיים את חקירתה המסועפת. הוא הורה להאריך את מעצרם של 13 חשודים בגילאים 40–20 בעשרה ימים. מעצרו של חשוד נוסף הוארך בשלושה ימים.

חשוד אחר, חסאם אל חטיב, הובא לפני השופט כחשוד כי יחד עם שני מבוגרים וקטין הכינו בקבוקי תבערה בערב ההפגנה ואף ניסו את יעילותם. פקד עמר ציין, כי הקטין הודה בעבירה ואף הפליל את חבריו. למרות שהחשוד כפר בעבירה המיוחסת לו האריך השופט מגן את מעצרו בשמונה ימים.

מצנע: החיילים הדרוזים בדיוק כמו הישראלים

„לצערי, היו נסיונות לתקוע טריז בתוכנו ולומר שחיילים וקצינים דרוזים אינם מתייחסים יפה לאוכלוסיה הערבית בשטחים. לא רק שאין זה נכון, אלא שאין בזה אפילו קצה של אמת. אולי היו מקרים של מעשים חריגים, בדיוק כמו שמעשים חריגים נעשו על ידי חיילים יהודים, אבל לא יותר. החיילים בני העדה הדרוזית מתנהגים בדיוק כמו שמתנהג כל חייל ישראלי ומבצע את הפקודות".

כך אמר אתמול אלוף פיקוד הצפון, עמרם מצנע, לראש העדה הדרוזית בארץ שייח אמין טריף במהלך ביקור שערך בביתו בכפר ג'וליס שבגליל המערבי. אלוף מצנע הוסיף, כי צה"ל לא ירשה „שמישהו יעיז להטיל כתם ורפש על חיילי צה"ל ושוטרים רק בגלל שהם דרוזים".

ראש המועצה המקומית ג'וליס סאלח טריף אמר כי חיילים בני העדה הדרוזית אינם רוצים להיות שונים מאחיהם היהודים וקידומם בצה"ל יהיה תלוי אך ורק בזכות כישוריהם. ראש המועצה ביקר את יחס הכנסת וכוחות המשטרה לכפרי הדרוזים בגולן באמרו כי קיימות בעיות פוליטיות שהמשטרה והצבא אינם מסוגלים לפתור.

המדינה נגד דמיאניוק

הסניגור שפטל מסביר סתירות באליבי של דמיאניוק:

העובדה ששכח פרטים מוכיחה שדיבר אמת מי שממציא לעצמו אליבי – לא ישכח אותו

(ע).– סניגורו של דמיאניוק, עו"ד יורם שפטל, טען אתמול, בהמשך סיכומי ההגנה, כי האליבי של הנאשם, מאז נפל בשבי הגרמני בחצי האי קרים, הוא מהימן ואם לא זכר אירועים מסויימים במחנה השבויים חלם, אין לקבל בגלל כך את טענת התביעה שהוא היה באותו הזמן במחנה ההשמדה טרבלינקה.

הסניגור התייחס לכך שהנאשם לא אמר דבר על שהייתו במחנה השבויים חלם בעת שנחקר בארה"ב והחל למסור פרטים על שהייה ארוכה בחלם הרבה יותר מאוחר. התביעה טענה כי הוא „שכח" מה שהיה בחלם מפני שלא היה שם והיה במחנה ההשמדה טרבלינקה בתקופה בה מדובר, היינו מאז יולי 1942, במשך 8 חודשים.

גירסה זו ניסה להפריך הסניגור בסיכומיו אתמול, בטענה כי כשם שהעד לא זכר בשלבים מסויימים בעדויותיו בחקירות שונות את מה שקרה לו בחצי האי קרים ובמקומות אחרים, דברים שאינם שנויים במחלוקת, כך לא זכר גם מה שאירע במחנה השבויים בחלם.

הסניגור הסתמך בעניין זה על עד ההגנה, פרופ' ואכנואר, שאמר כי כשמדובר בזכרון אוטוביוגראפי, הדברים נשארים בזכרון אבל לא תמיד נשלפים. הם יוצאים לאור כאשר מופיע רמז מסויים. שפטל הזכיר, כי הנאשם מסר עדויות סותרות על נסיבות נפילתו בשבי בחלם בחצי האי קרים, בשעה שחלם נמצאת בפולין. אחר כך אמר כי נפל בשבי בקרבת קרץ', אבל לא זכר אם זה היה בקיץ או בתחילתו. הסניגור דחה את טענת פרקליט המדינה יונה בלטמן שהנאשם „מושך שמיכה לצד זה או אחר כדי לכסות חורים באליבי שלו".

הסניגור גם דחה טענת ההגנה לגבי חלק אחר של האליבי בקשר לשהייתו במחנות שבויים ברנציג ובפילאו. למרות שהדבר רשום בטופס, לא חזר על כך הנאשם בגירסות והאליבי שלו בעת חקירתו.

מכך הסיק פרקליט המדינה בלטמן שהעד לא הזכיר זאת בכוונה תחילה, מכיוון שפרנקו טען אף הוא שהיה ברנציג ומכאן שדמיאניוק היה גם בטרבלינקה. לטענת הסניגור, זו טענה מופרכת שבית המשפט אינו יכול לקבל אותה. חשיבות רבה ייחס הסניגור לעובדה שהנאשם מילא בגרמניה טופס בו הוא כתב שהיה זמן מסויים בסמבור או בסוביבור בפולין.

כאן מדובר בגירסתו של הנאשם שהוא שיקר בטפסים האלה ולא רצה לכתוב שמוצאו מאוקראינה הסובייטית, מחשש שיוחזר בכפייה לברה"מ ויוצא שם להורג. לפיכך כתב שהיה בסמבור או בסוביבור שהם באוקראינה הפולנית (גליציה).

שפטל טען, כי אם ממציאים אליבי – לא שוכחים אותו. העובדה שהוא לא זכר בתקופה מסויימת שהוא לא היה בחלם רק מעידה על כך שהוא לא הביא אליבי מפוברק על שהייתו שם.

שפטל ניסה גם להפריך עדויות של 3 היסטוריונים שהביאה התביעה אשר העידו על הקמתו של צבא ולאסוב ותהליך הרפטריאציה, החזרתם בכוח של השבויים הסובייטיים לברה"מ, בתום מלחמת העולם השניה.

בקשר לצבא ולאסוב, טען הנאשם באליבי שלו, כי התגייס לצבא זה בקיץ 1944. התביעה, שהסתמכה על עדות פרופ' מייזל, טענה כי גירסה זו מופרכת, מאחר וצבא ולאסוב הוקם לדברי אותו עד רק בנובמבר־דצמבר 1944.

שפטל דחה גם את עדותו של פרופ' מייזל, בקשר להחזרתם בכפייה של השבויים הסובייטים, בעיקר אוקראינים, לברה"מ. מדובר בטופס שמילא הנאשם ב־3.3.48, בו מסר פרטים לא נכונים על מוצאו וכתב כי מוצאו מאוקראינה הפולנית. הוא הסביר זאת, אחר כך, בחקירותיו בארה"ב, כי מסר פרטים לא נכונים אלה, מפני שחשש שיחזירו אותו בכוח לברה"מ, כפי שהחזירו את כל האוקראינים שמוצאם היה מברה"מ.

מחנכים יהודים וערבים מאיזור השרון: לא לאלימות – כן להידברות

מאת שמעון וייס, סופר „דבר"

קבוצה של כשלושים מחנכים יהודים וערבים פירסמה אמש גילוי דעת משותף המופנה לממשלת ישראל, לאזרחי מדינת ישראל הערבים והיהודים ולמנהיגות הפלשתינית בשטחים ובו קריאה לשים קץ לאלימות, להרג, ולזריקת האבנים ולפתוח בהידברות ובמגע עם כל מי שמכיר בזכות קיומה של מדינת ישראל.

גילוי הדעת פורסם על־ידי מחנכים מבתי ספר קיבוציים, כפריים ועירוניים באיזור השרון ובהם כפר סבא, הוד השרון, ג'לג'וליה, סירה, עינת, גבעת השלושה, חורים ואחרים, אחרי סדרה של פגישות משותפות בין מחנכים ותלמידים מבתי הספר בישובים אלה שדנו באירועים בשטחים ובאפשרות הדו־קיום בין יהודים לערבים באיזור. קבוצת המחנכים העוסקים בחינוך לדמוקרטיה ודו־קיום אומרים עוד בגילוי הדעת שפירסמו אמש ואשר העתקים ממנו נשלחו לראש הממשלה, ממלא מקומו, שר החינוך ושרים אחרים, כי הם רואים בדאגה את המתרחש בתחום יחסי יהודים וערבים בתוך הקו הירוק ומתוצה לו וכי המציאות הנוכחית פוגעת בעשייה החינוכית שלהם.

המחנכים קוראים לממשלה לעצור את גל האלימות ולהתחיל להידבר. לדברי יואל מהרשק מגבעת השלושה, ומיוזמי הפגישות וגילוי הדעת, המפגשים בין שני הצדדים החלו עוד לפני המהומות בשטחים והבעות קיצוניות ומנוגדות בין מחנכים משני הצדדים, אולם על רקע האירועים בשטחים וההכרה כי באלימות לא יושג דבר, חלה התמתנות אצל המחנכים שהקרינה גם על תלמידיהם ובתי ספר של הקיבוצים ושל העיירה סירה אף התארחו זה אצל זה.

זה מקרה יוצא דופן בעת האחרונה, שבתי ספר תיכוניים יהודים וערבים נפגשים זה עם זה ברמת המחנכים וברמת התלמידים כדי לדון במתרחש ולקרוא במשותף להידברות והפסקת האלימות.

בשל הסתה גזענית

חריש יבקש הסרת חסינותו של כהנא

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש יבקש את הסרת חסינות ח"כ מאיר כהנא כדי להעמידו לדין בגין הפצת מכתבים גזעניים, תוך שימוש בדואר הכנסת והתקפת קצין משטרה תוך הטחת ביצה בפניו.

על כך מסר יו"ר תנועת המרכז אמנון רובינשטיין שיזם את המהלך. פרופ' רובינשטיין אמר, כי זהו שלב נוסף במערכה לאסור על רשימת „כך" להשתתף בבחירות לכנסת והוא אומר שסילוק כחות פוליטיים כדוגמת „כך" מהמפה הפוליטית יהודית חיונית לישראל.

סופרת „דבר" מציינת, כי נגד כהנא יוגש כתב אישום על הסתה לגזענות וזו הפעם הראשונה בה יועמד למבחן החוק.

משטרת י"ם „מנסה כלים" בפיזור הפגנות במזרח העיר

מאת יורם לוי

משטרת ירושלים מנצלת את הפרות הסדר בכפרים הערביים במזרח העיר ל„ניסוי כלים" של אמצעים חדישים לפיזור הפגנות.

מאז החלו המהומות קיבלה המשטרה אמצעים חדישים לפיזור מפגינים, כמו רימוני גז מדמיע לטווחים ארוכים ורובים שמסוגלים לירות את כדורי הגומי לטווחים של עד 50 מטר בעוצמה רבה. אמצעים אלו נמצאים עדיין בשלבי ניסוי ולכן המשטרה „מוצאת הזדמנויות" כדי לבדוק אותם בזמן אמת בזמן פיזור ההפגנות.

עמוס קינן נפגש עם נציג אש"ף בהולנד

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

העיתונאי עמוס קינן נועד בראשית החודש באדיס אבבה עם עפיף סאפיה המשמש כיום כנציג אש"ף בהולנד.

המפגש בין השניים נערך במסגרת כנס שאורגן בחסות האו"ם שבו נדון הסכסוך הישראלי ערבי בהשתתפות עתונאים מכמה ארצות אפריקניות. קינן אמר אמש ל„דבר" שלא ניתן להגיש נגדו תביעה משפטית בשל פגישתו עם סאפיה משום שהפגישה נערכה בחסות יוזמה של האו"ם.

„שלום עכשיו" תפגין בעת ביקור שולץ

מאת סופרת „דבר" בירושלים

תנועת „שלום עכשיו" תקיים שורה של הפגנות בעת ביקורו של שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ בירושלים בקריאה לרוה"מ להגיב בחיוב על יוזמת השלום של השר שולץ ולהפסיק לטרפד כל יוזמת שלום.

במוצאי שבת הקרוב תערך הפגנה מול ביתו של רוה"מ שמיר בעת קיום פגישה בין רוה"מ למזכיר המדינה האמריקאי. ראשי „שלום עכשיו" אמרו, כי מטרת התנועה הינה להוכיח, כי הציבור הישראלי תומך ביוזמת השלום ומוכן לעקרון של „שטחים תמורת שלום".

תנועת „שלום עכשיו" גם הזהירה היום, כי אם יורשה לאנשי ההתנחלויות לחלק כרוזים בישובי הגדה המערבית ועזה ובהם אזהרה לתושבים, תקיים „שלום עכשיו" פעולה של חלוקת כרוזים בהתנחלויות בהם ייאמר, כי המתנחלים הינם נטל על ביטחון המדינה וכי הם נקראים לפנות את השטחים מיד.

קולק במכתב לקורפו:

מדוע קוצץ תקציב הכבישים בי"ם ביותר מ־50 אחוז?

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

משרד התחבורה הפחית ביותר מ־50 אחוז את השתתפותו בתקציב לבניית כבישים בירושלים בהשוואה לשנה הקודמת.

ראש עיריית ירושלים מחה על כך במכתב לשר התחבורה חיים קורפו לאחר שגילה בעיון בהצעת התקציב של משרד התחבורה כי לשנת 88 הוקצבו לירושלים 567,000 ש"ח לעומת 2.1 מיליון ש"ח ב־87.

בעיריית ירושלים מדגישים לשם השוואה כי לתל אביב הוקצבו השנה 14.9 מיליון ש"ח לעומת 13.1 מיליון ש"ח ב־87. קולק ביקש מקורפו הסברים על החלטה זו.

הלל מסביר את עמדת ישראל במסעו ללונדון

מאת דליה שחק, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר").– „המסר שלי לארצות אירופה, הוא שמנהיגי מדינות ערב צריכים לשכוח מכך שבדרך האלימות יכפו את רצונם. האלימות הביאה אסון לא רק עלינו, אלא על הערבים. הפתרון יוכל להימצא רק בדרך של מו"מ" – כך אמר אתמול ל„דבר" יו"ר הכנסת, שלמה הלל, המבקר בבריטניה במסגרת אירועי 40 שנה למדינת ישראל, בשילוב עם המגבית.

שלמה הלל השתתף אתמול בקבלת פנים לכבוד צאת התרגום האנגלי של ספרו „רוח קדים", העוסק בעליית יהודי עיראק. הלל נפגש אתמול עם יו"ר הפרלמנט הבריטי ועם ראשי הסיעות בפרלמנט. בצהריים היה אורח ועד שליחי הקהילות של יהדות בריטניה, ובערב היה אורח השגריר יהודה אבנר לארוחה עם ראשי הקהילה היהודית וראשי הקהילה הספרדית.

מאז הגיעו ללונדון עוסק שלמה הלל בהסברה בתוכניות רדיו וטלוויזיה רבות, בפגישות עם סטודנטים יהודים ואנשי הקהילה היהודית. הוא אומר כי בשיחותיו ברדיו ובטלוויזיה הרגיש באגרסיביות של המראיינים. לשאלה מדוע מכים חיילי צה"ל את הערבים ענה, כי בקבוק המולוטוב כבר לא נמצא בידו של המוכה, כי הוא כבר זרק אותו.

ה„ברלינר מורגן פוסט":

פושעים נאצים שילמו עבור קבלת תיקיהם

ברלין (רויטר ועי"צ).– פושעים נאציים שילמו מחירי עתק תמורת תיקיהם, שנגנבו מ„מרכז המסמכים של ברלין", כך מסר אתמול העתון „ברלינר מורגן פוסט". כידוע, עשרות אלפי תיקים נגנבו מהמרכז שמצוי תחת חסות אמריקאית.

העתון טוען כי הפושעים הנאצים שילמו כ־20 מיליון מארק תמורת התיקים. לדברי העתון התיקים הגנובים שימשו גם לסחיטת אנשי ציבור ידועים, ביניהם שופטים ושוטרים. לדברי העתון עורך דין מברלין עמד מאחורי הסחר בתיקים.

דובר משרד המשפטים פולקר קהנה מסר כי הביקורת חוקרת עתה פקיד של המרכז וכמה סוחרי מזכרות הדרושים בקשר לפרשה. יצויין, כי בראש המרכז עומד אמריקאי אך כל שאר העובדים הם גרמנים.

דובר השגרירות האמריקאית בברלין מסר אתמול, כי ארצו ידעה על היעלמותם של התיקים כבר ב־1983, אבל רק בחודשים האחרונים נודע לה היקף הגניבות. להערכת דובר השגרירות אנשי סאוויטי הסירו כ־30,000 תיקים מתוך כ־30 מיליון תיקים המצויים בארכיון.

יצויין כי במרכז התיעוד בברלין מרוכזים פרטים על 1.7 מיליון חברי המפלגה הנאצית, על 600,000 אנשי אס.אס. וכן מסמכים שונים הנוגעים לתקופה הנאצית. אחת ההערכות היא כי חלק מהמסמכים נמכרו לאספנים.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים

עליות השערים נמשכו בהמתנה לשישינסקי

• ההתאוששות בבורסה נמשכה גם אתמול יום רביעי ברציפות. • ביקושים גדולים ועליות חדות למניות פולגת, ליגת, כלל תעשיות וישראל. • בשלב זה עליות השערים במניות נובעות מפעילות חיובית של גורמים קטנים ובינוניים. • קרנות הנאמנות מוכרות מניות כנגד עלית שערים ומשפרות פוזיציות ונזילות. • אתמול פירסמה ועדת שישינסקי את מסקנותיה, יעבור עוד זמן רב עד אשר ימומשו ההמלצות אם בכלל. • נושאים כקשיים כלכליים, רווחיות נמוכה ליצואנים, מצב פוליטי מעורער ממשיכים להעיק על האוירה הבורסאית. למרות זאת מאמינים רבים בבורסה כי השיפור במסחר ימשך. • הפדיונות בקרנות נפסקו, במשתנים נרשמו עליות נאות, ביקושים קטנים יחסית לבנקאיות שבהסדר, עליות חדות במניות חופשיות קלילות רבות. • צפויה ירידה נוספת בריבית השיקלית במשק. הדולר השחור ירד עד 1.63 לערך. • פרשנים רבים בשוק ההון טוענים כי ברמת השערים העכשווית במניות הסיכון נמוך לרוכשים, יחד עם זאת קשה ובלתי אפשרי להתעלם מארועים חיצוניים חדשים.

מאת שמואל רוזנבלום

האוירה החיובית בשוק המניות בלטה בלוחי עליות שערים נאות למדי נמשכה אתמול זה היום הרביעי ברציפות. המגמה החיובית בשוק מפתיעה רבים לאור החששות המרובים מועדת שישינסקי, הארועים בשטחים, אוירת הקשיים הכלכליים במשק, שיטת המשתנים וסיעותים נוספים הבאים „להסביר" בעצם חולשה במניות. את מגמת המסחר הנוכחית לא מנהיגים גורמי הבורסה הגדולים, הפעילות החיובית נוצרה דווקא על ידי פעילי השוק הקטנים והבינוניים שנהנים בשלב זה מאי הערנה של גורמי השוק הגדולים. בעוד שבעבר הלא רחוק נהגו הקרנות הבנקאיות „ללחוץ" את הבורסה באמצעות הכרזות מכירות כנגד ביקושים ללא שינוי בשער הרי שכיום השתנתה מדיניות זו תוך מתן אפשרות לעליות דבר המביא לשיפור האוירה במסחר. אתמול התפרסמו כידוע מסקנות ועדת שישינסקי, נראה כי יישום המסקנות יארך עוד זמן רב ולפיכך האוירה העכורה שנוצרה עקב נושא זה עשויה לשכוך מעט בזמן הקרוב. בבורסה טענו אתמול כי רמת המחירים בבורסה לוקחת בחשבון את נזקי ועדת שישינסקי. כיוון שהתנאים הכלליים במשק יוצרים אוירה לא נוחה לבורסה לפעילות במניות קשה להסתכן לפיכך בניחושי בורסה אף שניתן לצפות להמשך מסחר חיובי במידה והמגמה תתחזק. שינויי השער הבולטים אתמול נרשמו בפולגת 1 קנים בלבד, ליגת 10%+, פולגת 4 12%+ והמניות ככלל תעשיות 5.5%+ וכלל ישראל 4.25%+, עליות אלה נבעו עקב עיסקת פולגת־כלל. גם במניות המשתנים האחרות נרשמה עליה סבירה ממוצעת 2.92%+ בנפח כספי סביר ובמניות מסויימות אף נאה. עליות שערים חדות נרשמו בשורה ארוכה של מניות חופשיות — המסלול 29.3%+5 בהמשך לעליות השערים במניות המסלול עקב שיפור ניכר במצב החברה, גבור סבינה 8.1%+ עקב פירסומים חיוביים, ציון 10%+, סהר 9%+, ברוך 1 10%+, מודול 10%+ בהמשך לרכישות מתמשכות ועליות שערים במניה זו באחרונה. עליות שערים נרשמו גם בקרגל, שילטון, ישרס, גני הדר, טרומאסבסט, פולק, נגב קרמיקה, רשפים ורבות נוספות. ביקושים קלים נרשמו בבנקאיות. בדולר השוער נרשמה ירידה קלה ושערו נע כיום סביב 1.63 לערך.

שיטת המשתנים – דיונים מחודשים

הבורסה לניירות ערך מתעתדת להמליץ לועדת המעקב לבדיקת שיטת המסחר שלא להפוך את שיטת המסחר במשתנים כשיטה בלעדית למסחר בבורסה. ככל הנראה תמליץ הבורסה לקיים את שיטת המסחר במשתנים באופן חופשי יותר ולחזור למסחר הרגיל ששרר בבורסה כרגיל. הטענות של סוחרי הבורסה כנגד שיטת המשתנים מעידות על הצלחה חלקית בלבד לשיטה החדשה. גם גורמי הבורסה הגדולים המוסדיים התריעו בחודשים האחרונים מספר פעמים כנגד המסחר במשתנים. יחד עם זאת נראה כי להסברו של מנכ"ל הבורסה יוסי ניצני, הטוען כי לייחס את המשבר בבורסה למשתנים בלבד נשמע כדבר מוגזם ישנו צידוק רב. אין ספק כי שוק מניות צר וקטן כבורסה הישראלית מתקשה לקבל שינויים מרחיקי לכת אך אין בשינויים אלה משום סיבה מכרעת להולשתה של הבורסה. בכל מקרה טוב שהבורסה מנהלת דיונים לשינויי שיטת המסחר במשתנים שכן הנהלת הבורסה חייבת מבוחר תפקידה להאזין למצוקת הפעילים בה שאותם היא בעצם משרתת בתיפקודה ובהולשותיה.

צפויה ירידה נוספת בריבית השיקלית

בנק ישראל מתכוון להקטין את היקף האשראי המוניטרי לבנקים לשיעור של כ־550 מליון שקל במקום 750 מליון שקל עד לפני תקופה קצרה. במערכת הבנקאית קיימים כיום עודפי נזילות גדולים יחסית ולפיכך הקטנת סך האשראי המוניטרי נראה כצעד הגיוני. בשוק ההון מעריכים כי הריבית לפקדונות ג'מבו עשויה להתייצב סביב 13.5% לערך. בריבית המשולמת לבעלי פקדונות לתקופה של חודשיים עד שנה תמשיך לשרור ריבית בשיעור הנע בין 20% ועד 23% לערך. ככל שהריבית השיקלית תרד כך תגבר האטרקטיביות של הבנקאיות שבהסדר הנותנות בנוסף לריבית גם הגנה מפני פיחות במשק.

מסחר „ער" במיוחד במניות החופשיות

עיון בנתוני המסחר שהתקיים ביום שני 15.2.88 מלמד על נפח מסחר דל ביותר בלווי שינויי שער תלולים במניות מסויימות ולא מעטות. מצב בורסאי שבו מאות שקלים בודדים מביאים לעליות שערים חדות או לחילופין לירידות אינו מצב בריא, אך הוא מעיד על הסטנות בפעילות הבורסאית בהמתנה אולי לשיפור צפוי. לפנינו מספר דוגמאות לשינויי שער חדים עקב פעילות כספית נמוכה. ראוי לציין שמדובר במניות קלילות בלבד.

שם המניה	ביקוש או היצע בע.נ.	נפח כספי	סך המחזור כספי	סך המחזור בע.נ.	שינוי בשער
קיסריה 1	+20	600 שקל	600 שקל	20	+10%
משאבות סלע	−8000	5000 שקל	3000 שקל	4000	−10%
מגור אופציה	+1000	1180 שקל	500 שקל	500	+10%
מכוניות מאוחדות 5	+190	1100 שקל	480 שקל	80	+9.1%
ריקכסר	+51	1220 שקל	1220 שקל	55	+8.4%
גולדפרוסט	+263	1800 שקל	980 שקל	124	+7.5%
הדר ביטוח	+527	500 שקל	500 שקל	527	+2.7%
לכיש 5	−430*	1500 שקל	1500 שקל	430	−5.4%
מלל 1	−21	1500 שקל	800 שקל	430	−6.9%

* הנתונים כמסל תוקף העסקות.

שערי מניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אגוד ב.מ. ש	17890	26.0	−20	−.1	−26.0
ספנות 1ש"ח	1140	697	+40	+3.6	+1769
ספנות 5ש"ח	650	700	+1	+.2	+199
כללי לא בהסדר 1	14700	252	+600	+4.3	+233
פ.י.ב.י. 0.5	7203	3979	+277	+4.0	+7329

בהסדר הצמדה ל־88

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אידיבי ב"ל ל־88	106530	381	+650	+.6	+601
אידיבי ב ל־88	106100	1.0			−1.0
אידיבי ב"א 88	638300				
איגוד 1ש"ח ל־88	79303	151	+750	+1.0	+1020
דיסקונט ב' ל־88	134950	6.0	−1000	−.7	−12.0
דיסקונט א' ל־88	135970	233	+1050	+.8	+710
דיסקונט שה ב 88	15930		+250	+1.6	+122
מזרחי ב' ל־88	43764	997	+215	+.5	+945
מזרחי ב' ל־88	43600				+20.0
הפועלים ש 88	93000				
הפועלים ש' ל־88	72460	1408	+700	+1.0	+3882
הפועלים ב' ל־88	71995	78.0	+300	+.4	+330
כללי א' ל־88	182700	34.0			−41.0
כללי שה ב 88	5715	39.0	+15	+.2	+61.0
כללי שה 88	46122	2722	+455	+1.0	+3185
כללי ש"ח 1 ל־88	16960	94.0	+100	+.6	+603
לאומי 1 ל־88	60500				+16.0
בנין יפתח 5 ל־88	30300	1.0	−350	−1.1	−1.0

בהסדר הצמדה ל־89

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אידיבי ב"ל ל־89	127650	55.0	+50		+144
אידיבי ב ל־89	126350	6.0			+4.0
אידיבי ב"א 89	762900	1.0	+100		+4.0
איגוד 1ש"ח ל־89	95650	22.0			+78.0
דיסקונט ב' ל־89	161950	3.0	+450	+.3	+57.0
דיסקונט א' ל־89	163500	3.0	+150	+.1	+97.0
מזרחי ש' ל־89	52550	28.0	+50	+.1	+63.0
מזרחי ב' ל־89	52250	6.0	+250	+.5	+94.0
הפועלים ש' ל־89	86400	17.0	+100	+.1	+144
הפועלים ב' ל־89	85703	5.0	+100	+.1	+92.0
כללי א' ל־89	222650		+250	+.1	+100

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
כל"ל מסוק ל־89	54900	240	+10		+101

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
ארפים 0.1	20956				−8.0
לאומי משכנתא' ש	7100*	45.0	+150	+2.2	+75.0
* ביצוע חלקי 90.00%					
לאומי משכנתא' מ	7150				+50.0
כרמל ש	4850		+150	+3.2	+526
כרמל שה 1	4400		+16	+.4	+535
פיתוח ומשכ' 1שח	1800	1159	+110	+6.5	+3537
משכן ב ש	2946	132			−132
טפחות 0.1	15850				
בינלאומי למשכ'1	6440	28.0			−28.0
טפחות מכוב ש	19900				
טפחות רג ש	19500	38.0			−38.0
טפחות שה 2	5606		+6	+.1	+500
יעמור 1.0	— הפסקת מסחר —				
יעמור 5.0	— הפסקת מסחר —				

מוסדות מימון

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
סלקון א 1שח	737 תב	15135	+66	+10.0	+35734
החקלאות מכוב א	350000	10.0			−4.0
החקלאות מכוב ג	205500	1.0			
פתוח תעשיה א ש	10206	70.0	+300	+3.0	+470
פתוח תעשיה מכוב	125501		+5001	+4.2	+5.0
פת תעש בב 3	496000 תב	6.0	+36000	+7.8	+7.0
פת תעש בב גג	286000		+6000	+2.9	+1.0
פת תעש בב גגג	278000	2.0			−1.0
פת תעש בב ד	280000	1.0			
פת תעש בב דד	68271		+3235	+5.0	+53.0
מרכז קבלנים 5.0	1327 תב	2756	+121	+10.0	+7655
תיירות בב	229000				
כלל ליסינג א0.1	21600	20.0			−20.0
כלל ליסינג ב0.5	19570	13.0	+193	+1.0	+87.0

ביטוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אילון בטוח 1ש"ח	100.5	5000			
איתן ביטוח 1ש"ח	116.0	1000			−1000
אררט 0.1	1455	100			−190
אררט א 0.5	980	250			−750
בטוח משנה 1ש"ח	337	317	−8	−2.3	−1248
בטוח משנה 5ש"ח	177.0	5050	−3.0	−1.7	−4300
בטוח משנה אפ 2	218 תב	1500	+20	+10.1	+2500
בטוח כט' שה־אפ	101.0	32000			+8000
הדר 1ש"ח	120.0	7590	+5.0	+4.4	+27030
הדר 5ש"ח	97.0	16013			−15272
הדר אפ 2	97.0	1580			−2999
הפניקס 1ש"ח	551*	2000	+10	+1.9	+3550
* ביצוע חלקי 65.50%					
הפניקס 5ש"ח	448	2231	+15	+3.5	+2641
הכשבר־הראל 1ש"ח	4050	62.0	−200	−4.7	−62.0
הכשבר־הראל 5ש"ח	3170	120	+80	+2.6	+420
מנורה 1.0	1010	200			−52.0
מנורה 5.0	823				
סהר פיתוח ג	315 תב	1500	+26	+9.0	+3500
סקורטיום 1שח	790	254			−146
צור 1שח	233	775	−7	−2.9	−775
ציון החזקות 1שח	3100	50.0			+307
ציון החזקות 5שח	888 תב	474	+81	+10.0	+449

מסחר ושרותים

מסחר

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אינטרגאמא 1שח	710	893	+14	+2.0	+4101
אינטרגאמא 5שח	545	4932	+15	+2.8	+9328
כאור עורא 1ש"ח	576	2123			+847
כאור עורא אפ 2	336	461			−150
כלל סחר אפ ד	286	15671			−5696
כלל סחר אגח 2	138.0	14715	+1.0	+.7	+17285
קריסטל 1.0	830	865			−85.0
רפק מ"ר 1ש"ח	13230				
רפק מ"ר 5ש"ח	16780				
שופרסל א' 0.02ש	955	3082			+977
שופר־סל אפ ד	3621	754	+10	+.3	+914
שופר־סל אגח א	103.5	13008	+1.0	+1.0	+67300

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אסותא 0.01ש"ח	324	1935	+3	+.9	+3065
סמנת הספקה 1שח	584*	614	+6	+1.0	+60.0
* ביצוע חלקי 93.00%					
סמנת הספקה 5שח	200	4382	+9	+4.7	+8645
קירור הספקה 1שח	745	492	+40	+5.7	+574
קירור הספקה 10שח	220	8860			−4713
מחסני ערובה 1שח	1270 תב	250	+68	+5.7	+275
מחסני ערובה 5שח	785	850			−100

מלונות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
גלי זוהר 1.0	— הפסקת מסחר —				
גלי זוהר 5.0	— הפסקת מסחר —				
מלונות דן 1 ש"ח	1190	172	−17	−1.4	−283
מלונות דן 5 ש"ח	950	500	+46	+5.2	+500
חוף האלמוג 0.1	6093 תב		+358	+6.1	+370
מלונות ירדן 1.0	2460	95.0	+70	+2.9	+105
ים סוף 1ש"ח	210	17554	+9	+4.5	+9780
ים סוף אפ' (1)	115.0	5200			−1018

מחשבים ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
ת.י.ל.ן. 1שח	176.0 תב	2000	+12.0	+7.3	+6000
ת.י.ל.ן. אפ ב	60.5	17000			−1000
ת.י.ל.ן. אגח א	98.0		+1.0	+1.0	+30000
יענ"א 1שח	4444	23.0			+25.0
מ.ל.ל. 1ש"ח	— הפסקת מסחר —				
מ.ל.ל. 5ש"ח	— הפסקת מסחר —				
ניקוב 1שח	751	251	+6	+.8	+319
ניקוב 5שח	255	12395			−12895
ניקוב אפ 2	480	1100	−19	−3.8	−1379
תים מחשבים 1ש"ח	620	1600	−10	−1.6	−1600

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אזורים אפ 1	535 תב	4450	+26	+5.1	+9165
אזורים אגח 3	135.0	10000	+4.0	+3.1	+1530
איילון מלון 1ש"ח	125.0	2552	+4.0	+3.3	+1772
אל־רוב 1.0	306	3400	+6	+2.0	+480
אפריקה 0.1שח	65.0	33400	+1030	+3.2	+165
אפריקה אפ 5	89.0	14300	+600	+4.4	+98.0
אלרן 1ש"ח	1079 תב	1014	+69	+6.8	+1493
אלרן 1שח	2280	245	+100	+4.6	+135
אלרן 5שח	1733*	384	+158	+10.0	+606
* ביצוע חלקי 78.40%					
ברנוביץ 1שח	2670	164			+36.0
ברנוביץ 5שח	2030		+21	+1.1	+200
דור הנקר 1ש"ח	4950		+200	+4.2	+15.0
דרעי 1שח	165.0	500			−100
דרעי 5שח	127.0		+3.0	+2.4	+5200
מו־לו 1ש"ח	1797	2332			−232
המסלול 1.0	848 קב		+40	+5.0	+1243
המסלול 5.0	485 תב	1508	+110	+29.3	+2584
ת.ל.ב. 1שח	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
כללית ים 1שח	258	14399	+9	+3.6	+22775
כללית ים אפ 1	87.5	5349	+2.0	+2.3	+18436
גב־ים 0.1	3250 תב	1658	+175	+5.7	+3889
גב־ים 0.5	2900	1748	+135	+4.9	+2022
ישסוד 1שח	3035	335			+1254
ישסוד 5שח	1091	150			
ישרס 1ש"ח	17600 תב	200	+1600	+10.0	+441
כנף פיתוח 1.0	5001	44.0	+122	+2.5	+160
לוטיר 1ש"ח	6415	77.0			−21.0
לוטיר 5ש"ח	1819	43.0	−1	−.1	−346
מ.ת.ב. 1שח	245	8121			−6121
מ.ת.ב. אפ 2	101.0	1951	−1.5	−1.5	−10351
מ.ת.ב. אגח א	115.0	63597			−14597
מגורי בניה 1.0	419 תב	1313	+23	+5.8	+16787
מישנאל 1שח	170.0 תב	12687	+9.0	+5.6	+6709
מישנאל אפ א	153.0	6935			+6065
מגורי 5ש"ח	1400	699	+50	+3.7	+423
קרינשטיין 1ש"ח	329				−2.0
קרינשטיין 5ש"ח	129.0	6123	+4.0	+3.2	+7412
ליפשיץ 1שח	270	600	+15	+5.9	+1400
ליפשיץ 5שח	140.5	10301			−5611
ליפשיץ אפ 2	85.0	2778	+1.0	+1.2	+2603
ליפשיץ אגח 1	93.5	10250	+.5	+.5	+11375
נאות אביב 0.5	51.0	3000	+50	+1.7	+51.0
נכסי אזורים 1שח	242	2500	+1	+.4	+316
סהר החזקות 1.0	596				
סהר ב"ר 1ש"ח	1187	90.0			−90.0
עשר וסלע 1.0	— הפסקת מסחר —				
קיסריה 1ש"ח	3013	191			−157
קיסריה 5ש"ח	1110	1023	+65	+6.2	+1591
רוגובין 1שח	268	25000			−21340
רוגובין 5שח	150.0	1940			+1940
רוגובין אפ 2	750	200			+100
רוגובין אגח א	122.5	1000			−1000

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
מטעי הדר 0.1	1982	300			−300
מטעי הדר 0.5	1730				
מהדרין 1שח	4991	400	+190	+4.0	+789
מהדרין אפ 1	2589	50.0	+50	+2.0	+181
נכסי הדרים 1ש"ח	1500	201	+120	+8.7	+701
פריאור 5שח	2050		+50	+2.5	+75.0

תעשייה

מזון וטבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
דובק מב ש	2540	113			−63.0
דובק מב ב	2555	60.0			−60.0
תנובל 1שח	410	1654	−21	−4.9	−2035
תנובל 5שח	309		+3	+1.0	+24.0
תנובל אגח 1	102.0	2000			−2000
טכסס בירה 1ש"ח	28000	6.0	+780	+2.9	+11.0
טכסס בירה 5ש"ח	18736				
יצור 1שח	940 תב	75.0	+51	+5.7	+497
יצור א 5שח	577	324			−324
יצור אפ 2	245				+161
מן 1שח	379*	1625	+4	+1.1	+190
* ביצוע חלקי 90.20%					
מן 5שח	276	766			+1334
סנפרוסט 1ש"ח	13900		+300	+2.2	+100
עסיס ב 5שח	300	10850	+14	+4.9	+4152
סלמה אבגיל 1ש"ח	2001		+80	+4.2	+56.0
שמן מב"א 4 ש"ח	1388*	607	+13	+1.0	+369
* ביצוע חלקי 96.10%					

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אורגר 1ש"ח	310	3232	+12	+4.0	+4508
אורגר אפ 2	151.0	690	+6.0	+4.1	+690
אורגר אגח 1	104.0	1500			+3500
אופיס 1 ש"ח	447				−86.0
אופנת ברוך 1 שח	286 תב	15.0	+26	+10.0	+546
אופנת ברוך 5 שח	200	750			−250
אופנת ברוך אפא	232	250			−27.0
ארגמן רג ש	8820	178	+220	+2.6	+148
ילתא־גליל 0.1שח	1023 תב	9091	+50	+5.1	+19905
ילתא־גליל 0.3שח	890	435	+20	+2.3	+632
מכרות מאתר 1.	1300				
מכרות מאתר 5.	540 תב	395	−60	−10.0	−569
ישלגו 1שח	320	500			−244
ישלגו 5שח	233	100			−750
דרידון 1ש"ח	3970*	20.0	+40	+1.0	+10.0
* ביצוע חלקי 66.60%					
ויקות 1שח	1316*	142	+13	+1.0	+81.0
* ביצוע חלקי 70.70%					
ויקות 5שח	1150	978	+50	+4.6	+2978
ויקות אפ ב	439		−11	−2.4	−450
כופר 1ש"ח	141.5		+1.5	+1.1	+1300
כופר אפ 1	67.5	2000			−500
כרמיה 1ש"ח	693	273			−76.0
כרמיה 4ש"ח	428	1455	+13	+3.1	+2785
לינה 1שח	170.5 תב	21750	+15.5	+10.0	+34270
כיס 1.0	340*	468	+5	+1.5	+335
* ביצוע חלקי 93.60%					
כיס 5.0	151.5	1723	−1.0	−.7	−13.0
כיס אפ 2	114.0	5800	+2.0	+1.8	+5890
כיס אגח 1	109.0	6355			−5637
עמק 1.0	166.5	4506	−1.5	−.9	−594
עמק אפ 1	75.0	6850	−4.5	−5.7	−5795
פולגת א 1שח	853 קב		+41	+5.1	+18293
פולינגר א 0.5	8100	13.0	+20	+.3	+63.0
קרגל 1שח	1100	150	+41	+3.9	+150
ריכוז־סברינה	6801 תב	240	+509	+8.1	+715

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אורדן 10.0	5400	100	+100	+1.9	+51.0
אורדן 50.0	4760				
אלומית 1ש"ח	6350	90.0			−90.0
אלומית 5ש"ח	4790				
בבלים 1שח	274	838			+577
בבלים אפ 1	78.0	20650	+6.0	+8.3	+25357
בבלים אג"ח־אפ'	91.0	7200			−5200
בבלים אגח א	93.0	54000			−29600
תבוקה 1.0	497 תב	700	+32	+6.9	+1000
תבוקה 5.0	295	1400	+9	+3.2	+1100
תבוקה אפ	2340 תב	190	+141	+6.4	+550
יקה 1ש"ח	1942	13.7	+92	+5.0	+607
יקה 5ש"ח	1080	41.0	−20	−1.8	−41.0
אקספאת פה 5ש"ח	3000	6.0	+30	+1.0	+229
בבלי ציון 1.0	2165	785	+50	+2.4	+1502
בבלי ציון 5.0	1110 תב	3650	+60	+5.7	+9900
מתכת קרמפי 1 שח	210	2170	+10	+5.0	+2741
מתכת קרמפי 5 שח	119.0	5375			−985
נורטון 0.1	29500	21.0	−500	−1.7	−16.0
נורטון 0.5	11429	15.0	−1		−5.0
פקר פלדה 1 ש"ח	1812	1270	+1	+.1	+378
קינג 1 ש"ח	510	403	+5	+1.0	+70.0
קינג 5 ש"ח	342	627	+8	+2.4	+288
קליל 1.0	2270	320			−138
קליל 5.0	1800	150	+30	+1.7	+430
קליל אפ	899	1150	+24	+2.7	+495
קליל אגח	117.0	1100	+3.0	+2.6	+3305
שלדות 5.0	5000	101	+110	+2.3	+160
לכיש 1ש"ח	696	458			−450
לכיש 5ש"ח	358	680			−680

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אלביט 3.0	240000	38.0	+5780	+2.5	+64.0
אלקו 0.1	9534 תב	56.0	+867	+10.0	+118
אלקו 0.25 ש	4042	177	+100	+2.5	+67.0
אלקו 0.25 מ	3840	35.0			+5.0
אלקטרה 0.1שח	1700	481	+68	+4.2	+113
אלקטרה א 0.5שח	1133	2042			−1742
אלקטרה אפ 5	750	500			+84.0
אלקטרה אגח 3	128.0	39032	+5.5	+4.5	+127200
ארית 0.02	12100	140	+300	+2.5	+231
בלקתעש אלק 1ש	1577	715	+16	+1.0	+1685
כלל אלקט אפ א	507	6894			−346
כלל אלק אגח 1	95.0	6134			−6134
מסקורניקס 1.0	950	1200	+40	+4.4	+1400
מסקורניקס 5.0	830	950	+30	+3.8	+620
פיכטונגר 1שח	345	1000			−1173
פיכטונגר 5שח	290	300			−200
ציקלון 1שח	2120	181			−41.0
ציקלון 5שח	1250	650			−240
קובנסקיין 1ש"ח	3215				
קובנסקיין 5ש"ח	2158	75.0	−100	−4.4	−75.0
ת.א.ת. 1שח	800	110	+7	+.9	+344
ת.א.ת. 5שח	400	2328	+15	+3.9	+1408
תדיראן 1שח	665	4686	+16	+2.5	+3962

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
א.ס.כללבנין 1שח	160.0	33744	+4.5	+2.9	+53894
א.ס. בנין אפ א	490	4105	+20	+4.3	+8033
א.ס.בנין אגח א	125.0	14000			−2800
אקרשטיין 1שח	399	1312	+18	+4.7	+902
אקרשטיין 5שח	285	1000	−5	−1.7	−1370
אקרשטיין אפ א	327	2887			−2887
אקרשטיין אג"ח 1	125.5	7000	+2.0	+1.6	+31000
האחים בלום 1שח	102.0	14983	+2.0	+2.0	+1023
אחים בלום אפ1	62.0	2000	−1.5	−2.4	−887
מודול הסק 1שח	816 תב	1109	+74	+10.0	+7550
מואיקה 1 ש"ח במה	1906				
מואיקה 5 ש"ח במה	1580				
נגב קרמיקה 1ש"ח	287	10093	+10	+3.6	+12470
נגב קרמיקה אפ	149.5	1501			−658

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אגן 5 ש"ח	1575	2500	+60	+4.6	+3200
אליאנס ב 200.0	1268	143			−143
גל תעשיות 1ש"ח	345	1000			+1.0
גל תעשיות 5ש"ח	220 תב	1195	+11	+5.3	+1195
גל תעשיות אפ	89.0				
גל תעשיות אגח 1	93.0				
דשנים 0.1	4594 תב	85.0	+418	+10.0	+276
דשנים 0.5	1550	1525			−125
חיפה כמיקל 10.0	792	5347	+20	+2.6	+7620
ליפסקי 1.0	1997 תב	100	+182	+10.0	+190
מקסימה 1שח	720				
מקסימה 5שח	498	303	−2	−.4	−1303
סנו 1 ש"ח	18200	20.0			+80.0
סנו 5 ש"ח	15850	70.0	+300	+1.9	+55.0
פריקלאס 1שח	500	4571	+20	+4.2	+6671
פריקלאס אפ 1	130.0 תב	15614	+10.0	+8.3	+18553
קים 1שח	4500	100			
קים אפ 2	2624	450			−400
קים אגח 1	110.5				
תיא 5ש"ח	3760	366	+126	+3.5	+755
פרוטארום 10.0	55000	212	+999	+1.9	+82.0

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
כתר 1שח	144.5	1460			−540
דפרון 1.0	5862				
דפרון 5.0	3728				
חבג 1.0	9350 תב	236	−500	−5.1	−365
יפה 1שח	1659	300	+20	+1.2	+300
לבדי אשקלון 1.	755	1915	+35	+4.9	+3665
מלקן ב 0.5	25000 תב	32.0	+1708	+7.3	+133
[illegible]	809 תב	8095	+40	+5.2	+5045
[illegible]	402 תב	8288	+25	[illegible]	[illegible]
רים 1ש"ח	418	2375	−4	−1.0	−3348
* ביצוע חלקי 84.70%					
רים 4ש"ח	193.0	2000			−1700
תעל ב 0.2	16500 תב	401	+1060	+6.9	+595

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אבגול 1ש"ח	216	1182			−1477
אבגול 5ש"ח	115.0	2357	+5	+.4	+511
הכיטתי יהד 1שח	1891				
ה.ג.פולק 1שח	1080	56.0	−20	−2.0	−56.0
ה.ג.פולק 5שח	915	780	+42	+4.8	+508

השקעות תעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
כור כב' 1.0	6400	238	+200	+3.2	+1032
כלל תעש אפ ד	136.0	33481	+4.0	+3.0	+79291
כלל תעש אגח 6	104.5	80000	+2.0	+2.0	+74427

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אוניקו ש	5560	52.0	+211	+3.9	+22.0
אי.די.בי פית אפצ	2650	250	+80	+3.1	+843
אי.די.בי פית אג"ח	97.0	25200	+2.0	+2.1	+121270
אלגר 1שח	901	1658	−20	−2.2	−2124
גחלת הסק' 1שח	951				
גחלת אפ א	755				
גחלת אגח 1	102.5	25000			+15000
דנבאר 1ש"ח	430	1964			−1591
דנבאר 5ש"ח	379	505			−707
חברה ליוראל 5שח	3000	2868	+120	+4.2	+6693
ולקמן 0.1	116000				
ולקמן 1.0 ש	19400	30.0			−30.0
אכסא א 0.5 ש"ח	28499 תב	61.0	+1864	+10.0	+46.0
מעריס הסק 1ש"ח	625	5211	+30	+5.0	+18448
הסק דיסק אפ	765	5153	+36	+4.9	+14926
הסק דיסק אגח א	104.5	7700			−7700
מרחזי הסק ש	25500 תב	45.0	+1400	+5.8	+88.0
מר הסק אגח 124	13482	7.0			−7.0
חירון 1שח	1600	344			−444
חירון 5שח	600	591			−291
יצוא ש	10600	79.0	+300	+2.9	+74.0
ירדן א 0.1	922	320			−61.0
כלל ישראל 50.0	933 תב	2000	+50	+5.7	+3500
מגור 1שח	309	1000	+6	+2.0	+1300
מגור א 5שח	320				
מגור אפ ב	122.0	500	+4.0	+3.4	+750
מגור אג"ח 1	118.5	2500			−1000
פז הסק ש	2498	366	+86	+3.6	+764
פמה א' 1ש"ח	6425 תב	94.0	+490	+8.3	+124
פמה 5ש"ח	3710	346	+83	+2.3	+544
פריון ב 0.2שח	10560	443	+220	+2.1	+770
קרדן 1שח	109.0 תב	15000	+9.0	+9.0	+32487
קרדן 5שח	71.0	4000	+.5	+.7	+1071
קרדן אפ 2	49.5	9500	+1.0	+2.1	+18157
קרדן אגח 1	99.5	7000			+25000

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
גודת ב	257		+2	+.8	+500

רשימה מקבילה

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
הראל עדוה 1ש"ח	— הפסקת מסחר —				
י.ס.ק.ל. 1ש"ח	246	806			−806
קונה־כיום 0.1	1448	589	+16	+1.1	+339
קונסורציום 0.5	304	1140			−2340
קונקורד אפ ג	88.0	3300	−2.0	−2.2	−1927
קמב 1שח	650	10.0	−1	−.2	−10.0
תבל 1שח	235 תב	708	+15	+6.8	+2225

מלונאות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
גני הדר 1ש"ח	111.5	11586	+3.5	+3.2	+19141
גני הדר אפ 1	79.0	5800	+3.0	+4.0	+18000
ומדיה ישראלית 1	59.0	6750	−2.0	−3.3	−5000
כנס 1שח	1785				

מחשבים ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
איכות 1שח	290 תב	120	+15	+5.5	+476
דסה כיכון 1ש"ח	3089	153	−140	−4.3	−153
דקה אופציה (1)	725	357			−110
כלל מחשבים 1.0	4800 תב	62.0	+300	+6.7	+49.0
משוב 1ש"ח	226	590			−590
רקפי 1שח	450	1150	+10	+2.3	+279

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אורן מבנים 1.0	— הפסקת מסחר —				
אורן מבנים 5.0	— הפסקת מסחר —				
אמבנים 1ש"ח	465*	200	+5	+1.1	+102
* ביצוע חלקי 66.20%					
בן־יקר גת 1.0	2662	245	+20	+.8	+48.0
רדוס 1.0	— הפסקת מסחר —				
רדוס 5.0	— הפסקת מסחר —				
ערד 3.0	1274 תב	1501	+116	+10.0	+1905
רסקו מבנה	1596 בו		−84	−5.0	−128
רסקו רג	1200 תב	735	−76	−6.0	−875

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
עג־יר 0.1שח	— הפסקת מסחר —				
עג־יר אפ א	— הפסקת מסחר —				

מזון וטבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אבאים 1 ש"ח	1670	1700	+20	+1.4	+1280

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אולים 1ש"ח	294	1000			−2000
אולים אפ 1	88.0				
אמישר בכ 1ש"ח	579	270			+70.0
אמיקו 1.0	508	10190			−14272
אמיקו 5	252	14000			+1000
בניין השק ב 5	10530	10.0			
ישום 1ש"ח	69.0	18599			−18769
ישום אגח־אפ 1	81.0*	2000	+1.0	+1.5	+2000
* ביצוע חלקי 50.00%					
לגורסי 1שח	1450 תב	134	+90	+6.6	+268
לגורסי 5שח	809	333	−4	−1.3	−132
עוז השקעות 1ש"ח	1880 תב	85.0	−197	−9.9	−185
עוז השקעות 5ש"ח	968 תב	86.0	−100	−9.4	−156

חיפושי נפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
דלק חיפושים1.	1690	17.0			+1.0
דלק חיפושים5.	788	570	+20	+2.6	+581
מן חיפושי נפט	18500	60.0			−44.0
י.ג.א.ל. 1ש"ח	286	9694			−9764
י.ג.א.ל. אפ 2	77.5	10267	+2.5	+5.5	+27534
ב.ג.ז. 1.0	3501	40.0			+86.0
ב.ג.ז. 5.0	1600	300	+40	+2.6	+1064
פראיל ב 0.03שח	6700	55.0			+26.0
נפטא ש	284	4518	+10	+3.7	+2622

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
גולדפרוסט 1שח	678	91.0			−91.0
גולדפרוסט 5שח	325	460			+40.0

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
יונידרס 1 ש"ח	245 קו		+12	+5.2	+351
סקס 0.1	2450*	91.0	+200	+9.0	+212
* ביצוע חלקי 50.00%					
סקס 0.5	1180	444	+20	+1.7	+22.8
תעש הגורן 1.0	1769	28.0			−28.0

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אקסטנן 5.0	967	250			−220
מרקו 1.0	610	480			+270
משאבות סלע 1ש"ח	71.0	6977	+3.5	+5.2	+27788
מתכת טרום 1.0	84.5	13161	+3.0	+3.7	+8229
מתכת טרום אפ'	52.2	35450	+1.2	+3.9	+39267

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אלקל 1שח	— הפסקת מסחר —				
אלקל אפ 2	— הפסקת מסחר —				
בר־סון 1.0	3650 תב	112	+250	+7.4	+212
בר־סון 5.0	1857 תב	600	+150	+8.8	+566
טרומאסבסט 1.0	3750	10.0			
טרומאסבסט 5.0	1139 תב	612	+104	+10.1	+722
ת.ל.ב. 1.0	710				+79.0
ת.ל.ב. 5.0	373 תב	220	+20	+5.7	+728

מוצרים כימיים, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אלון־טק 1ש"ח	150.0				
רקסטר 1ש"ח	2448				−44.0
נקה 1שח	3550				
ת.ג.ל. 1.0	1663 תב	160	+151	+10.0	+122
ת.ג.ל. 5.0	1624 תב	100	+148	+10.0	+140
תרז א' 5ש"ח	5352	1.0			+38.0

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אורדע פרינס 1שח	700	295	−3	−.4	−1949
סקופריה 1.0	4599	150	+100	+2.2	+374

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
גולף 1ש"ח	378	500	+8	+2.2	+3010
מו־תן 1ש"ח	346	120	+16	+4.9	+1120

השקעה בתעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
כלל פיתוח 1ש"ח	126.5 תב	3501	+11.5	+10.0	+8492

חברות השקעה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אינטורה 1שח	40.0	17000	+1.0	+2.6	+32965

משתנים

שם נייע	מספר עסקות	שער פתיחה	שער [illegible]	שינוי באחוזים	מחזור
הבינלאומי	50	5687	5659	3.25	7385.0
הפקה	12	156.50	160.00	−.32	61474.0
כלל־סחר	9	354	332	2.61	27735.0
טופרסל ב'	6	856	843	2.05	10513.0
דלק ב'	15	1957	1919	1.98	15803.0
אפריקה־1	7	26614	26092	2.00	558.0
אחזים	5	824	812	1.48	5963.0
נכסים ובב'	9	2353	2336	1.73	4085.0
הכשרת הישוב		54260	54260	.80	.0
כלל־ביל"ב	6	570	569	2.52	10008.0
עלית	3	10818	10606	2.00	618.0
פולגת ב	12	591	565	11.93	14950
קסטואר פת	6	3464	3413	1.49	1309.0
אלרון	11	190006	185372	2.50	97.0
טבע	18	6988	6852	3.01	2891.0
ים המלח	24	1914	1882	2.74	26387.0
סהרבנים	26	819	809	1.24	45981.0
נייר חדרה	29	241303	235418	2.50	126.0
בבקית	7	10164	10189	1.75	740.0
כלל תעשיות	40	185.50	184.50	6.00	289875
איזי בי פ	31	5422	5422	2.75	8056.0
אלרן ע"ש	9	774	773	3.20	11038.0
הבליישרל	15	3468	3476	1.76	6288
דיסקונטשקעות	27	1920	1885	3.25	17929
כלל ישר'10	26	1051	1021	4.25	34990

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר ההנפקה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר ההנפקה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר ההנפקה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר ההנפקה	מחיר הפדיון
אב	5106.21	5033.08	גלית	648.50	645.54	לוט	4683.62	4591.88	ענת	2365.21	2346.98
אבוקה	402.46	394.69	גלבוע	—	—	למשקיע	129.56	128.02	עופרים	505.94	496.08
אגח	—	—	דוכיפת	495.38	485.68	לפיד	330.01	325.61	עיטם	—	—
אגם	—	—	דולב	—	—	לשם	1911.67	1896.51	פלא	1559.66	1548.51
אדיר	1717.33	1704.71	דורון	1581.57	1552.61	לשם	379.17	376.67	פאר	558.46	547.27
אדם	154.47	152.94	דורן	272.17	267.21	מבחר	1384.05	1357.61	צמרת	460.00	458.79
אמיר	161.54	160.25	דליה	575.50	566.85	מגמה	4083.75	3969.06	צוק	127.83	126.53
אר	435.54	431.77	דרור	314.84	309.07	מגן	260.01	256.29	צבר	1125.92	1116.91
אורין	—	—	דקל	—	—	מטען	3777.06	3743.70	צמיחה	518.27	510.82
אורלי	289.59	287.35	הדס	375.77	372.56	מור	1564.15	1541.84	צורית	148.36	147.29
ארז	—	—	הילה	409.40	405.61	מורן	855.31	847.11	קרת	101.78	101.12
אייל	5243.97	5142.08	הדר	552.95	543.82	מטה	25115.98	24735.65	קלע	164.69	164.28
אדים	5566.54	5446.69	חבצלת	2017.94	1971.49	מימר	1057.15	1036.98	קשת	102.89	100.87
איתן	783.59	767.11	חוף	—	—	מכלול	92.58	91.90	רווית	17766.35	17609.90
אלון	—	—	חן	—	—	מקור	4508.10	4414.23	רימון	—	—
אלמוג	686.60	673.26	זנב	102.10	101.51	מעיין	772.21	757.89	רקפת	843.78	830.04
אלירם א	102.79	101.42	חמד	430.99	422.60	מקפה	385.62	383.88	רשף	420.05	415.35
אלירם ב	97.68	95.40	חרות	165.26	161.62	מרווח	126.31	125.81	רביב	456.49	447.71
אלירם ג	86.40	84.54	חלמיש	144.32	143.92	מרום	1376.32	1350.70	שחם	348.67	345.50
ארן	298.80	292.96	חרצית	216.22	214.77	נגבה	—	—	שחף	103.68	101.46
אש	131.95	129.06	חן	151.40	150.88	נדיר	261.08	259.28	שירה	440.95	432.83
אשל	—	—	טבה	114.32	113.44	נוה	452.07	445.29	שמיר	407.19	404.36
אתגר	83.59	81.79	טל	6595.57	6520.86	נילי	—	—	שנהב	670.84	661.36
אורנת	—	—	יובל	461.61	452.76	סביון	684.14	663.12	ששון	—	—
בדולח	152.79	151.36	יהלום	161.06	159.52	סגולה	138.30	137.25	שקד	—	—
ברוש	—	—	ימית	355.69	353.05	סלע	376.06	373.55	תאנה	—	—
ברק	—	—	ישרה	450.34	441.71	סנונית	342.15	331.54	תדהר	—	—
ברקת	321.38	319.06	כוכב	290.60	285.02	עוז	576.05	568.92	תירוש	557.86	545.98
בכיש	1525.60	1514.87	כרמל	155.26	152.63	סמר	176.87	176.42	תנופה	181.79	181.00
גבע	—	—	כלנית	629.51	618.30	עידית	355.98	349.50	תמר	—	—
גדין	456.49	447.84	כספית	266.72	264.79	עדית	737.74	732.48	תמה	—	—
גיא	—	—	כרמל	140.18	138.00	עידן	498.96	481.71	תרשיש	114.74	113.95
גיל	3214.61	3151.61	כתר	1208.57	1191.45	עמר	114.55	113.49	תשרי	534.49	530.20

הלוח הכללי

• להשכרה בלוך ויוה בי 140 מ"ר ... (20685) 08-574219 08-436778

• בת"א 4 חדרים ... (26157) 03-244123

• להשכרה דירת קטנה ... (25304) 052-558090

• רוחות נכוחים במיקום ראשים בכל הארץ למבצע "תבטיח לירי" ... (26776) 02-720665

• לרוכשים האחרים דרוש שותף מסקיע לעסק רציני 03-882174 (26111)

• בבלוי בדב"ם, אולמות בכל הגדלים. 400־100 מ"ר לאחר שיפוץ, במאד, כמעט לכל מטרה מסחרית. בסביבת הדצל בת"א 03-232368 (26153)

• 55000 לבעירות יפות ואינבלגבנות לליוה תיירים באלחוה הבהה הכוכילה בארץ (30466) 03-206316

• לבית אבות שהלה דרושות משהלות לעבודה במשמרות ערב ובוקר בתים 03-313546 בבקעים 03-861143 (30417)

• להשכרה להיקיון דרושים בעלי ... (30350) 03-202115

חוק הזדמנויות שווה בתעסוקה, התשמ"א 1981

לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על־פי החוק.

• עובד ת לעסק תמונות ... (30370) 03-721033 14.00

• דרושה עוזרת בגנבה ואמינה ... (30327) 03-490635

• מנקים/ות לבית־אבות ברמ"ג ... 08-476910 (30526) 03-498873

• לעבטאי 35 דרושה מלוה לטיול ... (30297)

• להבית יבוא דרוש שליח רציני (29605) 03-837020 03-825486

• 3000 ויותר לבעל קטנוע ... (26791)

• דרושות עובדות נקיון ל־8 שעות לתל־אביב 03-481043 03-482348 (26759)

• נער לעבודה בגנות והגנים ... (26196) 03-814705

• נער בת"א לעבודה בלילה ... 03-288645 (26132)

• דרוש נער לעבודה במפעל מכונות לסריקה (26101) 03-571248

• להבית יבוא קרמיקה בכל ת"א דרושים עובדים למחסן 03-457297 (26186)

מכוניות

• מלקסונג גולף 1100 1977 יבוא אישי, בבחינה 03-491267 (30411)

• רנו 5, 957 1976 מרכזית ... 03-834144 03-828845 (30410)

• ב.מ.וו. 316 1800 ראשונה 85 45,000 ק"מ במצב חדש ... 03-906622 03-912293 03-955907 03-9227308 (30336)

• 305 סטיישן 85 25,000 ק"מ מצויינת 08-462880 08-465061 (26850)

• סובארו 1300 86 מכית"ס מזגן באפסינות 04-534228 04-538386 (26378)

• קורטינה אקס.אל. 1600 1974 אוטומטית בירידה בעבודה 03-839710 (26241)

• תרשם מכוניות ... 03-504851 03-504826 03-301646 (26151)

• סובארו 1981 1800 ב"א.אפ 5 ... (26150) 03-9248895

• סובארו די.אל 1300 1983 מזגן ... 377899 (26136)

• אלדסמוביל אומגה 1978, 6 צילינדרים, 2 דלתות מזגן 03-833993 (26130)

• לרוכשים בלבד, מרצדס 85 190 E, 21,000 ק"מ ... 03-244171 (26125)

• מראשונים סלנט רונג 1500 1979 במצב מצוין 03-9248291 (26120)

• טרנספורטר 1978 שמורה ... 03-9233422 (26114)

• פיגו 1981 1300 305 ... 03-795155 (26115)

• אופל קדט 1982 1300 אוטומטית יד ראשונה ... 03-782556 (26051)

• סובארו מגור 700 1983 ... 03-288459 (26028)

• אוטוביאנקי אלגנט 965 1979 ... 03-5411090 03-288459 (26038)

• סוזוקי סוויפט 1986 ראשונה מיטאלית, במצב מצוין 03-738278 (25982)

• סובארו 1300 יד ראשונה 1986 ... 03-313959 (26012)

• יד ראשונה פיאסטה 1982 שמורה במצב מכסימלי 03-732711 (25889)

• פורד פיאסטה 1979 ... 03-314595 (25911)

• אופל אסקונה 1983 ... 03-586327 (25839)

• קורטינה סטיישן 1977 1600 אוטומטית ... 03-390176 (25589)

• אוטוביאנקי אלגנט 1980 יד ראשונה ... 03-583189 (25789)

• מכוניות דלתא ... 1988 ... 052-557835 06-324527 (25563)

• דייהטסו שרייד 1000 אוטומטית ... 03-490683 052-557835 1987 06-324527 (25529)

• פיגו 1986 1100 5 דלתות ... 03-701206 (25552)

• זוסטי 80 1600 אוטומטית 1984 ... 06-324527 03-403357 (25487)

• לגלל גנרטים ... 1100 1982 ... 03-725695 (25215)

טרקטורים

• קונה טרקטורים: מכירה השכרה תיקונים 03-297651 03-584535 (30412)

ריפוי והרזיה

• חויה אמיתית עד שיכוזה ... 03-5744322 (7115)

• כבעבע למבטי הלוכי ... 03-572987 (30499)

• מרכז ... 03-827528 (30498)

• ... 03-226553 (30496)

• ... 03-861946 (30494)

• להשכרה לשישוש יומי במלון ... 03-654291-2 (30492)

• ... (30482)

• ... 03-249606 (30475)

• ... 03-821617 (30459)

• ... 03-284680 (30458)

• ... 03-252065.76 (30456)

• ... 03-652270 (30454)

• ... 03-658594 (30451)

• ... 03-911555 03-915178 (30452)

• ... 03-5780319 (30449)

• ... 03-238685 (30447)

• ... 03-7521199 (30446)

• ... 03-280730 (30435)

• ... 03-222891 (30415)

• ... 03-624212 (30413)

• ... 03-285919 (30418)

• ... 03-657747 (30409)

• ... 03-292594 (30408)

• ... (30407)

• ... (30405)

• ... 03-659211 03-653477 (30403)

• ... (30402)

• ... 03-371778 (30401)

• ... 03-200730 (30400)

• ... 03-280495 (30398)

• ... 03-293071 (30397)

• ... 03-374837 (30396)

• ... 03-287740 (30395)

רוצים לקנות

• ישראל קונה הכל דירות 03-876224 03-828567 03-958678 (30441)

רהיטים

• בהזדמנות חדר שלבים ... 03-830037 03-287818 (30444)

• מערכת ישיבה ... 03-731594 03-815365 (26854)

מכונות כתיבה

• ... 03-726680 03-659046 (30423)

הלוואות

• ... 03-575855 (30594)

• ... (30593)

• ... (30591)

• ... 03-223723 (30390)

• ... 03-376626 (30387)

• ... 03-222071 (30384)

• ... 03-452612 (30380)

• ... 03-657913 (30382)

• ... 03-7515001 (30379)

• ... (30377)

• ... 03-656141 (30497)

• ... 03-830229 (30378)

• ... 03-378122 (30495)

• ... 03-445252 (30375)

• לשכירים בלבד הלוואה ללא ערבים 03-378112 (26782)

• ... 03-825846 (30372)

משרד החינוך והתרבות
מחוז תל־אביב
מורים למבע
דרושים באזור תל־אביב
מורים לטבע, ביולוגיה ופיסיקה
להוראה בבתי ספר יסודיים
ובחטיבות הביניים.
מורים (גם סטודנטים ותלמידי סמינרים) המעוניינים יתקשרו דחוף לגברת דינה קרמר, מנהלת מדור כח אדם בהוראה טלפון: 03-5435438

אמישראגז
דרוש:
סוכן עצמאי
לניהול סוכנות גז
באזור אופקים
מועמדים בעלי נסיון מסחרי וטכני
תושבי המקום או הסביבה
מתבקשים לפנות למשרדנו
אחד העם 34 ת"א טל. 03-614551

למשרד פרסום
דרושה
מקדמת מכירות
במשרה מלאה
לעבודה מעניינת ורבת אתגרים.
הכישורים הדרושים:
☆ מעל גיל 26
☆ רצוי נסיון קודם במשרד פרסום או במכירות מדיה.
נא להתקשר לטל' 03-268665 (אורית)

סוף לוח בעמוד 11

מוריה אבימלך

מפעל לתחמושת סרק וכדורי גומי יוקם במצפה־רמון

מאת דני גוב

מפעל חדש וגדול יוקם בקרוב בעיירה הדרומית מצפה־רמון. המפעל החדש ייצר תחמושת לאימונים. מדובר במפעל האמור לייצר כדורי גומי ותחמושת סרק. עיקר של תוצרת המפעל מיועד ליצוא ומיעוט התפוקה יועד לשוק המקומי.

המפעל, כך נודע ל"דבר", אמור להעסיק כ־250 איש והשוק העתידי שלו כבר מובטח. מדובר במכירות לשוק האמריקאי בעיקר.

הקמת המפעל היא ביוזמה של משקיעים אמריקאים ויזמים מקומיים. הקמת המפעל, כך נודע, מתעכבת עדיין בשל בעיות ביורוקרטיות שונות הנוגעות לרשויות השונות האחראיות לנושא. עם זה נמסר כי ועדת השרים לעניני פיתוח הנגב כבר מטפלת בנושא והיא תנסה לדחוף את זירוז הקמת המפעל במצפה־רמון.

מלון „קיסר" בטבריה ייפתח במארס ויעסיק רק עובדים טבריינים

מאת שמעון וייס

מלון „קיסר" בטבריה, השלישי ברשת מלונות „קיסר" בארץ, שבבעלות האחים אלה מירושלים, ייפתח ב־20 במארס ויוסיף לטבריה 220 חדרי מלון. בטבריה מקווים כי פתיחת המלון החדש והגדלת מספר חדרי המלון בה ל־2500 יחזק את מעמדה כעיר תיירות מרכזית בארץ ובצפון.

עבודת בנית המלון לחוף הטיילת של טבריה, נמשכה שלוש שנים והושקעו בה 12 מיליון דולר. על תיכנונו ועיצובו של המלון שקד צוות אדריכלים ומעצבים ישראלים ואיטלקים בראשות האדריכל דב נאמן.

במלון שבע סוויטות והוא נשקף אל נוף כנרת וגולן מרהיב.

ראשי המלון פנו למשרד התיירות בבקשה לדרגו במלון חמישה כוכבים.

מנכ"ל רשת מלונות „קיסר" בארץ, אבי אלה, מסר במסיבת עתונאים בטבריה כי לראשונה בטבריה ואולי בארץ בכלל, יתבסס מלונו אך ורק על עובדים תושבי העיר ובשלב ראשון יועסקו בו 150 פועלים. בשלב שני יעסיק המלון מאתיים עובדים וראשיו יקפידו כי יהיו אלה תושבי העיר בלבד.

חלק מהעובדים החדשים במלון יעברו הכשרה והשתלמויות מקצועיות בתחום ענפי התיירות השונים ובשיתוף רשת מלונות „קיסר" ומשרד העבודה והרווחה. יצויין כי מזה שנים מתחבטים בתי המלון ועסקי התיירות בטבריה, כמו גם פרנסי העיר, בבעית העסקת עובדים מחוץ לעיר לנוכח העובדה כי טבריינים מעטים מוכנים לעבוד בתיירות ולהשתקע בעבודה בתחום זה. כשמונים אחוז מכוח העבודה בענף התיירות בטבריה, מבוסס על פועלים יהודים ובני מיעוטים מאזור העמק והגליל. כל הנסיונות לדרבן את הטבריינים לעבוד ולעבוד בתיירות, נכשלו עד כה.

ישראל חתמה על מסמכי הקונסורציום להנחת הכבל התת־ימי השלישי

מאת יורם לוי

משלחת של משרד התקשורת, משרד האוצר ובזק חתמה ביוון על מסמכי הקונסורציום להנחת הכבל התת־ימי השלישי.

פרויקט הכבל התת־ימי השלישי משותף ל־10 מדינות: ספרד, צרפת, גרמניה, יוון, איטליה, שוויץ, תורכיה, בריטניה, ארה"ב וישראל. הכבל ישמש לתעבורת תקשורת בינלאומית מישראל למערב אירופה וצפון אמריקה ובחזרה לישראל.

הכבל התת ימי הראשון הונח בין ישראל לצרפת ב־1966 והכיל בתוכו 128 אפיקים. השני הונח בין ישראל לאהטליה ב־1971 והקיבולת בו עד 1380 אפיקים.

הכבל השלישי, שיופעל על פי התוכנית ב־1990, יכיל 1762 אפיקים, הוא בעל סיבים אופטיים ונמנה על המתקדמים שבטכנולוגיות התקשורת בעולם. ניתן להגדיל בו את מספר הקווים הזמינים ליצירת הקשר הבינלאומי עד ל־17 אלף אפיקים.

ההשקעה בפרויקט תסתכם ב־100 מיליון דולר וחלקה של ישראל הוא 23 מיליון דולר, מחצית על ידי הממשלה והיתר על ידי חברת בזק.

שר התקשורת גד יעקובי אמר כי הנחת הכבל תגדיל את קבולת התנועה הטלפונית לאירופה וארה"ב ותשפר גם את איכות התקשורת בין ישראל למדינות אלו.

היצוא לצרפת גדל ב־1987 ב־33%

ישראל הצליחה להגדיל את היקף היצוא שלה לצרפת בשנת 1987 בשעור של 33% לסך כולל של 416 מיליון דולר, לעומת 313 מיליון דולר בשנת 1986. בשנתי פרנקים צרפתיים גדל היצוא ב־16%.

יצחק בן דור, יועץ לעניני מסחר בשגרירות ישראל בצרפת אומר, כי גידול זה של היצוא הישראלי לצרפת עלה מעבר לשעור הגידול הממוצע של היצוא הישראלי למדינות השוק האירופי המשותף.

הענפים שתרמו לגידול היצוא היו בעיקר מוצרי חקלאות, טקסטיל ואלקטרוניקה. בן דור אומר, כי הגידול ביצוא מוצרי אלקטרוניקה היה בשעור נומינלי של 48% בקירוב.

גידול של 37% ביצוא מוצרי דפוס ומו"לות

לראשונה מזה ארבע שנים, נרשמה עליה של 37% ביצוא מוצרי דפוס ומו"לות אשתקד. בארבע השנים הקודמות נרשמה בכל שנה ירידה ביצוא ענף זה מישראל.

יצוא הספרים ומוצרי הדפוס ב־1987 הסתכם ב־22 מיליון דולר לעומת 16 מיליון דולר בשנת 1986. היצוא הזה כלל ספרים, כתבי עת, עיתונים, מוצרי דפוס, שרותי דפוס.

השנה צפוי גידול ביצור הענף, אשר רשם אשתקד גידול של 17% אומר אוהד אורנשטיין, מנהל חטיבת הכימיה במשרד התעשיה והמסחר. מקורו של הגידול נובע מהביקוש לאריזות מוצרי צריכה ברמת דפוס גבוהה והגידול מרשים בכמות חומר הקריאה בעיתונים ושבועונים היוצאים לאור גם בהדפסה צבעונית, כשהן מלווים בהרבה מודעות פרסום.

הגידול בתפוקת הענף חייב גידול ברמת ההשקעות, שעלתה ב־70% ב־1987 וכתוצאה מכך קיים היום בענף ציוד משוכלל חדיש.

דני גוב

ביטוח / דן שלם

הפסדי אבנר יהיו גדולים משפורסם

הסכם ביטוח החיים החדש לגבי למוצרי פוליסות משתתפות ברווחים מתעכב על רקע היקלעות השיחות בין התאחדות חברות הביטוח האוצר למבוי סתום.

למרות לחוות דעת המפקח כי בתחילת מארס יופעלו ההסדרים החדשים, הדי ברור שעד אז לא יושלם הסדר ההשקעות החדש, ניתן יהיה למכור רק פוליסות חדשות המציעות הבטחת הצמדה עם ריבית מופחתת.

באבנר המצב עדיין טעון תיקון ומתברר כי העלייה הריאלית בדמי האישפוז והגידול הניכר בתביעות גורמים להגדלת ההפסדים גם מעבר למה שפורסם, וקרוב כנראה תתקבל המלצה של ועדה מקצועית להעלאת התעריפים.

בידרמן מבטחת זמרים

חברת הביטוח בידרמן מקבוצת הסנה ביטחה לאחרונה בסכום ביטוח גבוה ביטוח כנגד אובדן כושר עבודה של הזמר דודו פישר העוסק כיום בהופעות במסגרת ההצגה „עלובי החיים" הפרמיה שנגבתה היתה גבוהה יחסית ומתייחסת לסיכון לאירוע אובדן כושר עבודה תמידי ובמקרים של חוסר יכולת המבטח להופיע לציבור.

המפקח שוקל לדרוש הגדלת הון בחברות

משרד המפקח על הביטוח שוקל החלת תקנות חדשות לגבי אופי הדיווח בדוחות הכספיים ב־1988. הכוונה היא לשנות את שיעור ההון העצמי והרזרבות של חברות הביטוח וזאת כדי למנוע מהן כל מחשבה על תחרות חריפה מדי בעיקר בענף הרכב. הכוונה היא להחיל צורת חישוב חדשה של עתודות ביטוח כללי על פי פעילות החברה בשוק והסיכונים שהיא נוטלת על עצמה. המטרה היא להחמיר בדרישות לגבי רזרבות ההון ולמנוע תחרות שעלולה להיות הרסנית לגבי חברות מסוימות. בעיקר מדובר בענף רכב רכוש שמהווה כ־40 אחוז מפעילות הביטוח הכללי. אמנם בענף הרכב קיימת עדיין ריווחיות אך היא נשחקת והולכת.

עלייה בתעריפי ביטוח חיים

תעריפי ביטוח החיים יועלו בקרוב עקב השינוי הצפוי בפוליסות השונות. מדובר בפוליסות משתתפות ברווחים ובפוליסות המבטיחות הצמדה עם ריבית מופחתת וזאת בשל הרעת תנאי ההשקעות לחברות הביטוח. שעורי העליה יהיו סביב 17 אחוז, תלוי בסוג התוכנית וגיל המבוטח.

מנכ"ל לסהר

לאחר של חודשיים חיפושים נמצא מנה"ל לסהר שאינו נמנה עם משפחת המיסדים. בתפקיד מנכ"ל סהר יכהן מנחם הרפז, שכיהן בעבר כסמנכ"ל הסנה ולקח חלק במרבית פעולות הסנה בתחומי ביטוח הפרט וביטוחים תעשייתיים.

כנס בטוחים 88

בשבוע הבא יתקיים בירושלים כנס בטוחים הגדול שנערך עד כה. בכנס ישתתפו למעלה מ־1000 סוכני ביטוח ואנשי חברות. ישתתפו בין היתר סוכנים בכירים מארה"ב. במסגרת הכנס ינתנו הרצאות מפי מרצים מחו"ל. בין הישראלים ירצה פרופ' יוסף גרוס על שוק ההון בעיקבות וועדת ששינסקי, דם אמית מ„ציון", בנושא חשיבות שימור תיק הביטוח לסוכן למבוטח ולחברה, חיים כצמן מגרנית על דרכי והצלחה במכירות ביטוח חיים, יגאל עובריה, סמנכ"ל מגדל על תגמולים לבעלי שליטה לחברות.

קורס ביטוח

החודש סיימו את לימודיהם 35 בוגרי הקורס הראשון של לימודי הסי.ל.י.ו. בישראל שזהו קורס הלימודים על הרמה הגבוהה ביותר בענף ביטוח החיים. את הקורס סיימו סוכני ביטוח ונושאי תפקידים בחברות הביטוח השונות.

מעוז מתרחבת בחיפה ובירושלים

חברת הביטוח מעוז מקבוצת מגדל הרחיבה באחרונה את פעילותה העיסקית לאיזורים נוספים בארץ. החברה תבנה שני סניפים בירושלים ובחיפה כאשר סניפי מעוז החדשים עברו כבר למשרד המרכזי של קבי' מגדל בת"א. הסניפים החדשים יאפשרו למעוז לשפר את מערך ללקוחותיה בירושלים ובצפון הארץ, במקביל מציעה החברה שירות טוב יותר לעשות סוכניה באזורים אלו.

מעוז קלטה באחרונה עשרות סוכנים חדשים.

ארגוני החקלאים הגרמנים ימליצו לפרלמנט האירופי לאשרר ההסכמים הכלכליים והחקלאיים עם ישראל

מאת דוד מושיוב

לחקלאים הגרמנים יש הבנה מליאה לייצוא מוצרים חקלאיים מישראל לגרמניה ומנקודת ראות גרמנית חשוב שחילופי הסחר בין ישראל לגרמניה ימשכו בצורה סדירה - דברים אלה אמר ל"דבר" ד"ר הנס ויק, המזכיר הכללי של הארגונים הקואופרטיביים החקלאיים במערב גרמניה המונים שבע מאות אלף חקלאים גרמניים.

ד"ר ויק העושה בארץ כאורח המרכז החקלאי המסגרת ביקור של ראשי ארגונים חקלאיים מארצות אירופה אמר לסופר "דבר", כי הוא ממליץ מאוד שההסכמים הכלכליים והחקלאיים שנחתמו בין ישראל וארצות השוק יאושררו בהקדם על ידי הפרלמנט האירופי.

הוא הסביר ואמר, כי החקלאים הגרמנים דוחים מגמה של התפשטות של תעשיינים לחקלאות, כפי שקיימת חלקים בספרד בה תעשיינים עוסקים בגידול הודים במקום חקלאים.

משלחת ראשי הארגונים מבקרת בישראל בקיבוצים, מושבים, מפעלים איזוריים והיא תעמוד מקרוב על הישגי החקלאות הישראלית לענפיה השונים.

במסגרת פגישה ראשונית של ראשי הארגונים החקלאיים באירופה הם שמעו הרצאות על החקלאות הישראלית מפי סמנכ"ל משרד החקלאות לענייני סחר אריה זייף וד"ר שטקין מהמחלקה הכלכלית של המרכז החקלאי. נמסר להם, כי הייצוא החקלאי הטרי של ישראל השנה יגיע לכדי 650 מיליון דולר, מזה 90 אחוז יצא לארצות אירופה כאשר כמעט כל הייצוא מיועד לארצות השוק האירופי.

נציגי ישראל בקשו מראשי הארגונים החקלאיים האירופיים, כי יסבירו לנציגיהם בפרלמנט האירופי עד כמה חשוב מבחינה של ישראל אשרור ההסכמים שנחתמו עם השוק האירופי וסייעו לישראל בקבלת ההחלטה המתאימה בפרלמנט האירופי.

מתעכבת הקמת ועדות מקצועיות להכנת המיזוג של הקרנות

נכשל נסיונה של קרן פועלי הבניין לגבות דמי גמולים עבור עובדים מהשטחים

מאת חיים ביאור

הקמתן של שלוש ועדות מקצועיות האמורות לגבש א הליכי המיזוג של קרנות הפנסיה ההסתדרותיות – מתעכבת, בגלל חילוקי דיעות בין ראשי הקרנות על הרכב הוועדות.

מנהליהן של רוב הקרנות ובמיוחד "מקפת", קרן הגמלאות המרכזית לעובדי ההסתדרות (קג"מ) ו"נתיב", מתנגדים לכך שלנציגי "מבטחים", שהיא הגדולה מבין שש הקרנות, ישוריין רוב בוועדות.

הוועדות שיוקמו הן: ועדת מבנה, שתעסוק בגיבוש המבנה האירגוני־פונקציונלי של קרן הפנסיה המאוחדת; ועדה לעניינים משפטיים ולקביעת תקנון אחיד וכן ועדה למחשוב המערכת. אנשי "מבטחים" דורשים, כאמור, מעמד בכורה בוועדות בנימוק שזו הקרן הדומיננטית והם מאוגדים כשני שלישים מכלל חברי הקרנות.

לנוכח חילוקי הדיעות על הרכב הוועדות המקצועיות, יכין האגף לבטחון סוציאלי בהסתדרות הצעה חדשה באשר להועדות ולשם כך אף יסתייע במומחים חיצוניים. ההצעה המתוקנת תוצג בתוך חודשים אחדים בפני ועדת ההיגוי למיזוג הקרנות.

ההסתדרות מתכוננת לפנות למשרד האוצר, במהלך החודש הבא, כדי שיתן אור ירוק להעלאת דמי הגמולים שגובות קרנות הפנסיה באחוז וחצי ל־17.5 אחוז, על פי הסכם שהושג ביניהם בשנת '86. מאחר שהמעסיקים הפרטיים טרם נתנו הסכמתם למהלך, עשויה ההסתדרות לדרוש שהעלאת דמי הגמולים תיכפה עליהם באמצעות צו הרחבה.

בינתיים נמסר כי נכשל נסיונה של קרן הביטוח והפנסיה של פועלי הבניין לגבות דמי גמולים מקבלנים המעסיקים עובדים ערבים מהשטחים, לנוכח התנגדותם של רוב הקבלנים, כמו גם של פועלי השטחים עצמם. ראשי הקרן הצהירו לא מכבר, תגינית, על כוונתם לפתוח ב"מבצע גבייה" מהקבלנים המעסיקים עובדים מהשטחים, במסגרתו הם היו אמורים להורים לקרן דמי גמולים בשיעור 36.3 אחוז עבור תנאים סוציאליים ופנסיוניים של עובדיהם.

תדיראן תייצא השנה מקררים לאירופה ב־2.5 מיליון דולר

קבוצת מוצרי הצריכה של "תדיראן" תייצא עד סוף שנת 1988 מקררים לשוק האירופי בהיקף כספי כולל של כ־2.5 מיליון דולר.

[illegible] מנהל השיווק של [illegible] המקררים המזגנים של תדיראן, שחזר בימים אלה מתערוכת מוצרי חשמל אלקטרוניים הגדולה מסוגה בצרפת, אומר כי ההזמנות שהתקבלו באירופה לשנת 1988 הינן הזמנות תחרות. לדבריו, נתקבלו הזמנות בסך מיליון דולר למקררים ומיליון דולר נוספים למקררי מיניבר בצרפת וכן ישנה הזמנה נוספת למקררים ומיניברים בסך חצי מיליון דולר מספרד.

תדיראן אמורה להציג את החדש בתערוכת "דומוטכניקה" המתקיימת מדי שנה בקלן שבגרמניה ונוכח הפגישות הרבות שנקבעו לקראתה עם קונים מכל העולם, צופים בחברה לכמה עיסקות טובות.

דני גוב

למבני תעשיה נכסים בשווי 361 מיליון דולר

חברת "מבני תעשייה" מחזיקה כיום בנכסים בכל הארץ ששווים 361 מיליון דולר. השמאים רוטשטין, כהן, בן בסט, דנוס, גולדשטיין ואלוני שבחנו בימים אלה את היקף הנכסים של החברה ושווים אומרים, כי ברשות החברה, מבנים המיועדים להשכרה או למכירה בשווי של 225 מיליון דולר. לחברה גם קרקעות פנויות בבעלותה בשווי של 4 מיליון שקל.

בידי החברה גם מבנים שהקימה ואשר שוכריהם התחייבו לרכשם בסכום של 132 מיליון שקל.

חברת מבני תעשיה בנתה ב־27 שנות קיומה מבנים בשטח כולל של כ־1.5 מיליון מ"ר ופיתחה שטחים בהיקף של כ־17 אלף דונם. לחברה יש כיום כמיליון מ"ר מבנים להשכרה ולמכירה.

מבני החברה מושכרים לכ־2000 שוכרים בתפוסה של כ־92%.

דני גוב

דיגיטל מקימה מרכז מחשבים חדש בירוחם

חברת המחשבים הבינלאומית "דיגיטל" תקים במהלך החודשים הקרובים מרכז מחשבים חדש בירוחם. שר הכלכלה והתכנון גד יעקובי, פנה באחרונה לחברת המחשבים "דיגיטל" וביקשה להקים בישראל מרכזים דומים לאלה שכבר הקימה בארץ גם בערי פיתוח נוספות בגליל ובנגב.

לדברי יעקובי יש צורך בהבאת טכנולוגיות מתקדמות אל הנגב ואל אזורי הפיתוח. הוא הדגיש את פעילותה של דיגיטל להקמת מרכז מחשבים בירוחם, אשר יוקם במהלך החודשים הקרובים ויסיע בפתרון חלק מבעיות התעסוקה בירוחם ובנגב בכלל.

יעקובי, קורא לחברות רב־לאומיות, הפועלות בישראל להשקיע בתעשיות עתירות ידע במדינה והביא כדוגמה את דיגיטל שהקימה מפעל לתכנון רכיבים מתקדמים בירושלים.

דני גוב

קהילת ניו יורק משקיעה 3.5 מיליון דולר בהקמת מרכז אמנויות במצפה־רמון

קהילת יהודי ניו יורק משקיעה סך של 3.5 מיליון דולר בהקמת מרכז אמנויות במצפה רמון. נודע, כי באחרונה נחתם הסכם בין הקהילה לעיירה, לפיו אחראית הקהילה על נושא החינוך במקום.

באחרונה הושלם שלב ראשון בפרויקט ההשקעה האמריקאי באמצעותו יוקם בית ספר שדה לאמנויות.

השלב השני יהיה הקמת פנימיה תיכונית לאמנות.

לצד הפרויקטים הללו מתוכננים במצפה רמון גם פרויקטים תיירותיים בעיקר של נוף, טבע וגיאולוגיה. קהילת ניו יורק, כך נודע, תשתתף רק בפרויקטים החינוכיים. חלק לא מבוטל של סכום ההשקעה כבר הועבר לגורמים הנוגעים בדבר.

דני גוב

חידוש בקרנות נאמנות

בקרן נאמנות „הילה" מקבוצת בנק הפועלים משקיעים בהוראת קבע

„פועלים קרנות נאמנות" מקבוצת בנק הפועלים מפעילה קרן נאמנות ראשונה מסוגה להשקעה בהוראת קבע.

הסדר החדש, שהוא בלעדי בענף קרנות הנאמנות, יופעל בקרן הנאמנות „הילה" המשקיעה את נכסיה במיגוון רחב של השקעות, תוך פיזור ההשקעה בין אפיקי השקעה שונים: צמודי מדד, צמודי מט"ח, מק"מ, ופח"ק, מניות ואג"ח להמרה.

ב־11/2/88 למשל, הושקעו 33% מכספי הקרן במניות בנקים בהסדר, 30% בצמוד מדד, 19% במק"מ ובפח"ק, 11% במניות ו־7% באג"ח להמרה.

ההסדר החדש מאפשר לרכוש יחידות בקרן באמצעות הוראת קבע בכל יום במשך החודש שבו מנוהל מסחר בבורסה. רכישת תעודות במסגרת הסדר זו תהיה פטורה לגמרי משעור הוספה.

יתרון ייחודי נוסף של הוראת הקבע להשקעה בקרן „הילה" מתבטא בכך שהיא מתעדכנת אוטומטית, כאשר בסיס העדכון נקבע על ידי הלקוח – ניתן להשקיע במסגרת של הוראת קבע הצמודה למדד, בהוראת קבע הצמודה לשער הדולר או בהוראת קבע בערך נקוב, שבה העדכון נעשה לפי שווי הקרן וסכום הוראת הקבע מותאם לחלוקת יחידות הסבה בקרן. בדרך זו הוראת הקבע שומרת על ערכה הריאלי, לפי בסיס הנקבע על ידי הלקוח עצמו, בהתאם להעדפותיו.

יאיר שמיר מונה למנכ"ל סאיטקס ישראל

יאיר שמיר בנו של ראש הממשלה יצחק שמיר, מונה למנכ"ל סאיטקס ישראל, החל מ־1 לפברואר השנה.

במסגרת תפקידו יהיה שמיר אחראי לניהול ותפעול מערך החברה בישראל ולתאום בין חברות הבת בחו"ל וודעות הפיתוח והתיעוש בישראל.

כזכור, מונה ביוני 1987 אריה רותנפלד לתפקיד מנכ"ל סאיטקס קורפוריישן.

מבט על ענף המתכת והאלקטרוניקה

מאת דני גוב

קבוצת התעשיות הכלולות בענף המתכת והאלקטרוניקה מורכבת מארבע קבוצות – מתכת בסיסית, מוצרי מתכתחשמל ואלקטרוניקה וכלי הובלה. ענף המתכת הבסיסית מייצר תשומות לבניה המקומית ושלושת הענפים האחרונים מייצרים בעיקר ליצוא ולשוק הבטחוני המקומי. שלושת הענפים האלה, המובילים בהיקפם, החלו לצמוח בשנות ה־60, עם ההחלטה על יצור עצמי של פריטי ההגנה העיקריים בעקבות האמברגו הצרפתי. אופי המוצרים הדרך ההקמה הכתיבו את צורת ההתארגנות: מפעלים גדולים ומשקל ניכר לסקטור הציבורי.

דמותה של הקבוצה עוצבה, במידה רבה, כפועל יוצא מההערכות הבטחונית בישראל. מחד הרכישות הבטחוניות המקומיות הציבו אתגרים טכנולוגיים, ודחפו להתערבות מתמדת ומחקר ופיתוח בהיקף גדול. מאידך, הרכש הבטחוני בארה"ב הביא להסכם על קניות גומלין של רכיבים בישראל ובעקבותיו יצור לפי ספציפיקציות של חברות אמריקאיות חורמות ידע מתקדם.

המגזר האזרחי המייצא צמח על התשתית שהונחה בייצור הבטחוני. יוצאי המערכת הבטחונית הקימו מפעלים בתחום העיבוד השבבי המדויק במתכת ומכשירים אלקטרוניים לבקרה תעשייתית ורפואה. תהליך זה החל באמצע שנות ה־70 וגבר בשנות ה־80.

שווקי היעד העיקריים של היצוא בקבוצה זו הם השוק הבטחוני המקומי (40%) וארה"ב (כ־40%) מתוך כל מוכתבות ההתפתחויות בקבוצה: מחד, על ידי התנודות בשוק הנשק העולמי ומאידך על ידי הסכמים וההסדרים שנים עם ארה"ב, שהאחרון בהם הוא ההסכם על הקמת אזור הסחר החופשי. המטבע העיקרי, הן במכירות בטחוניות והן במכירות לארה"ב, הוא הדולר. החלשותו המתמשכת מאז 1985 מביאה לירידה ברווחיות היצוא.

עצירת הצמיחה

בשנת 1986 נמשכה ההתרחבות הניכרת ביצוא כלי הובלה - בעיקר עיסקות שיפוץ והשבחה של מטוסים, ומכירת מערכות שונות. ביצוא ציוד חשמלי ואלקטרוני חל קפאון, לאחר גידול רצוף בשעורים ניכרים הנמשך בשנת 1983. ירידה של ממש היתה במכירת מכשירי קשר וציוד בטחוני אחר, וכן במכירת מנועים חשמליים. ההתרחבות בסעיף האלקטרוניקה למדע, רפואה ותעשייה שהובילה את הצמיחה בענף במשך העשור האחרון, נעצרה בגלל האטה בשוק העולמי וקשיי התאמה של כמה מהמפעלים הגדולים בישראל. בענף מוצרי מתכת נעצר היצוא מאז השנה הקודמת, בגלל משבר בשוק הבטחוני העולמי. בענף המכונות היצוא ממשיך לגדול.

בשוק המקומי סבלו שלושת הענפים המיצרים למערכת הבטחון, מהירידות בקניות הנמשכות זו השנה השלישית. כתוצאה מכך הצטמצמה הפעילות וחלה ירידה במספר המועסקים.

בענף מתכת בסיסית הצמצום בתעסוקה נמשך ברציפות זו השנה הרביעית בגלל האטה בבניה.

בענף המכונות צומצמה התעסוקה. המכירות במגמה עלייה, כנראה עקב הגיאות ברכישת מוצרים בני קיימא בשוק המקומי (מנועים למקררים, מזגנים וכד').

הנתונים המצטברים של ענפי המתכת החשמל והאלקטרוניקה ב־1987 דומים לאלה של שנת 1986 ירידה קלה של קרוב לאחוז אחד בפדיון של שנת 1987 לעומת 1986 במחירים קבועים. ירידה דומה היתה גם ב־1986.

היצוא גדל ב־4%

היצוא ב־1987 גדל בענפים אלה בכ־4% לאחר שבשנה שעברה גדל בשעור ניכר של כ־14%. בתעסוקה נמשכה מגמת הירידה מהשנה שעברה ומספר המועסקים קטן בשעור דומה של כ־3.5%-3. הירידה במספר המועסקים היתה גדולה מהירידה בתפוקה, כשמפעלים רבים מחסלים כיסי אבטלה סמויה, בעיקר המפעלים שייצרו עבור מערכת הבטחון ובשנים הקודמות המשיכו להחזיק בעובדיהם בציפיה שמגמת הירידה ברכישות הבטחוניות תפסק.

במפעלים רבים קיים גם היום מחסור בבעלי מקצוע, בעיקר בתחום עיבוד מתכת וכן מורגש מחסור בעובדים המוכנים לעבוד במשמרות, וכמה מפעלים מעסיקים עובדים זרים למטרה זו.

ענף מתכת בסיסית נפגע מהשפל בבניה

ענף מתכת בסיסית כולל ברזל לבניה, רשתות לבניה, רשתות לגדר, מוצרי חוט שונים, צנורות, פרופילים מאלומיניום, צלונים מאלומיניום, יציקות שונות ובדומה. המשותף לרוב המוצרים בענף הוא התלות הגדולה שלהם בענף הבניה. מאז 1984 חלה ירידה בתפוקת הענף בדומה למה שאירע בענף הבניה, הירידה במשך התקופה הנדונה מותנה במקצת עקב עליית היצוא. אך גם בסוף התקופה, היצוא היה קטן והיווה פחות מ־20% מהתפוקה. לקראת סוף השנה מסתמנת התעוררות גדולה בביקושים לתשומות הבניה ובעקבותיה צפוי גידול ניכר בענף בשנה הבאה.

הצרכן המקומי הציל את מוצרי המתכת

ענף מוצרי המתכת כולל קשת של מוצרים החל מכלי בית, מקררים, מזגנים, תנורי אפיה וכלה במערכות השקיה ונשק. פדיון הענף גדל ב־1987 לעומת השנה הקודמת במחירים קבועים וזאת למרות הירידה ביצוא וירידה ברכישות בטחוניות. חלק ניכר של הגידול בפדיון יש לזקוף לגידול בצריכה המקומית של מוצרי בני קיימא לדוגמה מזגנים ביתיים שהמכירות שלהם השנה עלו בכ־30% בהשוואה לשנה קודמת.

גידול בייצור מכונות

ענף זה מהווה בסך הכל כ־10% מתפוקת ענפי המתכת, החשמל והאלקטרוניקה, אך כולל הרבה מפעלים שרובם בינוניים וקטנים, המייצרים מגוון גדול של מכונות וציוד. חלק קטן יחסית מהתפוקה מיוצר ביצור סידרתי.

ב־1987 כמו בשנים שלפניה נהנה ענף זה מגידול בתפוקה, בעיקר ליצוא, שהושג תוך התייעלות בכוח האדם. בחמש השנים האחרונות התפוקה גדלה ביותר מ־20% במחירים קבועים, כאשר היצוא גדל בלמעלה מכפליים ואילו מספר המועסקים בענף אף ירד במידה מתונה.

60% ממכירות האלקטרוניקה – לייצוא

1987 היתה השנה השניה ברציפות שבה ירד הפדיון של מפעלי הענף. הגורם העיקרי לירידה היה הקיצוץ ברכישות מערכת הבטחון. עליה גדולה ביצוא בשעור של כ־23% קיזזה במידת מה את הירידה בביקושים המקומיים, אך סך כל הפדיון ירד ב־1987 בכ־4%.

יצוא ענפי החשמל והאלקטרוניקה צומח בשעורים גדולים והוא הוכפל בחמש השנים האחרונות. חלקו של היצוא בענף הלך וגדל ומגיע עתה לכ־60% מהתפוקה. התפתחות היצוא היא פרי ההשקעות הרבות בענף והתשתית שצמחה עליהן, שהיא בעלת פוטנציאל רב הן בייצור והן במו"פ.

בחלוף המשבר ששרר בחלק מענפי האלקטרוניקה בעולם, התשתית הקיימת והבשלת ההשקעות החדשות, מצפים ראשי הענף להמשך צמיחה גדולה ביצוא ענפים אלה.

כלי הובלה

הענף כולל כלי הובלה מכל הסוגים ביבשה באויר ובים. תפוקת הענף מתאפיינת בפרק הזמן הארוך יחסית שבו מתממשים הפרויקטים, שבגללו יש תנודות שנתיות גדולות יחסית בפדיון הענף ובעיקר ביצוא. בארבע השנים האחרונות עד 1986 הוכפל כמעט הייצוא בענף, כאשר הגידול ב־1985 לעומת שנה קודמת הסתכם בכ־40% וב־1986 בלמעלה מ־30% נוספים. בשנת 1987 עלה היצוא בכ־11% לעומת 1986.

הקשיים אינם מרתיעים:

משרד התעשייה יעודד הקמת מפעלי אלקטרוניקה באיזורי פיתוח

ענף המתכת החשמל והאלקטרוניקה שידע שנים קשות בעת האחרונה, יזכה להתעניינות משרד התעשיה והמסחר.

המשרד מתכנן לטפל בהרחבות של מפעלים והקמת מפעלים חדשים שחלק ניכר מתוצרתם מיועד ליצוא. נושא אחר שיטופל הוא עידוד הקמת מפעלים באזורי פיתוח וכן הרחבת מעגל המפעלים העוסקים במחקר ופיתוח.

דגש אחר עליו הוחלט במשרד הוא קידום היצוא באמצעות עידוד מפעלים לפתיחת משרדים בחו"ל כאשר נחוץ הדבר, פרסום קטלוגים, השתתפות בתערוכות מקצועיות וכדומה.

החטיבה במשרד התמ"ס מתכוננת לעודד מפעלים לבצע הסבה ליצוא כולל הדרכתם בנוהלי המיכון, הביטוח וקידום היצוא.

כן מדובר בעידוד רכישת תוצרת הארץ ומניעת יבוא במחירי היצף והגנה על היצור המקומי בתחרות לא הוגנת מצד היבוא.

החטיבה מתכוונת גם לפעול להעלאת איכות המוצרים על ידי הדרכת התקינה.

דני גוב

דיאנה וולפסון מייבאת סחורה לרשת "דניש פלוס"

אשת העסקים דיאנה וולפסון, שרכשה לאחרונה את חברת "דניש פלוס", יצאה לחו"ל כדי לייבא ארצה סחורה חדשה אותה היא מתכוונת למכור ברשת החנויות החדשה שרכשה.

וולפסון רכשה לפני כמה ימים את דניש פלוס מידי המפרק והיא מתכוונת להשקיע בשלב ראשון בעסק החדש־ישן כחצי מיליון דולר בעיקר בהפעלת שלוש חנויות בכפר שמריהו, דיזנגוף סנטר וכיכר המדינה וכן במלאי וסחורה חדשה.

דיאנה וולפסון (28) עלתה ארצה מארה"ב ב־1981 והקימה את רשת "קילור אקספרס" מעבדה לפיתוח תמונות תוך שעה הכוללת היום 5 חנויות. בימים הקרובים ייפתחו עוד 3 חנויות.

דני גוב

שערי מטבע חוץ ביום 16.2.88

המטבע	בנקנוטים – לאומי קניה	בנקנוטים – לאומי מכירה	בנקנוטים – הפועלים קניה	בנקנוטים – הפועלים מכירה	בנקנוטים – דיסקונט קניה	בנקנוטים – דיסקונט מכירה	העברות והמחאות – לאומי קניה	העברות והמחאות – לאומי מכירה	העברות והמחאות – הפועלים קניה	העברות והמחאות – הפועלים מכירה	העברות והמחאות – דיסקונט קניה	העברות והמחאות – דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.55	1.62	1.55	1.62	1.55	1.62	1.5831	1.6029	1.5821	1.6019	1.5831	1.6030	1.5923
1 מארק גרמני	0.91	0.95	0.91	0.95	0.90	0.95	0.9247	0.9363	0.9241	0.9357	0.9246	0.9362	0.9287
1 לישט"ש	2.69	2.81	2.70	2.83	2.70	2.83	2.7538	2.7874	2.7531	2.7864	2.7546	2.7892	2.7694
1 פרנק צרפתי	0.26	0.28	0.26	0.28	0.26	0.28	0.2736	0.2770	0.2736	0.2770	0.2737	0.2772	0.2750
100 ינים יפאניים	1.19	1.24	1.19	1.25	1.19	1.25	1.2140	1.2292	1.2119	1.2270	1.2131	1.2283	1.2203
1 גולדן הולנדי	0.81	0.84	0.81	0.85	0.80	0.85	0.8228	0.8331	0.8214	0.8316	0.8232	0.8336	0.8272
1 פרנק שוויצרי	1.10	1.15	1.10	1.16	1.10	1.16	1.1260	1.1400	1.1245	1.1385	1.1259	1.1401	1.1317
1 כתר שוודי	0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2598	0.2630	0.2596	0.2628	0.2599	0.2632	0.2611
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.24	0.25	0.24	0.25	0.2449	0.2479	0.2447	0.2478	0.2448	0.2479	0.2463
1 כתר דני	0.24	0.25	0.24	0.25	0.25	0.25	0.2419	0.2449	0.2420	0.2450	0.2420	0.2451	0.2432
1 מארק פיני	0.37	0.39	0.37	0.39	0.37	0.40	0.3815	0.3862	0.3815	0.3861	0.3812	0.3860	0.3835
1 דולר קנדי	1.22	1.27	1.22	1.28	1.22	1.28	1.2446	1.2601	1.2428	1.2583	1.2450	1.2607	1.2511
1 דולר אוסטרלי	1.07	1.18	1.09	1.17	1.10	1.17	1.1288	1.1429	1.1281	1.1421	1.1303	1.1445	1.1359
1 ראנד דרא"פ	0.49	0.59	0.45	0.77	0.48	0.67	0.7559	0.7654	0.7557	0.7651	0.7553	0.7648	0.7602
10 פרנקים בלגיים	0.43	0.45	0.43	0.46	0.43	0.45	0.4402	0.4457	0.4418	0.4473	0.4419	0.4474	0.4458
10 שילינגים אוסטריים	1.29	1.35	1.29	1.35	1.29	1.35	1.3141	1.3305	1.3138	1.3302	1.3146	1.3311	1.3222
1000 לירטות איטלקיות	1.22	1.29	1.23	1.31	1.23	1.32	1.2564	1.2721	1.2563	1.2719	1.2574	1.2732	1.2623
1 „סל" (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.9076	1.9315	1.9060	1.9298	—	—	1.9185
1 דינר ירדני	4.53	4.59	4.57	4.65	4.50	4.80	—	—	—	—	—	—	4.5779
10 לירות לבנוניות	—	—	0.09	0.10	0.02	0.03	—	—	—	—	—	—	0.0341
1 לירה מצרית	0.66	0.70	0.63	0.67	0.66	0.71	—	—	—	—	—	—	0.7404

هكذا من الأصل

60 מיליון ד' בשנה – נזקי זיהום אוויר באיזור חיפה

מאת יוסף מיכלסקי
כתב „דבר"

אומדן הנזק הכלכלי מהתחלואה מזיהום אוויר באיזור חיפה הוא 40 מיליון שקל בשנה. נוסף על כך נגרמים לתושבים הפסדים הנאמדים ב־20 מיליון שקל בשנה בשל ירידת ערך דירות באזורים המזוהמים – פרטים אלה מסר אתמול פרופ' מרדכי שכטר מאוניברסיטת חיפה, בהסתמך על סקר של מדעני האוניברסיטה והטכניון אשר התבסס על מדגם של 4000 בתי אב באיזור חיפה והקריות. המרצה נשא הרצאתו ביום עיון באוניברסיטה בנושא „איכות הסביבה ופיתוח מקורות אנרגיה באיזור חיפה – רגש כלכלי".

בהמשך דבריו מסר שהתושבים מוכנים לשלם סכום נוסף של כ־10 מיליון שקל בשנה מעבר לארנונות הקיימות כדי להביא לשיפור איכות האוויר. אולם בהוצאה זו צריכה לשאת קודם המדינה.

שר האנרגיה והתשתית משה שחל אמר כי כשהתברר שמקומה של תחנת הכוח החדשה בחיפה תגרום תריגות באיכות האוויר וחברת החשמל תידרש להתקין בתחנה החדשה קולטנים למניעת פליטות דו־תחמוצת הגופרית, תקנה שתחייב השקעה נוספת של 200 מיליון דולר, יעדיף המשרד למקם את התחנה בחדרה. לדבריו אם תוקם התחנה בחיפה, תסתכם ההשקעה בה ובהקמת מערך הפריקה והטיפול בפחם ובמתקנים אחרים הקשורים בהם ב־1.5 מיליארד דולר. ביצוע הפרוייקט ישפר בשיעור ניכר את מצב התעסוקה באיזור חיפה. השר הרגיש שמשרדו וחברת החשמל העדיפו את אתר חיפה משיקולים כמתוניים ותפעוליים. אך ההחלטה הסופית נתונה בידי המועצה הארצית לתכנון ובנייה.

ראש העירי אריה גוראל טען כי על אף שהעיר מזוהמת מאוד ונפגעת בריאות התושבים וצריכים לעשות מאמץ להשיג אוויר נקי, אסור לפגוע במשק הישראלי ובחיפה כעיר תעשייתית. התנאי להקמתה של התחנה בחיפה צריכים להיות מתקנים אנטי־זיהומיים דוגמת ארובות גבוהות, מסננים וקולטנים.

המהנדס הראשי של חברת החשמל משה כץ אמר שהחברה המליצה למקם את התחנה בחיפה משיקולים של פיזור מוקדי ייצור החשמל, אמינות המערכת ומיעוט אתרים פוטנציאליים אחרים למיקומה. לכך נוסף הנימוק הבטחוני. החברה תקבל את הכרעתה של המועצה הארצית לתכנון ובניה ומקווה שההחלטה תתקבל תוך חודשים אחדים כדי שניתן יהיה להתחיל בהקדם בעבודות ההקמה ולמנוע מחסור בחשמל באמצע שנות ה־90.

1200 צעירים בקיבוצים בנגב התגלו כבעלי סיכוי גבוה ללקות בסרטן עור

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

1200 חברי קיבוצים בנגב, מרביתם בשנות ה־20 וה־30 לחייהם, נתגלו כבעלי סיכון גבוה ללקות בסרטן עור. חלקם מקבלים טיפול ואחרים במעקב.

מדובר בקבוצת חולים שאובחנה מתוך כ־6000 איש שנבדקו במסגרת פרוייקט חדשני שמבצעת בימים אלה קבוצת רופאים מבית החולים סורוקה בבאר שבע בקרב קיבוצי ומושבי הנגב לגילוי מוקדם ומניעת המחלה. כתוצאה מפרוייקט זה התגלו בעוד מועד גידולי סרטן עור. לולא זאת, הסבירות להסרת הגידולים ולהצלחת הטיפול בהם היתה נמוכה.

קבוצת רופאים מהמחלקה לכירורגיה פלאסטית בראשותו של ד"ר ליאור רוזנברג, שיזמה כאמור את הפרוייקט הקרוי 'מסור לעור', בחרה בשלב ראשון בהתיישבות העובדת כקהל היעד שלה. הרופאים סרקו עד כה כ־6000 איש בקיבוצי ומושבי הנגב, וכ־20 אחוז מהם התגלו כמועדים למחלה. מדובר בעיקר באנשים בהירי עור החשופים לשמש. לכל נבדק נפתח תיק מעקב עם צילומי צבע המאפשרים לו לסקור את עצמו ולבחון שינויים בגידולים קיימים או צמיחתם של גידולים חדשים. בקרב אחרים נמצאו גידולי עור ממאירים בדרגות סיכון גבוהות והיה צורך בניתוח.

"נושאי הדגל" של הפרוייקט הם תאומים באחד מקיבוצי הנגב, שניהם ג'ינג'ים בהירי־עור, שבזכות הצילומים המוקדמים והמעקב באמצעותם התגלו אצלם גידולי מלנומה (המסוכנים ביותר) בשלב שאיפשר את הצלחת הטיפול.

סיפר אתמול אחד האחים, בן 37: „במהלך הצילומים התגלתה אצל אחי בלוטה בצד ימין של צווארו. תחילה חשבו שמדובר בשומה רגילה שניתן להסירה בניתוח בהרדמה מקומית, אולם לאחר שנותחה הסתבר כי מדובר במלנומה. קראו לי באמצע הניתוח וסיפרו לי על העניין עם כל המשתמע מכך. נתנו לי להבין שמדובר בשאלה של חיים או מוות וכי יש לבצע ניתוח. בסיוע ובעידודו של ד"ר רוזנברג, החלטנו לעשות זאת בבית חולים בארה"ב, שם יש לו קשרים במישור המקצועי. כל הקיבוץ עמד מאחורי ההחלטה. אחי נותח ומזה כשנתיים התופעה לא חזרה.

„מאוחר יותר התגלה גם בפני גידול ממאיר המזוהה לפרוייקט זה, שאיפשר גילוי בשלב כה מוקדם, הוסר בזמן כלומר בשלב התחילי שלו. אני נמצא כל העת במעקב ובשלב זה הכל כסדר אצלי ואצל אחי. יתכן מאוד שאם הפרוייקט הזה היה מתחיל לפני חמש שנים, ניתן היה למנוע את הניתוח מאחי. לשנינו שיחק המזל".

ד"ר רוזנברג סיפר אתמול כי מקרה התאומים דירבן את צוות המחלקה לצאת החוצה, אל הקהילה, כדי שבעתיד לא יגיעו לבית החולים מקרים בדרגה כה גבוהה. הגורם העיקרי להיווצרות סרטן העור הוא החשיפה לשמש ולדבריו, בעקבות הפרוייקט שהוא עומד בראשו, גדלה המודעות בקרב חברי הקיבוצים בנגב לפעילות מונעת בכיוון זה. „מסתבר שגם צעירים לוקים במלנומה הקטלנית לעתים קרובות ואין לכך שום קשר לגיל אלא זו פונקציה של מידת החשיפה לשמש. עובדה היא שבין ששת מקרי המלנומה שגילינו, שניים הם בני 23 ו־24".

לפרוייקט שיזמו ד"ר רוזנברג ועמיתיו דרושה השקעה גדולה וכדי לגייס כסף הם רתמו לעזרתם את התזמורת והמקהלה הרפואית של לונדון, שתקיים בשבוע הבא קונצרט בבאר שבע שהכנסותיו יהיו קודש למפעל זה.

ד"ר רוזנברג מצלם ילדה באחד מקיבוצי הנגב, שעל רגלה התגלתה שומה חשודה כגידול ממאיר

מנהל האגף להגנת הצומח לארה"ב לבירור הסיבות לאיסור יבוא עגבניות

מאת דויד מרשיוב
סופר „דבר" לענייני חקלאות

מנהל האגף להגנת הצומח במשרד החקלאות שמואל אלחנן יצא אתמול לארה"ב כדי להסביר לשלטונות והרשויות הנוגעות בדבר שם כי בישראל אין זבוב הים התיכון בגידולי עגבניות כל שהם („דבר" מאתמול). לדבריו גם בספרות המקצועית בנושא זה לא ידוע כלל על זבוב זה בעגבניות כאן.

יצויין כי לפני עשרות שנים פגע הזבוב בהדרים ישראל, אולם היא נקטה נוקשת פעולות הדברה של נגע זה ומזה עשרות שנים גם ההדרים נקיים ממנו. אגב, בארה"ב נתגלה הזבוב לפני שנים מספר בהדרים ונקטו פעולות להדברת הנגע.

סופר „דבר" מציין כי מתוך 20 המדינות באגן הים התיכון אשר שלטונות ארה"ב אסרו את יבוא העגבניות האדומות מהן, ישראל בלבד היא המייצאת עגבניות לארה"ב.

מבקר עת"א רוביצ'ק שוקל לרוץ לראשות חולון

מאת נתן רועי
סופר „דבר" בתל־אביב

שמואל רוביצ'ק, מבקר עיריית תל־אביב, שוקל לרוץ לראשות עיריית חולון לאחר שבכירים במפלגת העבודה ותנועת „יחד" בקשו ממנו לעשות זאת.

רוביצ'ק הודיע למקורביו כי יוועץ בעניין עם מעסיקו שלמה להט, האמור לשוב לישראל ב־19 בפברואר מחו"ל.

הוא חבר מפלגת העבודה מזה זמן קצר, קצין מילואים בכיר בצה"ל, מומחה בתחום הביקורת הפנימית, בוגר לימודי כלכלה באוניברסיטת בר־אילן.

שמואל רוביצ'ק
(צילום: ישראל סימיונסקי)

תלמידים מחו"ל מסיירים בהתיישבות העובדת ביוזמת בתי ההארחה

מאת דויד מרשיוב, סופר „דבר" לענייני תיירות

בתי הארחה בקיבוצים מטפחים סיורים של תלמידים מארצות אירופה בישראל ובהתיישבות העובדת. ביום ראשון הקרוב יבואו שתי קבוצות – מסרו אתמול מנהלי בתי ההארחה יאיר אלוני ואורי שפירא במסיבת עיתונאים בבית סוקולוב בתל־אביב.

הדוברים אמרו כי בגלל האירועים בשטחים יש „מספסות" של ביטולי הזמנות של תיירים בחו"ל. המצב לגבי חצי השנה הראשון של 1988 כלומר ינואר־יוני טוב יותר מאשר ב־1987. בתי ההארחה פועלים כדי למתן את השפעת המצב בשטחים על הביטולים. עד עתה ביטלה קבוצת תלמידים אחת את בואה.

עוד מסרו הדוברים כי ב־1987 היתה התפוסה הממוצעת בבתי ההארחה 70 אחוז לעומת 62 שנה קודם. במספר הלינות חלה עליה של 14 אחוז והן הסתכמו ב־1.14 מיליון. המחזור ב־1987 הוא בין 35 ל־38 מיליון דולר – 45 אחוז מההכנסות הן במטבע זר.

בקשה לפירוק פורמאלי של „אתא" כדי לאפשר החזר חובות לעובדים

מאת יוסי ליבוביץ'
סופר „דבר"

יו"ר ועד העובדים לשעבר של תשלובת „אתא" גרשון פלר מבקש מבית המשפט המחוזי בחיפה לפרק באורח פורמאלי את התשלובת.

הבקשה הוגשה אתמול על־ידי יועצה המשפטי של מועצת פועלי חיפה, עו"ד יוסף כץ, בשם 1000 עובדים שהועסקו בתשלובת עד סגירתה. מהתביעה עולה כי החברה חבה לעובדים כ־700,000 שקל דמי הבראה, תופשה שנתית ומענקים.

נכסי התשלובת נמכרו על־ידי הכונסים בכ־30 מיליון דולר. לטענתם סכום זה אינו מכסה אפילו את החובות לבנקים שהם נושים מובטחים.

עו"ד כץ הגיש את בקשת הפירוק כדי לקבל צו פורמאלי על הפירוק, דבר שיאפשר לו לפנות בשם העובדים לביטוח הלאומי ולקבל את כל החובות. זאת, על פי סעיף מיוחד בחוק הביטוח הלאומי המבטיח זכויות עובדים במקרה של פשיטת רגל או פירוק.

הנהגת הקונגרס היהודי האירופי לסמינר ללימוד הבעייה הפלשתינית

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

משלחת של הנהגת הקונגרס היהודי־האירופי בראשותו של נשיא הקונגרס היהודי האירופי תיאו קליין, תגיע בשבוע הבא לסמינר בן שלשה ימים שיוקדש ללימוד הבעייה הפלשתינית והדרכים לפתרונה. חברי המשלחת ייפגשו עם יצחק שמיר, שמעון פרס, נציגי צה"ל, המימשל האזרחי, חברי כנסת, נציגי העיתונות הזרה ועורכי העיתונות הישראלית.

בין הבאים: יו"ר ועד שליחי הקהילות בבריטניה ד"ר ליאוניל קופלוביץ, יו"ר קהילת יהודי איטליה טוליה צבי, ראש הקהילה היהודית ביוון יוסף לוינגר, רבה של קהילת יהודי רומניה, משה רוזן, מזכ"ל קהילת יהודי הונגריה, אילונה זייפר וראשי קהילות נוספים.

בשבוע הבא יגיעו גם ראשי ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים בראשותו של מוריס אברם לישיבתם השנתית המסורתית בישראל. הם ייפגשו עם ראשי השלטון דינו לשכנעם להיענות בחיוב ליוזמת השלום של שולץ.

„10 השנים המעצבות" בכינוס במארס

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

במלאת 40 שנה לייסודה של מדינת ישראל ייערך באוניברסיטת תל־אביב, ביוזמת המכון לחקר הציונות, כינוס בינלאומי שיעסוק ב־10 השנים המעצבות 1955־1945. תקופה זו כוללת את השנים המכריעות במאבק לעצמאות – ייסוד המדינה ומלחמת העצמאות; תקופת העלייה ההמונית; הקמת מוסדות המדינה ועיצוב דפוסיה הפוליטיים.

„שנים אלה עיצבו את פניה ודמותה של מדינת ישראל מקום המדינה עד 1967", אומרת חוקרת הציונות אניטה שפירא, יוזמת הכינוס. „בשנים אלה התגבשו יחסי דת ומדינה וההיסים שבין המדינה הורע המדינית לצבאית וחלו שינויים מרחיקי לכת בתחומי חברה, כלכלה, חינוך ותרבות. ישראל תפסה, בראשונה, את מקומה במשפחת העמים והמוסדות הבינלאומיים וגבשה מערכות יחסים עם מדינות העולם ועם העם היהודי בתפוצות. מההלכות שהתקבלו או אנו יונקים עד היום. אין כמעט תחום שאם נסתכל בו, לא נמצא את עקבות אותן שנים".

בכינוס, שייערך בין 24 ל־21 במארס, ישתתפו חוקרים רבים מהארץ ומחו"ל.

יו"ר „עמל" נגד קיצוץ בחינוך

מאת סופר „דבר"

בתביעה שלא לקצץ בתקציב החינוך אלא להגדילו לפי צרכיו – יצא אתמול יו"ר רשת בתי הספר „עמל" של ההסתדרות, אודי אגמי.

אגמי, שדיבר במסיבת עיתונאים, סיפר כי הפנה תביעה זו לכל שרי הממשלה אך איש מהם לא נענה לו. „אי־אפשר לטעון שיש פער ברמת הלימודים או סכנה שרמת הלימודים יורדת ועם זאת לקצץ בתקציבי החינוך", טען.

הוא הוסיף כי „כל ילד בישראל, יהודי כערבי, יכול למצוא את המסלול המתאים לו בבתי הספר של רשתות החינוך ההסתדרותיות. הרשמת תלמידים לשש רשתות התיכון המקיף והטכנולוגי של ההסתדרות החלה".

דני טביב מפקד מרחב העמקים

מאת יצחק מרידור
סופר „דבר" בעמק

סגן ניצב דני טביב התמנה אתמול למפקד מרחב העמקים של המשטרה והועלה לדרגת ניצב משנה.

טביב, בן 39, נשוי ואב לשניים. הוא משרת במשטרה מאז 1969 ומילא תפקידי פיקוד ומטה במשמר הגבול, כולל פיקוד על יחידות הגיל במלחמת לבנון. הדריך בבית הספר לפיקוד ומטה של המשטרה והיה באחרונה סגן מפקד מרחב העמקים. הוא עומד לסיים בקרוב לימודי תואר ראשון בכלכלה ולימודים כלליים באוניברסיטת חיפה.

★ כ־450 חיילים יהודיים משוחררים מחו"ל יגיעו לישראל בסוף החודש להשתתף בכינוס העולמי החמישי שייערך במלון לדום בירושלים בין 28 בפברואר ל־3 במארס.

בוחן נהיגה זוכה בעליון

(ע).– בית המשפט העליון זיכה אתמול מכל אשמה את מאיר ביטון (45), בוחן במשרד הרישוי בירושלים, שהיה אחד הנאשמים המרכזיים בפרשת השוחד שנחשפה במשרד בשנת 1985.

ביטון הורשע בבית המשפט המחוזי בירושלים בשמונה עבירות של שוחד, זיוף, מרמה ושימוש לרעה בכוח המשרה. עיקרן של העבירות היה שלכאורה נתן לסוכן המשטרתי הסמוי משה שקד שוחד כדי ששקד יעביר תלמידים שביטון היה חפץ ביקרם במבחני תיאוריה.

סניגורו של ביטון, עו"ד בר־זהים, טען לפני שלושה שופטי בית המשפט העליון שלמה לוין, גבריאל בך ואליהו וינוגרד כי נגרם לביטון נזק קשה ועיוות דין מפני שבית המשפט המחוזי לא איפשר לסניגור לחקור כהלכה את הסוכן הסמוי בחקירה הנגדית והשופט פסל לו שאלות רלוואנטיות רבות.

בית המשפט העליון קיבל עמדה זו וגם קבע שאפשר שהשופט המחוזי, ד"ר צבי כהן, טעה כשהעדיף את גרסתו של הסוכן הסמוי על זו של ביטון.

נכדת המינגווי

שחקנית הקולנוע האמריקאית מוריאל המינגווי, נכדתו של ארנסט, הגיעה אתמול. היא תשחק בסרט „לגנוב את השמיים" שצילומיו יחלו בסוף החודש. התסריט הוא בהשראת פרשתו של טייס המיג העיראקי שערק עם מטוסו לישראל בשנות ה־60. בתמונה: עם בתה בת שמונה שבועות והבעל סטיב שירמן בנתב"ג (צילום: ישראל מלובני)

בכיר חקלאי אירופי בעד שיתוף במחקר

מאת דויד מרשיוב
סופר „דבר" לענייני חקלאות

משלחת של ראשי ארגונים חקלאיים מארצות אירופה המבקרת בישראל כאורחת המרכז החקלאי ומשרד החקלאות, מגלה ענין מיוחד במחקר והפיתוח החקלאיים ובפתרונות לבעיות החקלאות של ישראל כגון: אדמה צחיחה, מחסור במים ומיקום רחוק משווקי הייצוא העיקריים.

בארוחת ערב שנערכה לאורחים מטעם משרד החקלאות קרא להם מנכ"ל המשרד מאיר בן מאיר להפעיל את מלוא השפעתם למען שילובה המלא של ישראל בשוק המשותף.

נשיא הפדרציה הבינלאומית של יצרנים חקלאיים, ז'ראר פלאסון, אמר כי לחקלאות בעולם המערבי בעיות בסיסיות דומות בנושאי מימון, עודפי ייצור וקשיי שיווק. הגלובאליות של הבעיות מחייבת הידברות בינלאומית של חקלאים במגמה למצוא פתרונות. הוא הדגיש את הקשר הקיים בין שגשוג חקלאי ובין רווחת אוכלוסיית התבל והביע תקווה לשיתוף פעולה הולך וגובר עם ישראל בעיקר בנושאי מחקר ופיתוח.

המשלחת, שתשהה בישראל שבוע, כבר בקרה בקיבוצים ובמושבים במרכז הארץ ודרומה.

★ שופט חוקר מקרי מוות בתל־אביב, עוזיאל ספי, הורה אתמול לפרקליט מחוז תל־אביב אהרן שדר להגיש כתב אישום נגד ד"ר אילן זמיר, רופא תל־אביבי, בעקבות מותה של אשה במכון לרפואה טבעית ברחוב בזל בתל־אביב, שבניהולו. השופט קבע כי הוא יואשם במתן טיפול הדיאה רשלני ותיבוד לא תקין של עידוי, לאחר שאחת המטופלות במכונו נכנסה במאי 1985 לאובדן הכרה ומתה כעבור ימיים.

מחקר על תסמונת הראש הקטן בקרב בני קיבוצים

נכונות רבה להיות קצינים

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

בן הקיבוץ האופייני רוצה ערב גיוסו לצה"ל „בשירות שיש עימו אתגר אישי ותרומה למדינה, תוך השתלבות ביחידה מובחרת והוא מביע נכונות גבוהה להיות קצין, גם אם הוא סבור שהחתימה לשנת שירות נוספת תפגע בתוכניותיו האישיות. ממצאים אלה מתחוורים ממחקר חדש המתפרסם במסגרת הכינוס ה־19 של האגודה הסוציולוגית הישראלית, הנפתח היום באוניברסיטת בן גוריון בנגב.

כותבי המחקר, יחזקאל דר ואורזה אברהמי מהאוניברסיטה העברית, בדקו עד כמה נכונה הקביעה המיוחסת לבני הקיבוצים את תסמונת הראש הקטן כשמדובר בגיוס לצה"ל. במשך שנים רווחה תחושה שלבני קיבוץ יש תרומה מיוחדת לדרג הלוחם של הצבא, לתפקידי פיקוד בדרג זה ובמיוחד ליחידות העלית ההתנדבותיות. דר ואברהמי מציינים כי בסוף שנות ה־70 וביתר שאת בראשית שנות ה־80 השתנתה הנימה ומופיעה ביקורת ודאגה לנוכח עדויות על ירידה במוטיבציה של בני קיבוץ להשקיע בצבא, ירידה באחוז המתנדבים לקורס קצינים ולקורס טיס וירידה בנכונות לחתום לשירות בצבא קבע.

„בסמוך למלחמת לבנון", קובעים החוקרים „מדברים כבר על תסמונת הראש הקטן אצל בני קיבוץ וקושרים אותה לשינוי ערכים כולל, לחינוך הקיבוצי ואף לעמדות פוליטיות שמאליות. למרות טיפול ער של התקשורת לא זכתה עד כה תופעה זו לטיפול מחקרי".

בעבודת המחקר נבדקו כמה מימדים אפשריים של התופעה במדגם גדול של מסיימי כיתות י"ב מהתק"ם ומהקיבוץ הארצי ערב גיוסם לצה"ל ב־1986. לשאלה היכן הם רוצים לשרת, השיבו 88 אחוז כי הם יעדיפו יחידה קרבית מובחרת וכ־65 אחוז בחרו ביחידות התנדבות. לשאלה מה הם מחשיבים בשירות הצבאי, ציינו שני המינים את הערכים 'אתגר ועניין' ו'תרומה למדינה' בראש סולם העדיפויות, ו'קרוב לעיר', 'קרוב לבית' ו'שירות נוח' בתחתיתו.

יותר ממחצית מהצעירים וכשליש מהצעירות הביעו נכונות גבוהה או גבוהה מאוד להיות קצינים. כהסברים אפשריים לתופעת הירידה בהליכה לקצונה, העמידו בני שני המינים בראש הסולם את הצורך לחתום קבע לשנה נוספת ובתחתיתו את הנימוק 'שלטון הליכוד'.

תקלה טכנית גרמה הפיצוץ במיתקן השריפה בפרוטרום

מאת יוסי ליבוביץ'
סופר „דבר"

תקלה טכנית, לא רשלנות אישית, גרמה את הפיצוץ במתקן השריפה של מפעל פרוטרום ליד עכו שבו נהרג המהנדס חיים הראל ונפצעו שני עובדים.

בפיצוץ, שאירע לפני כחודש וחצי, נהרס המתקן ופעילותו תחודש רק לקראת סוף אפריל. ההנהלה מינתה ועדת חקירה בת ארבעה מהנדסים בראשות המהנדס אלי ששון. דו"ח הוועדה הוגש ליו"ר מועצת המנהלים יוסף גבע והעתקים ממנו נמסרו למשטרה ולמשרד העבודה.

הוועדה קבעה כי במהלך עבודת המתקן ניתק ממקומו אחד המכשירים – מפלג אוויר – שתפקידו לפזר את המזגן בתוך תא השריפה. עקב כך התרכז המזגן הבעירה בנקודה אחת בעוד שבמצבו הטבעי הוא מתפזר בכל התא. כתוצאה אירע הפיצוץ, שביקע את המתקן והרג את הראל שהגיע למקום כדי לברר את פשר התקלה שאירעה בו.

עוד קבעה הוועדה שכל הגורמים, כולל מנהל המתקן הראל, פעלו על פי הנחיות היצרן והנוהלים הפנימיים. העתק מהדו"ח נמסר גם לחברת גודריץ', יצרנית המתקן, שהתבקשה לבדוק על פי נסיונה את ממצאיו.

יצויין כי מתקני שריפה גדולים כאלה מופעלים בעיקר בארה"ב. באירופה נוהגים להיפטר משאריות החומר על־ידי השלכתן לים. בשל סיבות אקולוגיות הוחלט בפרוטרום לאמץ את השיטה האמריקאית.

גבע מסר כי עד סוף השנה תתגבר החברה על ההפסדים הכספיים, מאות אלפי דולרים, שנגרמו מהפיצוץ.

פולק מרגיע הוועדים

פולגת ימשיך לפעול העובדים לא ייפגעו

מאת דני צדוקי
סופר „דבר" בדרום

יו"ר מועצת המנהלים של קונצרן „פולגת", ישראל פולק, נפגש שלשום עם מנהלי ועדי התשלובת והרגיעם בקשר לגדולה ועתידה של התשלובת וביקשם להמשיך בעבודתם כרגיל.

יו"ר ועד עובדי „פולגת", דוד חמו, סיפר כי פולק אמר בפגישה כי הגיע לגיל שבו הוא רוצה לנוח והבטיח כי העובדים לא ייפגעו ממכירת התשלובת.

חמו אמר, שלעובדים נודע על המו"מ על מכירתה רק מהחדשות בדיוק, וגם עכשיו הם אינם יודעים על העניין חוץ ממה שהם שומעים וקוראים בכלי התקשורת.

חברי הוועד הסתובבו אתמול בין העובדים המודאגים, הרגיעו את הרוחות ומסרו להם את דברי פולק לפיהם „שום דבר לא קרה" ופולק ימשיך להיות היו"ר של מועצת המנהלים.

רבים מהעובדים אמרו ש„פולגת" „לא תיסגר לעולם" וכי מכירתה אם לא תפגע בעובדים, אינה ענייניהם. היום ייפגשו חמשת ועדי העובדים בתשלובת לדיון במצב ולקבלת מידע נוסף על המכירה.

★ שמונה בני אדם נפצעו אתמול לפנות בוקר בתאונת שרשרת שאירעה בצומת צבר בקריית ביאליק בה היו מעורבים חמישה כלי רכב. מצב שניים הוגדר קשה וששה קל עד בינוני.

גילוי דעת

אנו חברים מגבעת חיים מאוחד רוצים לחיות ולחנך את בנינו במדינה דמוקרטית מוסרית המכירה בערך השוויון של כל עם ואדם.

הכיבוש והשלטון על עם אחר פוגעים בבטחונה ובחוסנה המוסרי של המדינה ומובילים לשנאה ההולכת וגוברת בין שני העמים רק הסדר מדיני יכול להבטיח שלום ובטחון לכל עמי האזור. אנו דורשים לפתוח **בהידברות מידית עם העם הפלשתינאי** על בסיס הכרה הדדית.

אנו קוראים למוסדות התנועה ולמפלגת העבודה לפעול ברוח זו.

על עצומה זו חתומים 300 חברים.

מפלגת העבודה הישראלית
המרכז

ישיבת מרכז המפלגה

תתקיים מחר **יום חמישי**, ל' בשבט תשמ"ח – 18.2.88, בשעה 15.00, בבית־ברל.

סדר־היום:
1. תיקון חוקת המפלגה ליישום ההסכם עם „יחד".
2. תיקון תקנון המפלגה בשלטון המקומי.
3. הצבעה חשאית על ההצעה לביטול האיסור על כפל תפקידים.
4. שונות.

ההצבעה במרכז בעניין כפל תפקידים היא בהצעה לשנות את הכללים שקבע המרכז בנושא זה ואינה קשורה לתיקון חוקת המפלגה

הסעה לבית־ברל תועמד לרשות המעונינים בשעה 14.00, מבית מרכז המפלגה, רח' הירקון 110, תל־אביב.

לחברתנו מרלין ניקס
אתך באבלך
במות אביך
חיים ז"ל
הנהלת משען
ועובדי בית אבות
רמת אביב קולקטיבי
MISHAN

ביום השלושים לפטירתו של חברנו
פרץ שיין ז"ל
נעלה לקברו להתייחד עם זכרו
ביום חמישי ל' שבט תשמ"ח, 18.2.88
בשעה 15.30.
המשפחה
וקיבוץ שריד

עומר קרן לביטוח הדדי
הודעה על אסיפה כללית רגילה

ניתנת בזה הודעה לחברים כי ביום שלישי 15.3.1988 בשעה 12.30, תתקיים אסיפה כללית רגילה של חברי החברה במלון הייאט רג'נסי ברחוב לחי 32 ירושלים.

על סדר היום:
א. מסירת דו"ח על־ידי ההנהלה.
ב. אישור מאזן החברה ליום 31.12.87.
ג. בחירת רואה חשבון לחברה לשנת 1988.

תשומת־לב החברים מופנית בזה לחוראות 23, 29, 69 מתקנות ההתאגדות של החברה, באשר להעמדת הצעות על־ידי חברים ובדבר הפקדת כתב־מינוי של שליח ויפוי – כח (העתק הוראות התקנות האמורות, ניתן לקבל במשרדי עומר).

אם כעבור חצי שעה למן המועד שנקבע לאסיפה הכללית, כאמור לא יימצא מנין חוקי, **תדחה האסיפה הכללית ליום שלישי 22.3.88** ותתקיים באותו מקום ובאותה שעה.

אם גם באסיפה הנדחית לא יימצא מניין חוקי, יהווה מניין חוקי שני חברים הנוכחים באסיפה, בין עצמם או על־ידי שליח, וזכאים להיות נוכחים בה, ויוכלו לדון בכל העניינים אשר לשמם כונסה האסיפה.

משה בן ארצי
מנכ"ל הקרן וחבר החברה

שם דבר בעתונות

יש לך קרוב בחו"ל
רצונך שישמור על קשר.

שלח דבר מהמולדת

הזמן משלוח „דבר" בדואר אויר לכל כתובת בחו"ל
לכל ימי השבוע
לערבי שבת וחג
לימי רביעי
לכל צירוף אחר, לשנה או חלק ממנה.

התקשר עוד היום ל„דבר"
המחלקה למנויי חו"ל טל. 03־286141

עתון דבר לאנשים מבינים

אל: „דבר" מח' מנויי חו"ל רח' שינקין 45 ת"א. מיקוד 61001
אני הח"מ ______ מרחוב ______ מס' ______
ישוב ______
מבקש לשלוח אלי פרטים בדבר משלוח עתון דבר
לארץ ______ חתימה ______

דבר היום

הלכה הרפורמה?

מסקנותיה של ועדת ששינסקי לרפורמה במס ההכנסה שהוגשו ופורסמו אתמול, ככל הנראה גם נקברו אתמול. הודעת ראשי האוצר כי הוא דוחה אפשרות מיסוי של ריווחי בורסה – אם תישאר בעינה – פירושה למעשה שהרפורמה לא תתבצע. שכן, תלישות זאת של חלק אינטגראלי מן התפיסה המונחת ביסוד דו"ח הוועדה, מפרה גם את האיזון הכלכלי והתקציבי של ההמלצות, וגם את נסיון האיזון החברתי שבהן.

מלכתחילה ברור ששום ועדה איננה יכולה להמליץ על רפורמה במיסוי, ויהיו מרכיבי מסקנותיה אשר יהיו, ולספק את רצון כולם. מבחינה זו צריכים היו חברי הוועדה להיות מוכנים מראש להסתייגויות גם מצד זה וגם מצד אחר, ולמעשה מהרבה גורמים הנוגעים בדבר. במקרה שלפנינו צריך אולי להוסיף כי שנת בחירות איננה שנה אידיאלית לביצוע רפורמות במס, אלא אם כן הן לא מכבידות על אף אחד ומיטיבות עם כולם. מכיוון שזה לא ריאלי, הרי שביצוע ההמלצות בשנת הבחירות לא נראה מעשי ביותר גם לפני פרסומן.

אבל קבוצת מומחים נכבדה היושבת על המדוכה חודשים ארוכים, משקיעה עבודה מרובה בריכוז מידע ובניתוחו, ובגיבוש תפיסה שהיא כוללת, כאשר כל מרכיב צריך להשתבץ בתפיסה הכוללת הזאת – זכאית לצפות לפחות להתייחסות רצינית, לעיון ממשי בדו"ח, לכובד ראש בשיקול, ולא להודעה כמעט ברוטנית עם הגשת הדו"ח הבאה לדחות על הסף חלק רב־משקל ועקרוני של המסקנות. שר האוצר אמנם היה נבון דיו כדי להימנע מדחייה כזאת, איך ספק אם ראשי משרדו (כולל, אגב, סגנו המכהן מטעם מפלגת העבודה אך איננו מייצג את תפיסותיה) הפתיעו אותו בהודעתם או פעלו בניגוד לרוחו.

שר האוצר הורה מלכתחילה להקדים רפורמה במס ההכנסה למינויה של ועדה שתמליץ על רפורמה. הרפורמה שבוצעה בשנה שעברה ושזיכתה את בעלי ההכנסה הגבוהה במירב ההקלות, במאות מיליונים שחסרו בתקציב ושמהם בעלי ההכנסה הבינונית נהנו מעט מאוד, היתה בבחינת עובדה מוגמרת עוד לפני שוועדת המומחים התחילה בעבודתה. גם עובדה זו לא העידה על התייחסות רצינית לוועדה.

ודאי הוא שהדו"ח ראוי לניתוח יותר יסודי משאפשר לעשות ביום פרסומו. ודאי הוא גם שיהיו הסתייגויות של גורמים שונים בציבוריות הישראלית. מחלוקים שונים של מסקנות הדו"ח. אבל ההיחלצות המיידית לפסול את הנסיון להסיר מריווחי הבורסה את הסינרה המחלחלת שניתנה להם עד כה בישראל, איננה מבשרת אפילו דיון רציני בהמלצות, דיון שבלי ספק הן היו ראויות לו.

על נאמנות וסולידאריות

מאת עומר מסאלחה

אילו באמת התרו ערביי ישראל נגד המדינה, כפי שטוענים, היה עליהם להיאבק למען השארת תושבי השטחים בשלטון ישראל, שהרי אז היו נהפכים, יחד איתם, לרוב במדינה

אזרחי ישראל הערבים, אלה שנותרו במדינה אחרי מלחמת 1948, הצליחו לגבור על קונפליקטים אישיים ולאומיים והשלימו עם מעמדם כמיעוט במדינה, משתלבים בחיים החברתיים, התרבותיים, הכלכליים והפוליטיים במדינה, מראשית הווסדה ועד היום, הולכת וגוברת.

בכל המלחמות עם מדינות ערב ובמאורעות הבטחוניים הקשים שעברה ישראל, נקטו ערביי ישראל עמדה פאסיבית. הם אמרו לעצמם: זה לא נוגע לנו. אך במלחמה של ישראל עם אש"ף, כאשר הנפגעים היו תושבי מחנות הפליטים בירדן ובלבנון, נתנו ערביי ישראל ביטוי לתיסכולם ולמורת־רוחם, כי מדובר בבני עמם ובקרובי משפחה שלהם.

כיום, אחרי 40 שנה, רואים אנו בחרדה את התפנית המתחוללת במערכת היחסים העדינה שנרקמה בין אזרחי ישראל היהודים והערבים. ערביי ישראל חיים בימים אלה במצוקה רגשית, הקשה ביותר שפקדה אותם מאז היותם למיעוט במדינת ישראל. הם רואים במו עיניהם את חיילי צה"ל מכים, מרביצים ומשפילים את אחיהם וקרוביהם בשטחים, לעיתים במרחק מטרים ספורים מישוביהם.

ערביי ישראל הביעו את הזדהותם עם ערביי השטחים גם לפני האירועים האחרונים, בכל פעם שישראל פעלה בדרכים בלתי דמוקראטיות, כמו הטלת עוצר, גירושים, סגירת מוסדות חינוך וכיוצא באלה. אבל עכשיו קיבלו רגשי ההזדהות והסולידאריות ממדים חדשים. הציבור הערבי מושיט, לראשונה, לתושבי השטחים – תמיכה חומרית, המתבטאת בכסף, בתרופות ובמזון, נוסף על הבעת התנגדות פעילה למדיניות ישראל בשטחים, באמצעות שביתת „יום השלום". תמיכה כזאת והזדהות כזאת הן טבעיות ולגיטימיות.

ערביי ישראל חלוקים עם הרוב היהודי במדינה בשאלות בסיסיות. אחת מנקודות המחלוקת היא שליטת ישראל בשטחים. לכל אלה המטילים דופי, השכם והערב, בנאמנותם של ערביי ישראל למדינה ומפתחים תיאוריות להצדקת טיעוניהם, יש לומר: אילו באמת התרו ערביי ישראל נגד המדינה, היה עליהם להיאבק למען השארת תושבי השטחים בשלטון ישראל, שהרי היו נהפכים אז, יחד איתם, לרוב במדינה.

ערביי ישראל דוגלים בפתרון בעיית השטחים מתוך אמונה ותקווה, שפתרון מדיני באיזור יסייע גם לשיפור מעמדם שלהם, כאזרחים שהם מיעוט במדינה.

מה שמתרחש כיום בשטחים מאיים על קיומה של הדמוקראטיה בישראל, על ההומאניות המוסר, שהם הבסיס לדמוקראטיה. מי שסבור שניתן להחזיר את מחוגי השעון לאחור, חי באשליות. חוששני שהאלימות וה"יכוי־בכוח", המופעלים באחרונה כלפי הפלשתינאים בשטחים, לא יישארו בתחום השטחים בלבד. הם עלולים לחלחל לתוך ישראל ולהתפשט בה במימדים, שישתלטו על החברה הישראלית כולה.

עלינו לעמוד על המשמר תמיד, כדי שישראל תישאר מדינה דמוקראטית, השואפת לשוויון זכויות לכל אזרחיה.

בסימטאות ההן / ח"גי

ופתאום נכבשה בי רוח שטות והלכתי אל הסימטאות ההן. זמן רב, יחסית, לא ביקרתי בעיר העתיקה. מאז אוהדת ירושלים הייתי מרבה להלך בה, לקנות בשווקים הססגוניים, לשבת על שרפרף וללגום קפה חריף ולצפות בעוברים ושבים, ביהודים ובערבים למיניהם ובתיירים העולים לרגל מארבע כנפות ארץ אל העיר הזאת היחידה במינה.

ברבות השנים הכרתי אישית סוחרים שהייתי לקוחם ומעשני נרגילות שהייתי שכנם ובעלי „חמארות" שמזגו לי עראק מלווה בזיתים ולבנה. שם הייתי יושב ומשוחח עם הבאים ללגום ולהזהר ולא פעם גם דיברנו פוליטיקה.

ירושלים שחוברה לה יחדיו ברום ראש תשואה שתיים. הצרה. רדיקים קראנו לכך. סמלו היה טדי קולק: ירושלים האחת, המאפשרת חיי כבוד לאוהדיה המגוונים, עד קצה גבול האפשר, להתקיים במערכת הסתירות הנוראה. ידעתי שהמלחמה על ירושלים החלה יום לאחר איחודה. קרדינאלים בוטיקן אמרו ליעקב הרצוג, מגדולי המדינאים ואנשי־הרוח בישראל: „הנצרות לא ויתרה והאיסלאם לא יוותר. אם לא תוותרו על שלטונכם הבלעדי בירושלים לא תסוף הרב מהעיר הקדושה". ויעקב השיב להם: „לא מדובר כאן בריב בין שלוש הדתות. ההיסטוריה החזירה אותנו לירושלים [illegible] אנו ראויים להיות שליטיה והיא בעיר מאוחדת [illegible] בירת ישראל".

ידעתי כי הערבים לא קיבלו את אחדותה של העיר כסוף פסוק. מפעם לפעם נשפך דם והיו מהומות ופיגועים ופח"ע, אך לאחר זמן מה רגעה העיר ו„החיים שבו למסלולם" ומותר היה להאמין.

מאז החלה „ההתעוררות הערבית" היתה ירושלים למוקד המערכה. הללו בחרו בצורת הקרב הקשה ביותר לישראל. צבא שעמד בגבורה בכל המלחמות התקשה להתייצב מול הנער הרוגם והאשה הבוכה והחנויות האטומות. כאשר נגזר עוצר ראשון בירושלים על שכונת א־טור במרומי הר הזיתים קרע קולק קריעה. כאשר הסתערו צעירי ג'בל מוכאבר על שוליה הדרומיים של תלפיות החדשה והתנפו באלות ובגז מרמיע אמר טדי: „הרדיקים בירושלים מת". אחר־כך נבהל מאד מדברו וטען כי אמר ש„הרדיקים התמוטט" וגם הסביר שניתן לבנות מחדש את המתמוטט, אך אין להחיות את המתים.

בשם הרדיקים הזה הלכתי השבוע אל העיר העתיקה. בין שלוש לשש אחר הצהרים פתוחות, כידוע, החנויות. מפקדת השביתה מאפשרת זאת וההוצות נמלאים המון עם האוץ להביא לביתו צרכי אוכל נפש. משמעת ברזל. אוי ואבוי למפירה. ישראלי הנפגש עם שכנינו הערבים יודע לספר כי מחצית הסוחרים לא יתאוששו מהשביתה הזאת אם תימשך. הבטחות הארגונים לפצותם כספית מעוררת מנוד ראש. השבאב מושל בעיר. נהרסה כל היראכיה מקודשת של זקנים ונכבדים. אלה מוחים עם המאבק בלב ונפש ואחרים בחריקת שנים.

רחבת שער שכם היתה מלאה וגדושה מוכרים וקונים כביריד גדול. בבואי אל העיר שמעבר לחומה התקשיתי לנוע בשל הצפיפות. דומה היה כי כל תושבי העיר המזרחית נאספו אל הסימטאות האלה. עשיתי דרכי בשוק בית־הבד, „סוק חאן אל־זית", ופתאום חשתי כי יחיד אני בהמונם. המראות היו מוכרים מאד. הן עשרים ואחת שנים אני משוטט פה. אך הכל היה כה שונה, עד כי לרגע חשבתי כי נגנבתי [illegible] אל עיר ערבית רחוקה ולא מכאן.

[illegible] '67 [illegible] גבינות וזיתים ושמן בחנות השוכנת בהצטלבות שוק בית הבד ודיא רולורוזה. הסוחרים מכירים אותי ומקדימים לי שלום וברכה. לקוח ותיק. בבואי הפעם נתן בי בעל החנות מבט מוזר כמי שמתקשה להאמין למראה עיניו כי אני הוא. הוא לא אמר לי שלום ולא ברכני. פניו היו חתומות. הוא שירת אותי בדממה. הסתלקתי. כך היה בשאר החנויות. פתאום הצטערתי על כי הלכתי לשם. לרגע נתגנבה ללבי חרדה סתומה שאני עושה מעשה שטות. לשם מה? מה החכמה? אחר־כך אמרתי בלבי כי אלמלא הלכתי הייתי מעניק נצחון נוסף למבקשים את חלוקת ירושלים. ישראלים לא מעטים נרתעו בשוק הזה. מה טעם להמשיך ולהסתובב בו ואתה ישראלי יהודי?

המשכתי לרחוב התנקה, אל המאפיה, וקניתי כמה פיתות בזאת. שבתי על עקבי. הצפיפות לא פחתה. להיפך. לא גיליתי שם סימני רטאון. להיפך. הם נראו לי מבלגיים ונחושים וניצחון באוה בעיניהם. חשבתי על השביתה הערבית הגדולה והממושכת במאורעות תרצ"ו, על סגירת נמל יפו. אז גרמה השביתה להתנערות עברית כבירה. באין נמל ביפו בנו העברים את נמל תל־אביב, את המזח הידוע, שהוקם בן לילה מלווה בשירים: „כל רב־חובל ידע נא /וכל ספן נכרי /כי בארצנו, פרי עמלנו /גם הנמל הוא עברי" הישוב העברי בארץ שב אל העבודה העברית. הזכרון היה אבי המעשה ומעז יצא מתוק.

אומרים לי כי השביתה הערבית היום ברחבי הארץ מזכירה את השנים ההן. אך אז החלה הסתאבות ופרור פנימי רצחני וסתם פושעים מתמר ושודדו בשם הלאום. מה יקרה היום? ופתאום ראיתי את ירושלים הנצורה באמת. מה שלא עשו תותחי הלגיון עשתה האבן הרגמה הצמיג העשן והעננת העולה והאשה הצועקת והזעם בלבבות.

ירושלים לא תחולק. לא ניתן לקרעה שנית. אך כיצד תשוב להיות אחת והיא שתיים? כיצד ישוקם בה הרדיקים שהתמוטט אם לא מת?

שבתי על עקבי. ברחבת שער שכם, לאור־הערב, ראיתי שני אנשי משמר הגבול ובמבט הקל לי. וצר היה לי מאד ברווחה הזאת.

הארבעה

הם אתי בשכבי ובקומי. מאז נודע לנו על מעשה קבורתם בשומרון הם הולכים אחרי. חיים שחולצו מהעפר שערמו עליהם „הדחפור". אלוף הפיקוד אומר כי בחלומותיו הרעים ביותר לא שיער כי ייעשה מעשה כזה. והמעשה נעשה ואין אנו יודעים מה עוד נעשה ולא נודע לנו. אני פוגש ישראלים האומרים לי, כי מאז קרה הדבר נשבר בהם משהו. עם הפחד והצער והאבל אפשר לחיות, שמעתי, עם הדבר ה ז ה, אי־אפשר! וזה קרה היום, כאשר אנו השליטים. וישנה איזו תחושת חרפה האוחזת בך ומתלווה לה טעם תבוסה שלא ידענו כמותו.

גלוי ומכוסה / יצחק רועה

שתי הערות בטרם הידרדרות

א. זיהום הלשון

טבע הלשון הוא, שהיא מזדהמת בקלות. אני מעיר על מה שכתב כאן גורי על שימוש „לאיזהיר" שעשה במלה גיהנום, כשהיה סמוך מאוד למקום ולזמן של גיהינום מחנות המוות. „הגיהנום זה משהו אחר", תיקנה אותו מי שהיתה שם, והיתה רגישה ממנו, שבא מארץ־ישראל. על כגון זה התריד המשורר הלאומי את נפשו, בשראה את גשר המלים הצר, הרעוע, התלוי על בלימה. ועל זה הרעיד ביאליק את לשונו: איך ניגע בלב הדברים, המלים אינן מגיעות נקיות?

אני מעיר בשולי דברי גורי על סכנות המלים לא כדי להקל בהן אלא כדי להוסיף חומרה, ולמקם אותן אחרת: בטבע הלשון. מה שמחייב זהירות יתרה, הליכה על קצה האצבעות ממש. כי אין לך מלה שלא עשו בה שימוש לפניך. ואין לך שימוש שאינו קושר אותה למצב־דברים מיוחד. וכשהמלה תחרת משם, היא עמוסת זכרונות, וכל כמה שלא תבער אותה מהם, לא תינקה ניקוי שלם.

פליקס קרול, השובב המפורסם של תומאס מאן, קבל על כך תמורות. בדרכו מבית הספר הביתה היה נמשך להשתהות בחנות המעדנים, ובחנות היה מבלה ארוכות אצל מדפי השוקולד השווייצי. עבודת־קודש עשה שם, לו שאלת אותו, אפוף קטורת השוקולדה. וגם קרה שכפני הביתה לא עמד ונטל מתמר שוקולד אחד שתמר, ועוד מתמר, ועוד אחד... אבל לקרוא לכך גניבה לא הסכים. זהו שימוש ולגאורי בלשון, קבע ברגישות של משוררים. גניבה! ואיפה עומק החוויה החד־פעמית, ואיפה עוצמת הריגשה שבהסתבכות! היכן חד־פעמיותו של ריח השוקולדה ההיא, ההיא!

ומה נגיד על הדחפור של ארץ ישראל העובדת, אחרי כל הדברים האלה? איך נשוב תגיד את המלה הזאת, הנאה, הקופה הקונסטרוקטיבית: דחפור? איך לא נתלוש עכשיו מאוצר המלים של העברית המתחדשת את הדחפור?

ב. בין העם וצבאו

מחריד להעלות על הדעת את האפשרות ששנאת הצבא את העתונאים, שסיפר עליה כאן השבוע דני רובינשטיין, היא הקדמה לגרוע ממנה. הגרוע משנאת עתונאים ותקשורת היא האפשרות הממשמשת שיילך ויוולד, אם עדיין לא נולד, ניכור בין העם ובין הצבא. וזהי אמירה שיש רצון חזק שלא להעלותה על השפתיים. אבל אתמול שמעתי חבורת חיילים מדברים. לא אספר מרוב זעזוע מה אמרו ומה לא אמרו. אבל –

הם דיברו, הרגשתי מרחוק, מן המקום שבו הם נמצאים. מן המצב שאל תוכו שלחנו אותם. גם הבן שלי בתוכם. „מה שרואים משם לא רואים מכאן" – אמר לי בלי ציניות. אתה נסחף לתוך זה, ניטה הסבר מתנצל בן משפט אחד.

אם יהיה ניכור בין חלקים בעם לבין חלקים בצבא לא נהיה כאן. לא נהיה אנחנו. או שדברים כאלה לא אומרים.

ואלדהיים, האוסטרים, הגרמנים

מאת שלמה שפיר

יש בהחלט יסוד לחשש שההתפתחויות בעקבות פירסום דו"ח ההיסטוריונים בפרשת ואלדהיים יביאו להתחזקות האנטישמיות באוסטריה וכל האירועים המתוכננים לציון מלאות יובל שנים ל„אנשלוס" לא יוכלו למנוע זאת

הופעתו של הנשיא ד"ר קורט ואלדהיים בטלוויזיה האוסטרית שלשום לא הותירה ספק, כי מנוי וגמור עמו שלא להיכנע, לדבריו, להשמצות ולהפגנות העוינות ולהמשיך בתפקיד שהועידו לו אזרחי ארצו, ברוב דמוקראטי, לפני כשנתיים. מאחר שוועדת ההיסטוריונים הבין־לאומית לא מילאה את הציפיות שלו ושל ראשי מפלגת העם השמרנית העומדים לימינו, שוב לא יתחשב בה.

גם ממשלת הקואליציה, בשיתוף הסוציאליסטים ומפלגת העם, לא תוכל לפי כל הסימנים לחולל מפנה, נוכח הקרע בשאלה זו בין שני המחנות והמשך הסולידאריות עם הנשיא מצד הרוב הגדול של מפלגת העם. הקאנצלר הסוציאליסטי ד"ר פראנץ וראניצקי, יתקשה אף הוא לממש את איום ההתפטרות שלו, שכן הוא עלול לפתוח בזה פתח לממשלה אנטי־סוציאליסטית של הגוש האזרחי. בחירות כלליות חדשות, אם יפוזר הפארלמנט, עלולות להנחיל לסוציאליסטים מפלה, אם יתקיימו על רקע פרשת ואלדהיים. כל נסיון חוקתי לנטות ולהדיח את הנשיא הוא תהליך כל־כך מסובך וכרוך בקשיים כה רבים, עד שמישהו מהסוציאליסטים כבר הפליט באירוניה, שקל יותר להכריז מיד על מלחמת אזרחים.

ואכן, למלחמה כזאת אין הסוציאליסטים, למודי מרד ה„שוצבונד" ודיכויו בידי הכוחות האוסטרו־פאשיסטיים ב־1934, מתגעגעים כלל ועיקר. פרשת ואלדהיים, הנמשכת זה שנתיים, כבר עירערה חלק מההסכמה הלאומית, שבה הצטיינה הרפובליקה השניה, בניגוד לקודמתה אכולת המדנים. אם־כי נסיבות המחלוקת הנוכחית באוסטריה שונות לחלוטין מאילו הקיימות אצלנו, מתחיל המצב בקואליציה הגדולה שם לדמות לתהום הפעורה בין מרכיבי „ממשלת האחדות" בירושלים.

צר, אך יש בהחלט יסוד לחשש שהתהליך הזה יביא להתחזקות האנטישמיות באוסטריה, חרף ההצהרות בגנותה, שמשמיעים גם דוברים של מחנה השמרנים. כל האירועים המתוכננים בהקשר הזה בשנת היובל הנוכחית של סיפוח אוסטריה לרייך הגרמני, לא יוכלו למנוע זאת. אין לראות בהתבטאויות האנטישמיות דווקא גילויים נאציים או נאו־נאציים, וכדוגמת קרל גרובר, שר־החוץ הראשון באוסטריה אחרי 1945 תוכיח. גרובר, בעל עבר אנטי־נאצי ובניגוד לוואלדהיים איש תנועת ההתנגדות, דחה את מסקנות ועדת ההיסטוריונים על סמך העובדה, הלא־רלבנטית, שכל חברי הוועדה, פרט לאחד, הם ממוצא יהודי, והחבר הגרמני בוועדה, מסרשמידט, עויין את ואלדהיים ואת מפלגת העם בגלל קרבתו לסוציאל־דמוקראטים.

כדאי להזכיר שהאנטישמיות של המפלגה הנוצרית־סוציאלית באוסטריה, תנועת האם של מפלגת העם השמרנית, ושל מנהיגה ראש עיריית וינה קרל לואגר, קדמה לאדולף היטלר ולנאציונל־סוציאליזם. המפלגה הנוצרית־סוציאלית לא קיבלה לשורותיה יהודים, ואישים שונים שלה הרבו, בשנות העשרים, להשתמש ברקע היהודי של היריבים הסוציאליסטים בעימות הפוליטי המחריף. הסעיף בדבר אי־קבלת יהודים בוטל רק עם כינון מפלגת העם, אחרי מלחמת־העולם השניה. השורשים האנטישמיים הנוצרים־סוציאליים לא הפריעו למפלגת העם לנקוט, במשך תקופה ארוכה, קו אוהד לישראל יותר מזה של הסוציאליסטים, בהנהגתו של ד"ר ברונו קרייסקי, ולהסתייג מאש"ף יותר מהסוציאליסטים. אך יש להניח, כי בהמשך המאבק על נשיאות ואלדהיים ישתנה יחס זה לרעה.

פרשת ואלדהיים, מטבע הדברים, מעוררת עניין רב גם בציבור הגרמני, כל שכן שהיא נוגעת גם לתקופה שאוסטריה היתה חלק של הרייך הגרמני הגדול וואלדהיים היה קצין צעיר בצבא המדינה המאוחדת. אף־על־פי שאין איש רציני במערב־גרמניה החולם כיום על סיפוחה מחדש של אוסטריה, ואף־על־פי ששורר שם יחס אמביוואלנטי לכל המתרחש בזירה הפוליטית של רפובליקת האלפים הסמוכה, שרידה וקיימת בין שתי המדינות הקירבה האתנית והתרבותית־לשונית. נוסף על כך קשורות שתיהן בקשרים כלכליים הדוקים ואוסטריה היא גם מדינת הקיט החביבה על מיליוני גרמנים.

לגבי התגובות על דו"ח הוועדה מצד הבטאונים הליבראליים שמשמאל למרכז במערב־גרמניה, לא היה ספק מלכתחילה. שבועון החדשות „דר שפיגל" מילא תפקיד ראשון במעלה בהמחשת הכתמים בעברו של ואלדהיים ובהוקעת מאמצי הטשטוש שלו, גם אם נאלץ לחזור בו ממסמך יוגוסלאווי שפרסם באחרונה, בעקבות הודעה רשמית מבלגרד שמדובר בזיוף. השבועון האינטלקטואלי רב היוקרה „די צייט", שמוסיף להתמודד בעקביות עם השלכות התקופה הנאצית בגרמניה, לרבות השלכות השואה היהודית, העיד בעקבות דחיית ממצאי ההיסטוריונים על־ידי ואלדהיים, כי מוטב היה לו לנשיא אוסטריה למנות מלכתחילה ועדה של תובעים כלליים, שכן הללו לא היו מתמודדים עם בעיית האשמה המוסרית. „פראנקפורטר רונדשאו", המבטא דעות ליבראליות שמאליות וסוציאל־דמוקראטיות, הזכיר לאוסטרים, כי בשעה שרוב אזרחי ארה"ב אילצו בשעתו את הנשיא ניקסון להתפטר בשל שקריו, מוסיף רוב ניכר באוסטריה להתייצב לימין ואלדהיים בטענה שהוא קורבן אינטריגה של „חוגים מסויימים". נמרצת לא פחות היא קביעת מאמר ראשי ב„זיד דויטשה צייטונג", החושש ש„הנשיא השוכח" עלול ליהפך לנשיא ההדסכבות בשביל אוסטריה. ביחוד מפחיד את

העתון הליבראלי הגדול ממינכן נסיונם של אנשי ואלדהיים לגייס לצידו חלק גדול מהדור שנטל חלק במלחמת־העולם השניה.

בעיה קשה יותר מציבה הפרשה לפני בטאוני הימין והמחנה שמימין למרכז. „די וולט", החשוב בעתוני אקסל שפרינגר, מביא ראיון עם ההיסטוריון השמרני השווייצי יו"ר הוועדה ד"ר קורץ, המדגיש, בניגוד לטענות ואלדהיים, שהוועדה לא חרגה מהמסגרת שלה, אך מאמר ראשי של פרשן שמרני מצביע על הניגודים בדו"ח ומסיק, שעל־אף החרם הדיפלומאטי על ואלדהיים מצד מדינות מסויימות, תוכל אוסטריה לחיות עם המצב וחלילה לגרמנים להביע שמחה לאיד, כי אין מדובר באיש אחד אלא בדור שלם.

מאכזבת, אך לא מפתיעה, היא תגובתו של „פראנקפורטר אלגמיינה צייטונג" השמרני, החשוב בעתוני מערב־גרמניה כיום והקרוב ביותר, כנראה, לחוגים רבי־השפעה במפלגה הנוצרית־דמוקראטית השלטת. בשנתיים האחרונות שימש עתון זה לא אחת במה למיתקפות של היסטוריונים רוויזיוניסטיים. העתון תוהה אם אמנם יזוזו בהם יוזמי המסע נגד הנשיא ואלדהיים, לאחר שהוכח שוואלדהיים לא היה מעורב במישרין בפשעי מלחמה, ומביע חשש שאויביו של נשיא אוסטריה בארה"ב לא יפסיקו את הרדיפה אחריו, תוך הסתמכות על ניסוחים מעורפלים בדו"ח ועדת ההיסטוריונים.

אפשר שגם בצמרת הנוצרית־דמוקראטית בבון יש חוגים ואישים החוששים מפני השפעות־גומלין בלתי־רצויות של פרשת ואלדהיים באוסטריה. בשעתו הביע הקאנצלר הלמוט קול את תמיכתו בוואלדהיים במערכת הבחירות לנשיאות. אין גם ספק שאישים כמו ראש הסיעה הנוצרית־דמוקראטית בבונדסטאג אלפרד דרגר אינם מרוצים מעשיית חשבון היסטורי עם הדור שהשתתף במלחמת־העולם השניה. אולם הבעיה העיקרית בפרשת ואלדהיים היא לא רק שירותו הצבאי, על סימני־השאלה האופפים אותו; עיקר אשמתו המוסרית הוא סירובו העיקש להתמודד עם עבר זה והנסיון הממושך לטשטשו ולהרחיקו במסכת שקרים או חצאי־אמת. כאחד מראיונותיו האחרונים ניסה ואלדהיים להצטדק בהזכירו, שגם נשיאה הנוכחי של מערב־גרמניה, ריכארד פון וייצזקר, שירת במלחמת־העולם השניה כקצין בצבא. השוואה זו פסולה לחלוטין לא רק משום שוייצזקר לא היה מעורב בפעולות מפוקפקות, כדוגמת ואלדהיים, ביוגוסלאוויה וביוון ואף לא בחזית המזרחית שבה לחם, אלא משום שוייצזקר ממלא זה שנים תפקיד חינוכי רב־חשיבות במערכה על אי־השכחת לקחי ותולדות עמו באמצע המאה ה־20.

סכנת השיכחה ותקוות המפנה

(על הבדלים מהותיים בין דרך ה„עבודה" לתפישת הליכוד בתחום הכלכלי־חברתי)

מאת גד יעקבי

תחילה, כמה עובדות ואיזכורים: הקואליציה הכלכלית־חברתית שהקימה מפלגת העבודה בין הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים היא שאיפשרה את הפעלתה של התוכנית הכלכלית לייצוב המשק. את התוכנית הזו הכין, עוד לפני הבחירות, הצוות הכלכלי־חברתי של מפלגת העבודה והגישה אותה, בממשלה, ראש הממשלה מטעם מפלגת העבודה.

רוב שרי הליכוד הצביעו נגד התוכנית הכלכלית. עקב הפעלתה השגנו יציבות יחסית במשק וגידול דרמאטי ביתרות מטבע־החוץ ושוקם האמון הבין־לאומי במשק הישראלי. בעקבותיה הונהגו רפורמות בשוק ההון ובמערכת המיסים ונבטו הסיכויים לצמיחה חיובית במשק, המבוססת על יצוא.

כל הטשטוש שביעות־הרצון העצמית, הנודפת מכמה חוגי ישיבות, את המציאות כפי שהיא. אנו רחוקים עדיין ממימוש היעדים הללו.

★ עוד לא הגענו לכך שנוכל לחיות מעבודתנו (עצמאות כלכלית; כמחצית עוד המוסף שלנו במט"ח היא עדיין מסיוע חוץ.

★ באזורי הפיתוח מתחוללת הגירה שלילית מסוכנת ומדאיגה: כ־10,000 היגרו בשנתיים האחרונות מאזורי הגליל והנגב בלבד.

★ מערכות החינוך והבריאות נמצאות במצוקה; הן חסרות משאבים ואינן יכולות למלא את תפקידן החברתי, הכלכלי והאנושי במלואו. חינוך ובריאות אינם „שירותים", אלא השקעה ומנוף למיצוי היכולת שלנו.

★ עוד לא התחולל שינוי במבנה המשק והתעסוקה: יש לנו גוף גדול של שירותים ציבוריים ופיננסיים עומד על רגליים דקות של ייצור ויצוא מדע ופיתוח.

★ מיגזרי הייצור והיצוא, בחלקם, מנהלים מאבק קשה על השתקמותם וקיומם. ההתיישבות החקלאית עדיין במשבר; תעשיות היצוא האוטרקיות והבטחוניות, וכן במצוקה.

בתקופה הבאה צפויים לנו תנאי פעולה כלכליים קשים יותר, עקב השפל בעולם המערבי; עקב הבחירות לנשיאות בארה"ב, שאחריהן עלול היקף הסיוע להצטמצם, וכן משום שכמחצית מתקציב המדינה נועדה להחזרי חובות ולתשלומי ריבית.

עלינו להיערך לכך מבעוד מועד: לשקם מחדש את מעמדנו הבין־לאומי; לפרוץ לשווקים חדשים ולהעמיד במקום גבוה יותר בסדר העדיפויות את ההתקדמות לעצמאות כלכלית (הקטנת הגרעון המסחרי), תוך שמירה על היציבות. לצערנו, בשנתיים האחרונות התחולל תהליך הפוך – הפער בין היבוא והיצוא גדל „למען יציבות המשק". בשנה האחרונה גדל הגרעון המסחרי האזרחי בכ־800 מיליון דולאר, כלומר ב־36 אחוזים.

אין הדבר נובע מהעדר יכולת בישראל. אדרבא, בחברתה ובמאגר האנושי שלה טמונה יכולת אדירה. יש בה אנשי מחקר, מדע וטכנולוגיה מהמעולים בעולם; יש בה תעשיות מתקדמות וענפי ייצור, המייצאים כבר עתה את רוב תפוקתם ליצוא (כמחצית מהתפוקה הלאומית של ישראל מופנית ליצוא) וזה בסיס־הנראה מבטיח לעתיד ומנוף לצמיחה. ולא זו בלבד, בזכות הסכמים עם השוק האירופי המשותף ועם ארה"ב (איזור הסחר החפשי) במשולב, יכולה ישראל להיות למעין „גשר כלכלי" ביניהן. ועוד: אנחנו חלק מהעם היהודי, שהוא המשכיל והמיומן ביותר בעולם. עוד לא מיצינו אף אפס קצהו של שיתוף הפעולה היהודי בתחומי הכלכלה, המדע, החינוך, המחקר והתיירות.

כיוון הפיתוח הכלכלי הוא צמיחה על בסיס של יצוא, בראש וראשונה בענפים ובמפעלים עתירי ידע. המפתח הוא בקביעת סדר עדיפויות אחר; בהכנת תוכנית־מיתאר לאומית־מדינית, בטחונית, כלכלית וחברתית כוללת, שתתווה את דרכי ההתקדמות לעתיד.

אומרים, „אין הבדל בין תפיסת מפלגת העבודה לבין תפישת הליכוד בתחום הכלכלי־חברתי". אלה דברי הבל. העבר מלמד על העתיד: אנו ניהלנו מדיניות כלכלית אחראית, לא פופוליסטית והרפתקנית, שאיפשרה יציבות ותעסוקה מלאה גם בתקופות קשות, לאחר מלחמת יום הכיפורים. הליכוד ניהל בטחון, כלכלה וחברה מופקרים והרפתקניים, שסיבכו את ישראל לדורות.

בממשלת אחדות לאומית אין, כמובן, מפלט מלהגיע לפשרות, אך בכל־זאת, ההחלטות על היציאה מלבנון, על התוכנית הכלכלית ועל ה„לביא" – נתמכו על־ידי כל שרי מפלגת העבודה ונגד רוב שרי הליכוד. האם אין זה הבדל?

אילו היתה הממשלה מונהגת בידינו היינו, נוסף על אלה, משנים את סדר העדיפויות הבין־אזורי: חדלים להזרים הון עתק ליהודה ולשומרון ומעדיפים את הנגב, את הגליל, את

(המשך בעמ' 8)

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת דבר

[illegible]

אתה בהתנהגותך, נוסך בנו תחושת ביטחון ולצערנו, לא כך בהתבטאויותיך. תרשה לך כאורח יליד ישראל שעבר 5 מלחמות וכמי שיש לו בן, בת ושבעה נכדים, שיחיו, בשומרון ובגולן, ליעצך כיצד אפשר להפוך את מסדר המתנחלים כבולמים ומרגיעים את הרוחות הסוערים (ובכן, נציין הדברים בראשי פרקים):

א. יש לגייס כל מתנחל לשירות קבע חלקי, בשעות בהן הוא נאלץ לנוע בדרכים, תחת פיקוד מוסמך של הדרג הבכיר ביותר, מקרב המתיישבים בהתנחלות ולהקפיד לנוע בקבוצות.

ב. יש לציידם ב־1) אקדח רקטות. 2) רימוני עשן. 3) מכשיר קשר. 4) רמקול נייד, קטן להשמעת משפט קצר בערבית: "באנו להיות איתכם בשלום. אל תאלצוני לפגוע בכם".

ג. מכובדי, הח"כ, מסיף 20 ש' להעניק שטחים לריבונות ערבית (כאן הבדל מהותי, לא סימנטי), עד להשקטת הרוחות וההיסטריה, יש להיצמד בציפורניים לכל שעל בש"ע, למען ביטחון הבטן הרכה של המדינה, קרי ירושלים ותל־אביב.

אריה סהודי
בת ים

[illegible]

כאשר מנהלים בשטחים מדיניות אורלית של "נראה מי יתעייף ראשון" יש להעלות השכם והערב דווקא את בעיית הירידה מן הארץ. השאלה היא מי יישאר לשמור על אבנים קדושות או האם ישראל תיהפך לבית אבות של העם היהודי. יהדות המערב קיבלה בעשורים האחרונים הכרעה היסטורית – אין היא עולה לארץ, עולים טיפין טיפין ובעיקר יהודים דתיים וחרדים. רבים מילידי הארץ נוטשים בגלל מצבור של סיבות שהכוללת ביותר היא, כי למדינת ישראל לא היה זמן לדון ברמות העתיד של מדינת היהודים. כוחלת הירידה בקרב הצעירים אינה כואבת לקברניטי המדינה, המספרים מעוזים והנושא מתחת לשטיח.

ממשלות ישראל והכנסת לא מצאו יום אחד פנוי לדיון פורה בעניין. מתנדבים עשו רבות להעלאת הנושא בעיתונות, אך השרים והגופים המימסדיים הגיבו באפס מעשה עד עצם היום הזה.

לנוכח התחייבות הליכוד "לעולם לא" אין למערך ברירה אלא לטפל בחוזי ההווה, בדור הצעיר שגדל כאן ולהקנות לו תחושת מולדת, לשוות כמו זו של נוער אמריקאי בארצו. המערך חייב להעמיד את נושא הירידה קודם וצמוד לנושא השטחים הבוערים והביטחון הלאומי בכלל.

בגרות לאומית היא הכרת מגבלותינו וישראל "המעצמה" אינה מסוגלת להחזיק בשטחים ובאותו זמן לטפל בעתיד הדור הצעיר אשר גדל בה. החזקת השטחים היא תהליך רצוף של פיחות ערך האדם בישראל והתוצאה הפרוזאית נשקפת במצב הקשישים ושירותי הרפואה. פרט לצרכים אסטרטגיים באזורים מסויימים אין למימסד הישראלי אלא להסתלק ובמהרה מאחריות לאיוולות הנמשכת עשרים שנה.

על מנהיגי היישובים בשטחים לסייע לממשלת ישראל לסלק אחריותה הפוליטית מרוב השטחים וזאת תוך תמיכה בשגשוגם של היישובים היהודים על־ידי הסדר פוליטי אחר.

ד"ר חן שיפריס
גני־יהודה

[illegible]

המינשר של 600 המרצים האוניברסיטאים הקוראים ליציאה מהשטחים מזמין בעצם הופעתו מספר תגובות עקרוניות. ראשית, עצם העובדה ששני־שלישים מציבור המרצים לא צירף את חתימתו למינשר עובדה זו אומרת דרשני, הנימוק שרבים לא הצטרפו מסיבות לוגיסטיות איננו תופס. המספר 600 איננו צריך איפוא לזעזע מדי, ובפרט שדווקא אנשי האוניברסיטאות בעולם כולו ידועים בנטיות אנטי־ממסדיות. ידוע עד כמה התנגדו החוגים האינטלקטואלים בבריטניה למלחמה נגד גרמניה, וידוע מקומם של הפרופסורים הירושלמים במאבקם נגד הבריות המדינה.

נקודה שניה. פרופסור איננו כל־יכול. מדובר באדם בעל כשרונות ויכולת המתרכזים בתחום מרוכז מסויים. הדוגמה של הכלכלן, נשיא האוניברסיטה העברית, שבעת כהונתו הידרדר התקציב האוניברסיטאי עד לתחתית הדיוטה מוכיחה. גם הפרופסור להיסטוריה איננו נביא, ולכל היותר מסוגל הוא לנתח מצבים בדיעבד.

מינשר מהסוג המדובר מהווה טקסט אחד שחותמים עליו רבים. ברור, שגם אלה שרק נוטים לתפיסה אבל לא מזדהים עימה לחלוטין, יצרפו את חתימתם בגלל חוסר היכולת להתבטא אינדיבידואלית בסוג כזה של מחאה. ולא פחות חשוב, התופעה של הופעת מינשרים מטעם מקומות עבודה מאורגנים מאפשרת ולו גם בכוח יצירת לחצים על חברים זוטרים הנאלצים ממש לצרף את חתימתם לצד עמיתיהם הבכירים מחשש שמעמדם ייפגע. אם כבר מפרסמים מינשר הרי שהחותמים צריכים לחתום כאנשים פרטיים ולא כאנשי אוניברסיטאות לרגל ההשלכות הנודעות לחתימה קיבוצית.

שלמה קצנלסון
באר שבע

[illegible]

בעת ששר החוץ הגרמני מר גנשר ביקר בארץ הוא רואיין כאן בטלוויזיה. לשאלות הכתב הישראלי שדיבר באנגלית, השיב מר גנשר בגרמנית, שפת עמו וארצו. מר גורבצ'וב, בעת פגישתו עם נשיא ארה"ב בבית הלבן דיבר ברוסית. הנשיא מובארק רואיין בטלוויזיה בארה"ב וענה לשאלות בערבית. יאסר ערפאת דיבר בערבית כאשר נאם בעצרת האו"ם. האישים האלה יודעים אנגלית, אך הם מפגינים את נאמנותם לשפתם ולארצם.

נציגינו בעולם מדברים באנגלית: עד היום לא נשמעה העברית משום במה בין־לאומית, כולל ראיונות בטלוויזיה בחו"ל. התירוץ: הרוב לא מבין עברית. האם "הרוב" מבין ערבית או כל שפה שמדברים נציגי המדינות השונות בשפות שונות? לשם כך יש מתורגמנים ואני בטוחה שימצא "מישהו" שיוכל לתרגם את העברית...

יש להורות לדוברים ולמייצגים אותנו להשתמש בשפתנו בכל פורום שהוא ובכל מקום בעולם ועל אחת כמה וכמה למראיינים כאן בארץ.

אל נוותר על גאוותנו הלאומית. תשמיע את קולנו בשפתנו העברית!

יוכבד ליבנה
תל־אביב

[illegible]

בהיותי במילואים שמרתי באותו בסיס, ליד צומת גולני, זה שממנו נגנבה לאחרונה התחמושת. מה אסתיר מכם, קוראי היקרים, כאשר עיתונאי כבר גלגלה לאוזניכם. אני מתנחם בכך, שהאחראים על הביטחון כבר מצאו נגד מי להגיש כתבי אישום. שלושת השומרים בוודאי הפיקו את הלקחים והמצב היום כבר איננו כפי שאתאר בהמשך.

מדי יום, לאחר השמירה, היינו חברי השומרים ואני, מדווחים לממונים על הפרצות והתקלות הבטחוניות שגילינו. למחרת מצאנו את כולן על מקומן (לפעמים בתוספת). סגן מפקד הבסיס לא נראה לי מופתע כאשר סיפרתי לו על המצב המתמשך.

אולם, ערב אחד, הראיתי לקצין התורן כי המזוזה במגורי השומרים נפגמה (מישהו אף רשם לידה "בשר אפס", כיאות לכלי נשק שיצא לחלוטין מכלל שימוש). האחראים על הביטחון פעלו ללא דיחוי: למחרת הותקנה במקום מזוזה חדשה.

עוזי אהרוני
יפעת

מי זה אחראי

בגבעת אולגה, סמוך לכביש החוף, הוקמו לפני כ־10 שנים בנייני מגורים בני 5 קומות, המכילים קרוב למאה דירות. פרוייקט זה הוקם בהשקעה של כשני מיליון דולר מכספי ציבור.

הפרוייקט ברוב התקופה היה עזוב, והדיירים לא אבו לגור בו, ואלה שגרו תקופות קצרות – סבלו, שכן כיום מודים המוסדות, כי אין הדירות מתאימות כלל למגורי אנשים, ואכן חלק המיבנים כבר נהרסו והוסרו מעל פני האדמה, ואלה שנותרו – גורלם נגזר להריסה גם כן (בניין אחד סגור וריק, ובבניין שני גרות משפחות מעולי אתיופיה.

בבדיקתי במשרד מהנדס העיר חדרה – מצאתי, כי החברה האחראית על ביצוע השלד היא יותם בע"מ מחיפה.

נשאלות ועולות השאלות: האמנם כך ייעשה לפרוייקט־כשל, מבלי לחקור ולבדוק מי היה אחראי להקמת המיבנים בצורה כה שלומיאלית, ובחוסר ידע בסיסי בתחום הבניה שכן בית אשר נבנה, מיועד לשמש את דייריו "קצת" יותר מ־10 שנים...

אינג' אברהם בן עזרא
זכרון יעקב

[illegible]

האסון במחסן הדלק המרכזי בכפר אתא מעמיד כל בר־דעת לפני מבוכה. השכל הישר אינו תופס כיצד משאירים מיתקנים במיכון כה גבוה ללא פיקוח מינימלי. האם לשם סגירת ברזים צריך להיות מהנדס? האם צריך היה איש תל־אביבי להטריח את עצמו לבוא בחצות מת"א למען לזהות את הברזים הפתוחים? ומה היה קורה לו היה מאחר?

האם אין רשימת מעקב אחרי הברזים הפתוחים? הרי דבר מינימלי כזה חייב להימסר ממשמרת למשמרת, ואפילו השומר התורן (אם יש כזה) חייב לדעת על כך.

האם אין בתחנה של מאות טונות גז, שלמעשה זה חומר נפץ אדיר, לוח־בקרה, המראה אילו ברזים פתוחים ואילו סגורים?

למותר לציין שלא היו בקרבת מקום ברזי מים לשעת חירום, כפי שציינו בדיוק (או שלא היו תקינים).

מי אחראי לכל זה? אין כאן טעות אנוש, אלא מחדל שצריכים לתת על כך את הדין.

צבי ארזי
כפר בלום

"חזרה בתבונה"

נהניתי לקרוא במדור "אנשים" ("דבר" 29.1.88) את המושג "חזרה בתבונה", המתייחס לאותם חרדים המשנים את אמונתם לאמונה חפשית, פתוחה החילונית. מאז ומתמיד סלדתי מהמונח "חזרה בשאלה", שהובא להיות משקל־נגד למונח "חזרה בתשובה". לא "תשובה" ולא "שאלה" מלמדים על מהות התהליכים אותם הם מנסים להגדיר, ויבורך מי שהגה את רעיון השם "חזרה בתבונה".

אכן, תבונה רבה נדרשת לאדם להכיר, שעולמנו התרבותי, הליברלי, הסובלני, הפלוראליסטי וההומניסטי עתיד יתרונות הוא, בעוד שהסתגרות כנסיאות – רוחניות וגיאוגרפיות – יחד עם פנאטיות והקנאה מיסטית־דתית הם ההיפך הגמור מכך.

דורון קפלן
תל־אביב

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

תגובה קיצונית

יו"ר תנועת העבודה הציונית העולמית, יחיאל לקט, מתח אתמול ביקורת על החלטתם של יהודי איטליה להחרים את ראש הממשלה יצחק שמיר וכינה אותה "תגובה קיצונית הגורמת נזק רב לישראל ומרבה פילוג בעם היהודי". עם זאת הדגיש לקט כי דחיית יוזמות השלום על ידי ראש הממשלה שמיר גורמת אף היא לפילוג בעם היהודי ומגבירה מחלוקת בעם. "רוב היהודים בעולם, הרואים מידי ערב תמונות קשות על הנעשה בשטחים, אינם מסכימים עם חוסר הרצון להתקדם בתהליך השלום. ככל שראש הממשלה יתמיד בסרבנותו, כך יעמק הקרע בינו ובין היהודים בעולם", אמר לקט.

יקיר צור

בערב חגיגי שערכה בהיכל התרבות אגודת "יושר לבי" למען הקשישים, הופיע דודו טופז בהתנדבות למען גיוס כספים לקשישים. אורח הכבוד היה שר החוץ שמעון פרס, שנפגש עם דודו בתום ההופעה, הודה לו על הופעתו המהנה והוסיף: "דע לך שיש לך מעריצה נלהבת בביתי, אשתי הורתה לי לא לעזוב את המקום לפני תום חלקך בתוכנית. ואכן אני מודה שהיא צדקה. גרמת לי הנאה מרובה". טופז ניצל את ההזדמנות והזמין את השר להצגת הבכורה של סרטו החדש: "תל־אביב – לוס אנג'לס" שתערך בראשית החודש הבא.

גרומיקו זכר

אנדרי גרומיקו (בתמונה) בן ה־78, שלאחר כהונה ארוכה כשר־החוץ הסובייטי הועלה לדרגת נשיא הסובייטים העליון והמוסיף להיות חבר הפוליטביורו, פירסם זה עתה את זכרונותיו. גרומיקו כלל בזכרונות אלה התייחסות ביקורתית זהירה ביחס לסטאלין, והערכה רבת־שיח לבשורתו של מיכאיל גורבאצ'וב. את המשורר והסופר בוריס פסטרנק, שזכה כידוע לרהביליטציה, הגדיר גרומיקו כפטריוט. מבין מדינאים אירופים לא נמנע מלבקר את הקאנצלר המערב־גרמני הלמוט שמידט, שלא השתחרר, לדבריו, מתודת חיים של קצין בוורמאכט.

ש. שלמה

מערכה צמודה

נשיא ארה"ב לשעבר, ריצ'ארד ניקסון, שנאלץ להתפטר מכהונתו הרמה ב־1974 בעקבות פרשת ווטרגייט, מתנבא למערכה צמודה בבחירות לנשיאות ארה"ב בנובמבר. אולם מערכה צמודה כזאת צפויה רק אם הדמוקרטים יבחרו במועמד כאריזמטי יותר מאלה שמתמודדים כיום. ניקסון מזכיר בהקשר זה את מושל ניו־יורק מאריו קומו וגם את הסנטור אדוארד קנדי (בתמונה) שבימים אלה ימלאו לו 57. למרות פרשת צ'יפקדיק סבור ניקסון, כי קנדי עשוי עדיין להיות מועמד חזק העשוי לשקם את המפלגה לאחר חודשים של התמודדות עקרה בין מועמדים מדרגה שניה. לדעתו, עשויים שני הסנטורים הדמוקרטים האחרים המוזכרים כמועמדים לנשיאות, ביל ברדלי בן ה־44 מניו־ג'רסי וסאם נאן בן ה־49 מג'ורג'יה, לחכות ארבע שנים נוספות. אם הכלכלה תתמוטט עד אז יהיו להם סיכויים טובים להכנס לבית הלבן.

ש. שלמה

פתיחה חגיגית

המוזיאון היהודי החדש בפרנקפורט, גדול המוזיאונים היהודיים במערב־גרמניה, ייפתח בתשעה בנובמבר שנה זו, במלאות חמישים שנה ל"ליל הבדולח" שבו נהרסו אלפי בתי־עסק יהודיים והועלו באש למעלה ממאה בתי כנסת. הפתיחה החגיגית של המוזיאון תתקיים בארמון בית־רוטשילד בהשתתפותו של נשיא גרמניה ריכרד פון וייצזקר, שישא גם נאום חגיגי במושב זכרון שמכנס הוועד המרכזי של יהודי גרמניה בבית־הכנסת הגדול בפרנקפורט.

שייין

דרך חיפה־נמיר

שלוש־עשרה שנים עברו מאז נפטר מרדכי נמיר (בתמונה) שהיה שר העבודה, מזכ"ל ההסתדרות, ראש עיריית תל־אביב־יפו, ציר ישראל בברית־המועצות ומזכיר מועצת פועלי תל־אביב. את זכרו ינציחו בהסבת שם דרך חיפה לדרך מרדכי נמיר. הטקס יתקיים ביום ב' 29 בפברואר בשעה 11.00 בסמינר הקיבוצים וישאו בו דברים ישראל קיסר, שלמה להט, דב בן־מאיר ותדי קאופמן. האזכרה ליד קברו של נמיר תתקיים בשעה 12.30 בבית העלמין ברחוב טרומפלדור, ובאותו יום בשעה 16.30 יוענק פרס העבודה על שמו באולם הסתדרות המורים.

איגרת לשולץ

כעשרים אסירי ציון לשעבר המתגוררים בישראל, ביניהם נתן שצ'רנסקי, אידה נודל, יוסף ביגון, יולי אדלשטיין ואחרים, פנו אתמול במכתב למזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ, המתעתד לצאת בקרוב לשיחות במוסקווה. במכתב מודים אסירי ציון לשעבר לשר שולץ על תמיכתו במאבק למען ה"שיבה למולדת" של יהודי ברית־המועצות ופונים אליו בבקשה להעלות בשיחותיו עם מנהיגי ברית־המועצות את בעיית חוקי ההגירה הנוקשים שנכנסו לתוקפן בברית־המועצות המגבילים את זכות יציאתם של יהודים שאין להם קרובי משפחה מדרגה ראשונה בישראל. המכתב לשולץ הוגש אתמול לשגריר האמריקאי תומאס פיקרינג ע"י מזכ"ל המועצה הציבורית למען יהודי ברית־המועצות חיים צימלר ומסורב העליה לשעבר פרופ' אלכסנדר לרנר.

מחאה

סופרי אוסטריה ואישי תרבות אחרים מתחרים בדרך־כלל על הכבוד לשאת את נאום הפתיחה בפסטיבל זלצבורג השנתי, הפסטיבל היוקרתי ביותר באירופה בחודשים יולי־אוגוסט שמרכזו הכוכב שלו הוא הופעות תזמורות מפורסמות והצגות אופרה. הסופרת האוסטרית הנודעת הילדה שפיל, לה הוענק הכבוד לשאת את נאום הפתיחה, ויתרה על כך מתוך מחאה על חסותו של הנשיא קורט ואלדהיים לפסטיבל זה.

שייין

פלייטרס לפועלים

להקת ה"פלייטרס" עם הסולן טוני ויליאמס ועשרות רקדנים, זמרים ואמנים יופיעו בלהיטים משנות ה־60 במסגרת מופע ענק ב"סינרמה" שתקיים מועצת פועלי תל־אביב לציון "יום האם האשה". בחלקו השני של הערב תתקיים תצוגת אופנה בהשתתפות עשרות דוגמניות. האירוע, אותו יזום המדור לעובדת השכירה במועצת הפועלים, יתקיים ב־23 בחודש, במעמד ממלא־מקום ראש הממשלה שמעון פרס ומזכיר מועצת פועלי תל־אביב תדי קאופמן. מופע נוסף, במתכונת זהה, יתקיים למחרת היום, במעמד מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, מזכ"ל נעמ"ת מאשה לובלסקי וסגן ראש עיריית תל־אביב נתן וולך.

תשובה ציונית

המועצה הציונית בישראל הכריזה על "שבוע ההעפלה לישראל", זאת כתשובה ציונית לספינת המגורשים של אש"ף, עד כך מסר ניסן הרשו, יו"ר המועצה הציונית לישראל. במסגרת מבצע זה מפיצים פעילי המועצה הציונית לנוער בבתי הספר התיכוניים נתונים על מפעל ההעפלה הציוני בין השנים 1934־1948, שהביא לישראל למעלה מ־115,000 יהודים, ביניהם פליטים ממחנות הריכוז באירופה ומארצות המזרח.

מזיזים עניין

"עתיד המדינה טמון בידי הנוער". כך מתבטא פרופ' אוריאל רייכמן מראשי הלוחמים למען חוקה לישראל מעל דפי גליונו האחרון של "במעלה", בטאון תנועת הנוער העובד והלומד, שיצא היום לאור. רייכמן שוחח עם כתב הבטאון בתום עצרת המונים למען החוקה שהתקיימה לאחרונה בתל־אביב והוסיף כי "על הנוער מוטלת החובה לשינוי פני המדינה, והוא זה שיכול להזיז את העניינים".

עודד בר־מאיר

"מקום בצמרת"
מצעד הפזמונים הישראליים – רשת ג' – קול ישראל – 15.2.88

1. ארבעים – עפרה חזה
2. אני חזה לי מיום ליום – ריטה
3. סלסולים – רבקה זהר ואלי לוזון
4. נגאל – גלי עטרי
5. סוף לסיפור – יהודית רביץ
6. כמה טוב – בני ברמן
7. תרועה – דני סנדרסון
8. גשם – מאיר בנאי
9. חזקל שלי – עדנה לב
10. ארץ חדשה – שלמה ארצי
11. ספינת זכרונות – נתנאלה
12. לא לוקח בקלות – אדם
13. תמיד אותו מדבר – רוחמה
14. מה זאת אהבה – ריקי גל ומתי כספי
15. נ.ב. – גלי עטרי
16. בוא נחזור הביתה בשלום – הופה היי
17. מסע רחוק – אדם
18. כיוון שאין לדעת – יזהר כהן
19. בסוף אמצא אותך – שלום חנוך
20. חסד האהבה – אפי בן־ישראל
21. ילדי שלי – חיים משה
22. כמו זאבים – מני בגר
23. את – אריק סיני
24. פינה ירוקה – מיקי גבריאלוב
25. אבא הבטיח – דור ההמשך
26. בין ערביים – שלוה ברטי
27. החלום של כל אשה – נער שוליים
28. קטע מסובך – דני רובס
29. יהיה בסדר – גידי גוב
30. קווי נשימה – איילית

מדשדשים (על סף 30 הגדולים)
31. ריבוע – דורון ויטנברג
32. אני מדבר – אסתי כץ
33. אמצע החיים – חנן יובל
34. מעכשיו אני שרה לבד – להקת הנחל
35. האור הוא קצה השמש – להקה מקומית
36. איזה שגעון – יפה ירקוני (עם הילד קובי סגל)
37. קשר השתיקה – מאיה קזביאנקה
38. שיר הכבל הדלי – משה פרי
39. נחיה ונראה – חביבי
40. כוכב לערב – צבי להט

"כטוב באוזניכם" – הפינה לשיפוטכם
41. דרך ארץ – גידי גוב
42. לא עוברת בשביל אף אחד – סי היימן
43. חלון לים התיכון – יהודה פוליקר
44. תחת עץ האהבה – נורית גלרון ויוסי בנאי
45. גשם – פוסר
46. האהבה עולה כתה – להקת פיקוד דרום
47. רק בן שש – משה בקר
48. אשה בדרך – דודו שעי

לכבוד:
"מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, י־ם, מיקוד 91910
זה הדירוג שלי (ציין את מספר השיר)
1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐
7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐
שם:
כתובת:
תאריך

הרב לאו – נשיא מועצת ה"מימונה"

בישיבה ראשונה של המועצה הציבורית לחגיגות המימונה, שהוקמה ביוזמת תנועת "ביחד", שהתכנסה במלון מוריה נבחר הרב ישראל מאיר לאו כנשיא המועצה. בין 46 חברי המועצה שופטי בית המשפט העליון, שרים־לשעבר, חברי כנסת, ראשי ערים, עורכי עתונים, אנשי רוח, כמרים ואנשי דת מוסלמיים וכן אנשי משק ותעשייה.

ירושלים המזרחית יוצגה על־ידי הרופא ד"ר נאפז נובאני. דברים בכנס נשאו משה לנדאו, מי שהיה נשיא בית המשפט העליון, ח"כ מרדכי גור, ומזכיר התק"ם אהרן ידלין, הפרופסורים שלמה מורג וחיים גבריהו, ראש עיריית אשקלון אלי דיין, וסם בן־שיטרית. הם עמדו על תרומת המימונה לקירוב לבבות ולהפגת מתחים בין־עדתיים.

המועצה פירסמה גילוי דעת שבו קראה בין היתר להקפיד על אופיה המאחד המלכד של החג ובעיקר לקראת הבחירות לכנסת הבאה. המועצה החליטה שעל אף המצב הבטחוני יש להמשיך במסורת המימונה ולהזמין לאירועים ולבתים את שכנינו הערבים ויתר בני המיעוטים בארץ. המועצה בחרה בשלוש ועדות: האחת לענייני אתרות ומורשת, השנייה במאבק בהתבוללות בתפוצות, והשלישית לגיוס משאבים למימון פעולותיה של תנועת "ביחד". כמו כן הוחלט כי המועצה תפעל כל השנה ותגיב על כל אירוע העלול לפגוע ברגיעה ביחסים הבין־עדתיים.

סם בן־שיטרית ציין כי יהודי צפון־אפריקה ותנועת "ביחד" רשאים להתברך בכך שחג המימונה "הופקע" מרשותם, ונעשה עם הקמת המועצה לחג יהודי כללי בישראל.

ואלדהיים

(המשך מעמוד 7)

רמת־הגולן, את מרחב ירושלים. היינו משקמים את החקלאות וההתיישבות מבעוד מועד ומונעים את השחיקה והעיכוב ההרסניים: היינו מחוללים רפורמה במיסוי, אשר פניה אל השכבה היצרנית, המשכילה והתורמת, כלומר בעיקר אל בעלי ההכנסות הנמוכות והבינוניות: היינו רגישים יותר לצרכי המיגזר היצרני והמייצא: היינו מעמידים בסדר עדיפויות גבוה יותר את החינוך, ההשכלה הגבוהה והבריאות.

הנושאים החשובים, שיקבעו את עתידה של ישראל, הם גם הפשוטים ביותר: גורלנו יוכרע בחזיתות האיכות, על כל מרכיביה. כלומר, האם נוכל להיות מדינה דמוקראטית, שרוב מכריע מאזרחיה הם יהודים, המקיימת אחריות משותפת ונותנת הזדמנות שווה לכל בני האדם החיים בה: האם נחיה מעבודתנו: האם נצמח ונאפשר לעצמנו רמת בטחון נאותה לטווח ארוך.

המפתח לאלה הוא בארבעה תחומים עיקריים:

★ נכונותנו להיפרד משלטוננו על שטחים, שבהם חיה רוב האוכלוסיה הערבית של עזה, יהודה ושומרון:

★ רצוננו לטפח את תחומי האיכות – במ"ע, בחינוך, במשק, בהתיישבות, בעיירות ובאזורי הפיתוח, ביצירה הספרותית ובאמנות:

★ יכולתנו להדק את שותפותנו עם העם היהודי שעדיין אינו בישראל:

★ יצירת דמוקראטיה השתתפותית, פעילה ופתוחה. בין השאר, על־ידי שינוי שיטת הבחירות.

המפתח לשינוי טמון בנכונותנו לדחות על הסף את התפיסה "זה מה שיש". זו, כהכרת, שאלה של סדר עדיפויות. לדוגמה, האם באמת עדיפות השקעות ביהודה ושומרון על־פני השקעות בנגב ובגליל, בירושלים ובבקעת הירדן? האם באמת עדיפה זכות־יתר להקלות במס־הכנסה לכמה אלפי משפחות (ביטול מס היסף) על־פני זכותן של עשרות־אלפי משפחות ליהנות מגדילים חינם או מקיצבה לילד הראשון?

בתקופה הבאה אכן יש ליישם את היציבות הכלכלית, שהושגה במחיר כבד ובעמל רב. היא הבסיס להתקדמות, היא התנאי לתיפקוד טוב יותר של החברה והמשק. היא חיונית גם ליציבותו של המשטר הדמוקראטי. אולם דרוש מאמץ לאומי גדול להגברת התנופה והייצוא ולשיקום תחומי האיכות האנושית בחברה הישראלית. שני אלה הם המפתח לחברה טובה יותר בעתיד. ללא פריצת דרך מדינית תקשה להגשים יעדים אלה.

התקדמנו לכך בעבר. זה אפשרי גם בעתיד. נוכל להכפיל את היצוא תוך חמש־שש שנים: להגדיל את התפוקה והפריון בכ־40%: להגדיל השקעות, במיוחד במגזרי היצוא, בנגב, בגליל ובמרחב ירושלים. במלים אחרות, יש חברה בסדר עדיפויות לאומי חדש. זה לא יוגשם אלא אם ישתנה הכיוון הפוליטי של המדינה לאחר הבחירות הבאות.

לשם כך נחתור לחידוש האמנה הכלכלית־חברתית בין הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים: נפעל לשינוי מבנה המשק: ניזום מפעלי פיתוח ממלכתיים, במיוחד בגליל ובנגב, בתחומי התעשיה, החינוך, המדע, התעשיה והטכנולוגיה: נעודד מחדש את ענפי היצור והצמיחה וניתן זכות־קדימה לעבודה: נפעל לגיוס מקורות השקעה מחוץ־לארץ על־ידי כלים קיימים וחדשים ונעודד את שיתוף העובדים באחריות, כדי להגביר את פריון היצור והעבודה.

זה המאמץ העיקרי הנדרש, זו ההכרעה שאין ממנה מנוס.

נהג!
עשה את המינימום למען אלה העושים את המקסימום.
תן טרמפ לחייל!

הזמנה להציע הצעות

מתבקשות בזאת הצעות לקנות מחצית זכויות הבעלות בדירה בקריית־מוצקין, רח' ספיר 20 הידועה כגוש 10430 חלקה 497/1. הדירה תפוסה ע"י אלמנת המנוח שהיא בעלת המחצית האחרת של זכויות הבעלות בדירה האמורה.
אין הח"מ מתחייב לקבל כל הצעה שהיא.
מכירת הזכויות כפופה לאישורו של כב' ביהמ"ש המחוזי בחיפה.
שלמה לבטני, עו"ד
מנהל עזבון המנוח שמירון בנימין ז"ל
חיפה, רח' חסן שוקרי 16
טל. 668626

משחת השיניים אלמקס יעילה פי 3 במניעת עששת

תל־אביב
כלל – כלל 25 – 5461886
בלפור – קופת חולים מכבי – בלפור 2 – 299856
ירושלים
הפלמח – הפלמח 28 – 686084
חיפה
מירכזי – הרצל 29 – 663596
פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
היגיה – ארלוזורוב 81 רמת־גן – 721489
בת־ים – חולון
קופת חולים – עין יהב 2 חולון – 884854
אלרון – הופיין 52 חולון – 889153
רחובות
מעיין חיים – כנסיות פ. כנהוב – 456212

אלמקס

עכשיו במחיר מיוחד
חתום על דבר לשנת 1988
ותהנה מטובי הכותבים
דבר
דבר השבוע
דבר לאשה
שם דבר בעתונות
"דבר" אגף השיווק, טל. 03־286141.

לפני 60 שנה

פתיחת המגבית הציונית בניו יורק

בפתיחת המגבית הארץ־ישראלית המאוחדת שהתקיימה כאן אמש נאסף סכום של 644,000 דולר.

"דרום אפריקה – מרכז של סערה הרת־אסון"

לורד אוליבר – מי שהיה מיניסטר לענייני הודו – מודיע כי ארצות דרום אפריקה הולכות ונעשות למרכז סערה הרת אסון ליחסי הלבנים והאפריקאים בעתיד.

הממשלה הגרמנית נפלה?

מודיעים ממקורות נאמנים, כי הממשלה הגרמנית הגישה כבר את התפטרותה.

לפני 40 שנה

ליל טירת צבי

התקפה ערבית גדולה על טירת צבי בעמק בית שאן, שארכה שבע שעות והשתתפו בה ערבים מן הארץ ופולשים מעבר הירדן, נסתיימה בתבוסה ניצחת למתקיפים שהשאירו אחריהם נשק רב בשדה הקרב.

היום יסולק הלגיון מחיפה העיר

לסופרנו בחיפה נודע, כי היום יוציא הצבא את חיילי הלגיון הערבי מעמדותיו בחיפה־העיר.

פאשיסטים בשירות הכנופיות

ממקורות ערביים הודיעו בפירוש, כי כמה קציני "אוסטאשים" מוסלמים (שרידי חיל פאבליץ') כבר נמצאים בארץ בשורות הכנופיות. מהם מוצבים כיום על "הגנת" העיר ושאפים כנופיות בגליל.

פועלי כל העולם: הדרך לגהינום רצופה כוונות טובות – אבל אקרשטיין זכה במיכרז!

דבר אחר

א: תגיד, קראת שח"כ הרב יעקב יוסף מש"ס אמר ש"הכנסת היא הג'ורה של המדינה"?
ב: לא שמעתי, אבל קראתי.
א: נו, ומה אתה אומר על זה?
ב: אני אומר, שח"כ הרב יעקב יוסף צריך להפסיק לירוק לג'ורה שהוא שותה ממנה!

א: תגיד, שמעת שח"כ הרב יעקב יוסף מש"ס אמר ש"הכנסת היא הג'ורה של המדינה וצריך לעקור ממנה את המזוזות"?
ב: לא שמעתי את זה ישר מהג'ורה שלו – אבל קראתי את זה בעתון.
א: נו, ומה אתה אומר על זה?
ב: ששמעתי שהוא הבהיק שהוא אמר את זה – אבל גם את ההכחשה לא שמעתי ישר מהג'ורה שלו.

העתון המצורף ביותר • כ"ט בשבט, תשמ"ח • גליון ימי חגיגי ומיוחד המוקדש לספינת התבונה של המפד"ל, לספינת השלום של השמאל, ל„ספינת היונה", ל„ספינת התקווה", לספינת החולמים, לספינת השוטים, לכל הספינות שבדרך ולתפארת מדינת ישראל

„חוק שירת הברבור" לקריאה אחרונה בכנסת

בעל החוק ח"כ רפי חתן: „המדינה שולחת יד בנפשנו. מדינה שנפטרת מהעולם, אין לה בנים שיאמרו אחריה קדיש וילמדו ,משניות'. לכן הצעתי את ,חוק שירת הברבור' לכבוד וזכרוננו־לברכה".

פורסמו תוצאות חקירת הפרקליטות בעניין הילד:

„...זה לא הילד הזה. זה ילד אחר. הילד הזה בכלל לא היה בסביבה של הילד מהסיפור עם הילד – וזה בכלל לא אותו הילד. הילד ההוא בכלל לא עשה את מה שאמרו על הילד. נכון שהיה ילד, אבל לא אותו הילד. גם לפי השעה שבה נראה הילד, נראה שהילד שכן היה הילד שנראה, לא היה הילד שעליו אומרים שהוא היה הילד, אלא ילד אחר לגמרי!"

קונצנזוס

עובדה אחת קודם

"דבר אחר" מארח את שר הבטחון, מר יצחק רבין:

"רבין: העברה שהיה יכול להיות יותר גרוע מציגה על כך שהמדיניות מוצדקת..."

נ.ב.: כמו שזה שהוא מדבר, מוכיח את העובדה שהוא לא יכול לשתוק, ויפה שעה אחת קודם.

העורך

ברגע האחרון

חוגים במשרד רה"מ בטוחים ששולץ יגלה פתיחות כלפי אטימותו של שמיר

חצי שנה אחרי הרגע האחרון

העליה החדה במחירי הגז, הגומי, הנשק והצמיגים הקפיצה את מדד ינואר

צה"ל יאטום עיני חיילים

– מאת כתבתנו לענייני מספד, קינה נהי –

– כך החליט המטכ"ל עם פתיחת המיבצע "די לדמעות", מיבצע לאכיפת החוק החדש, האוסר בכל תוקף על חיילים קרביים לבכות לטווח קצר. בשלב זה עדיין מותרת הבכיה לדורות.

נתפס מפעל לייצור ג'ולות בג'לג'וליה

– מאת כתבנו קרוב לקיר –

כידוע, משתמשים הפליטים המקומיים, באחרונה, בגולות, כדי למגר את הצבא היהודי בשטחים – וזאת, בגלל המחסור החמור באבנים באיזור.

כוח גדול של צה"ל נכנס אמש למבואות העיירה ג'לג'וליה, לאחר שקיבל מידע מבוסס על הימצאותו של מפעל גדול לייצור גולות בג'לג'וליה. בדרך למפעל תפסו החיילים כמה מחבלים בגילאים שלוש עד חמש, שחפרו בורות בקרקע, שבהם זממו להטמין את מיצבורי הגולות שבידיהם. החיילים הפעילו יד קשה נגד המחבלים הצעירים והרוויחו לחם את כל הגולות היקרות: ראסיות, פרפריות ופיצויות. אמהות המחבלים, שהגיעו בוכות למקום, קיבלו בתמורה קלפים של "חבורת הזבל": "שמיר־ואזיר", "פרס־ארס", "שרון־קונדום", ו"רע־בין", שהם כידוע קלפים נדירים ביותר.

משם צעדו החיילים לכיוון המפעל וסרקו אותו לגזרים (לא לפני שפרקו אותו למקלות) והחרימו את כל מלאי הגולות שבו. כן נתפסה כמות גדולה של רוגאטקות ועלוני־הסתה, המסבירים איך להשתמש בגולות. להלן העלון:

מורדים יקרים,
כעת, כאשר העם היהודי חצוי, אין טוב מג'ולות כדי להשלים את חציותו ולגרום לקרע בו.

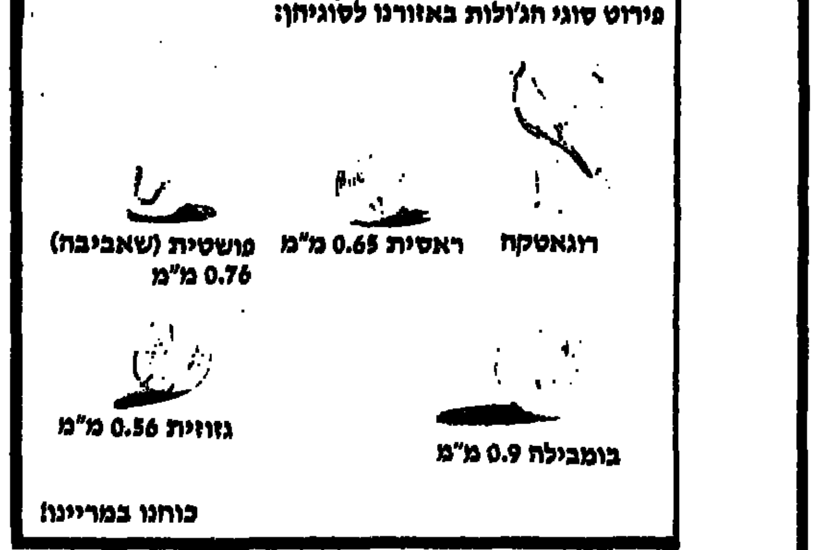

חייל, דע את אויבך!

ספינת המחבלים עלתה על שירטון־פירסומת

בשניה האחרונה

סקופ: שלושת סובבי אש"ף הספיקו להניח את מטען החבלה באניית המגורשים לפני ששלחו יד בנפשם

קונצנזוס

איך לאבד את אהדת העולם

התקשורת נתפסה בקלקלתה על־ידי מערכת הבריאות

– מאת כתבתנו קלוטילדה קשר־קשר ואחרים –

למרות שהתקשורת ניסתה באופן טבעי להגן על עצמה והשתמשה בכל האמצעים העומדים לרשותה כדי למנוע את פרסום הידיעה, הסתננו ממנה בכל־זאת כמה פרטים מרתיחים והגיעו אל העתונות.

מתברר שיש בהחלט מקום להאשים את התקשורת בכך, שכל הזקנים התשושים, המורעבים

שמיר נסע באוטובוס

בתמונה: ראש הממשלה יצחק שמיר נוסע באוטובוס ומצהיר, "הנסיעה בספינת המגורשים היא גימיק תקשורתי!"

ברגע האחרון

חייל שבכה, נינזף על־ידי הרמטכ"ל ופרץ בבכי. הרמטכ"ל התחשב בעברו המפואר וחנן את החייל. לשמע הבשורה הטובה פרץ החייל בבכי ונינזף שוב.

שמיר יציע לשולץ „תוכנית אוטונומיה ניסויית לאיזורים מצומצמים"

התוכנית כוללת את העקרונות הבאים: גידור שטח של חמישה סנטימטר מרובעים דרומית לחלחול – או, לחילופין, נקודה שתסומן בעיפרון, צפונית לג'נין. האוטונומיה תכלול את תושבי האיזור: ג'וקים מסוממים, צמחי־בר מוגנים ודשא. לאוכלוסיה המקומית יותר ניהול עצמי בתחומים הבאים: פוטוסינטזה, התעטשויות וגירור הגב.

המתנחלים מתנגדים לתוכנית זו, בטענה כי באוטונומיה ממין זה מצויים הזרעים למדינה האש"פיסטית־היטלריסטית, כרם המערך מקדם תוכנית זו בהתלהבות ומציין כי סוף־סוף מנשבת רוח של שפיות בליכוד. הפלשתינים, לעומתם, טוענים שהתכנית מגוחכת – אבל מכיוון שכולנו מחרבנים לפלשתינים על הראש ומפליצים להם לתוך האוזן, התנגדותם איננה קבילה. השאלה הגדולה כרגע הינה האם האמריקאים, שהם ידידינו ובני־בריתנו, יקבלו את התוכנית בברכה. אם לא, הם יכולים לקפוץ לנו – אבל מצד שני, כל הכבוד להם.

בשניה האחרונה

צה"ל יאטום את שער נבחרת ישראל בכדורגל.

מקור בכיר: שמועות שרה"מ עומד מאחורי התנועה המזרחית לשלום

כושי הפך עורו

דבר אחר

עורכים: שלמה ניצן, יאיר גרבוז.
יצחק בן־נר.
עורך גראפי: סמי אבו אדום.
אורחים: דני קרמן, אהרן שמי, יוני להב, מנשה רייכמן, תמר קרמן ואביב אלתשטיין.

מדות ומשקלות (והפעם: הוד מעלתו הסנטימטר)

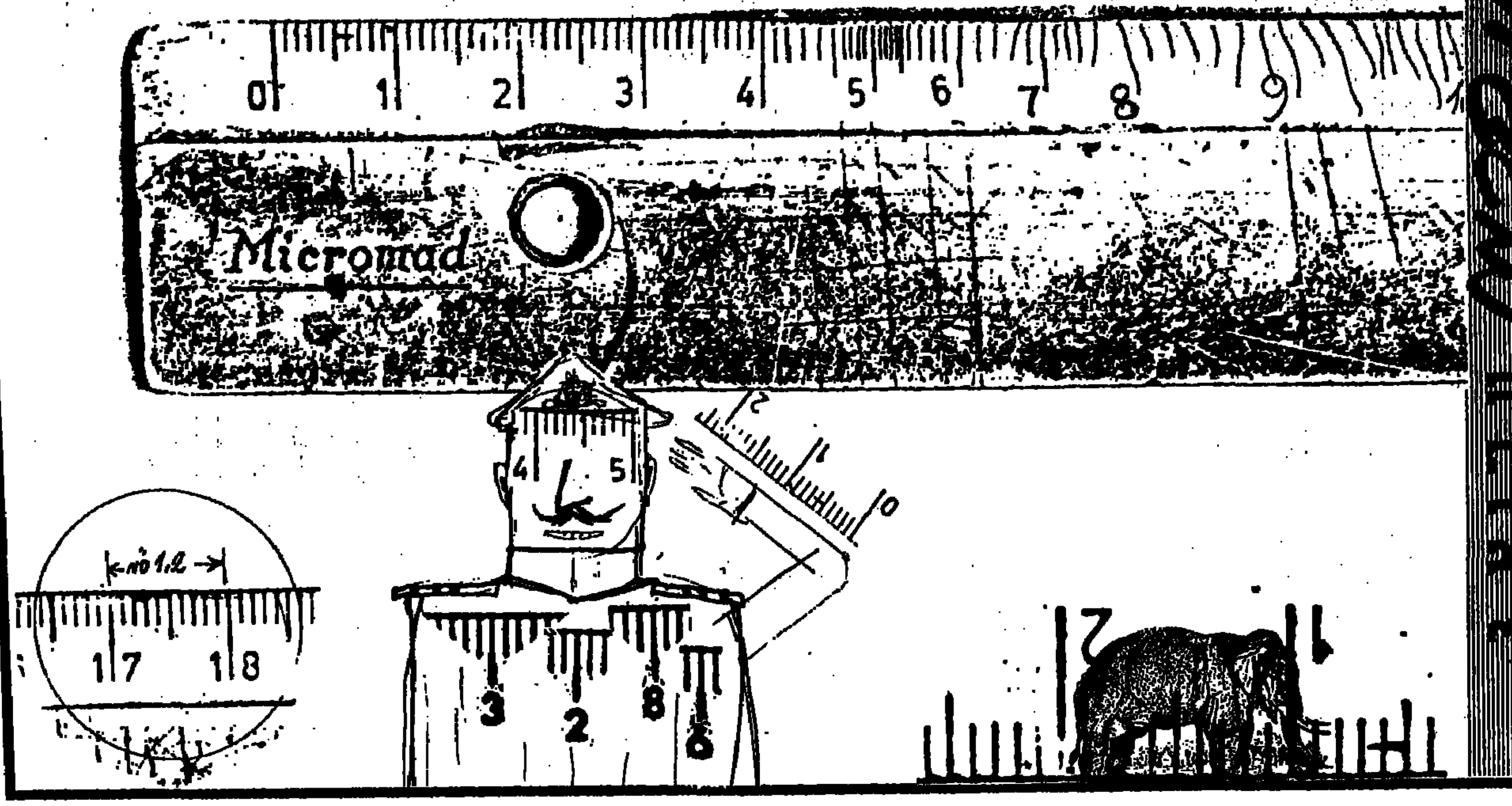

עד־ראיה: „ראיתי במו־עיני שמונה נערים, שנסחבו בכוח מבתיהם ונגררו לעיני אימם לאיזה חור ליד תל־אביב – ושם הם הוכנסו לתוך איצטדיון ריק והוכרחו לראות את נבחרת ישראל בכדורגל. זה היה ממש נורא: הנערים התחננו שישימו להם לפחות דליים על הראש – אבל החיילים לא הסכימו בשום־אופן!"

שיחת השבוע

שקט יחסי עם יצחק שמיר

: ערב טוב, כבוד רה"מ ושר התקשורת מר יצחק שמיר, רוה"ל.

שמיר: –

: אם כך, נעבור לשאלה הראשונה והמכרעת: מדוע ובאילו נסיבות יצא מפיך המשפט, „אין מה למהר בתהליך המדיני"?

שמיר: –

: ובכן, נפנה ישירות לשלב השאלה הזהה: מדוע אתה גורס שאין למהר בתהליך המדיני?

שמיר: ראשית חכמה, נכבדי הכתב, אין מה למהר – ועל כן עליך ללמוד שלא לפנות בצורה כה ישירה. בדרך זו לא תשיג שום־דבר. רק בדרכים פתלתלות ובמריניות של סחור־סחור תצליח לסחוט ממני דברים שאתה מעוניין לשמוע.

: ולעניין השאלה בקשר לכמה שאמרת, שלא צריך למהר?

שמיר: כמו שציינתי קודם, אין צורך למהר – ובקטגוריה זו נכללות גם תשובות לשאלות מסוג זו ששאלת.

: ובכל זאת, מדוע לדעתך אין טעם למהר בתהליכים המדיניים, שיתרחשו במוקדם או במאוחר באזורנו?

שמיר: אין מה למהר. קודם כל, בגלל שכמו שאמרו חז"ל, מוטב מאוחר מאשר אף־פעם – וחוץ מזה, אם היינו ממהרים כל־כך להקים את המדינה בתקופת המצאת המדינה, לא היינו מגיעים לאן שהגענו. ואם במקרה, כן היינו מגיעים – אז זה היה הרבה יותר מהר. וכאן אני חוזר למשפט המפתח שלי, שאין מה למהר.

: אבל למה, למה אין מה למהר?

שמיר: תראה, ידידי העיתונאי הקטן: בעניין השלום עם מצרים – מיהרנו. אם לא היינו ממהרים, אז לא היו עומדים לנו על הראש למהר גם היום – וזה מחזיר אותנו לנקודת המפתח.

: הזאם יש לך דרך לבסס את נקודת המפתח שלך? אולי אנסח זאת השאלה בצורה שונה: איך תסביר את טיעונך שלא למהר בתהליך?

שמיר: הסכת, ידידי הקטן, ואמחיש את תשובתי בעזרת משל שקרה במציאות הישראלית: עם קטן ואכזר ישב בציון, ישראל שמו, ועם זה נהג למהר בהחלטותיו כמו במעשיות ולעיתים אפילו להגיע לידי דברים ומעשים שאינם משתמעים לשתי פנים. בשנת 1967 החליט העם הקטן להקדים את אויביו ולהכותם בטרם יכו הם אותו ולהיפך. העם נחפז לבצע את החלטתו. התוצאות לא איחרו, ובכוח שלא הורגל לעולם מלהופיע – הוא סבל מכך בהמשך יותר משלושים שנה. בשנת 1973 עמד העם בפני בעיה דומה, אך הפעם למד מהנסיון וההחלטה אמנם באה, אבל לא מייד. כי כמו שכבר הסברתי בעבר, אין מה למהר.

: אדוני השר, אולי אתה יכול לתת תשובה נוספת לשאלה: מדוע אתה סובר שאין מה למהר, כדי ששנינו נהיה בטוחים שכיסית את עצמך היטב, מבחינה הסברתית־תקשורתית?

שמיר: אקסטיזם, ברשותך, את דברי במשל נוסף – ואף הוא גזור ממציאות חיי היומיום באזורנו: כאשר עשינו, אני וחברי למפלגה, את השלום עם מצריים, מיהרנו מדי לעשותו – ובאופן טבעי פסחנו על סעיפים חשובים. ודאה: לא יותר מעשר שנים מאוחר יותר (מקסימום שבע־שנתיים יותר) אנחנו נתקלים בבעיות חמורות בבתי החולים, בבתי המשפט ובבתי המוקקים שלנו.

: תודה רבה לך, אדוני רה"מ. ולסיום הרי שאלה מסכמת (שאלת רה"מ) כיצד תתריך את פליטתך שלא למהר בתהליך המדיני?

שמיר: התהליך המדיני גורר, אם נודה או לא נודה, למצב־ביניים של מדינה פלשתינאית. אני, במקרה, לא מוכן להודות בכך – אולם אלה הם פני הדברים. ולפלשתינאים, כמו שכולנו יודעים, עדיין לא מגיעה מדינה משלהם: הם עם צעיר, המצאה של הזמן האחרון, אם לא של הרגע האחרון. הם צריכים לעבור תקופה משלימה של כ־2000 שנות גלות, פרעות שונות ועוד צרות, כדי להוכיח לעולם שמגיעה להם מדינה. ולכן אני ממליץ שלא למהר בתהליך, עד אשר תמצא הכוונה!

: אם כן, בשתי מלים – מדוע אין למהר?

שמיר: אין מה למהר, כי אין צורך שדעת העולם ודעת הקהל בתוכם יזרזו את היווצרות המדינה הפלשתינאית עם האינטרסים המתמלטים של מדינת ישראל, שמסרבת להכיר בקיומה של מדינה פלשתינאית. לכן הזמן יעשה את שלו – ואין לשמיאה למהר. או יותר נכון, אסור למהר: ויפה שעה אחת קודם.

פוזיטיב

אהרן שמי

דעת יחיד

הגיעה עת לשון

נאה דרש רח"מנו שמיר, בזמנו, כשהציע את תוכנית השלום הראשונה שלו, התוכנית הטובה מכולם, שנקראת בשם הקולע "מה בוער". שהרי, מאז שאמר דברים אלה, וחזר ואמרם שוב ושוב לכל אלה הנחפזים־מדי שבין מנהיגינו, גם מצא שמירנו את הביסוס המעמיק לאידיאולוגיית ה"יש־זמן" שלו, בתשובה הקולעת "ככהז", לשאלה הנצחית "למהז".

כי הכל מתחיל והכל נגמר בדע מה שתשיב והכל בעצם שאלה של סמאנטיקה. ואם הצליחו שליחיו של רה"מ שמיר בוושינגטון לאלץ את הממשל ואת שולץ לקרוא "אירוע בינלאומי" ל"פתיחה הבינלאומית", שהוא שמה החדש של "הוועידה הבינלאומית", כי אז הצלח־הצליחו היטב: שהרי הרבה יותר קל להתנגד עכשיו למשהו לא ברור ולא מובן הנקרא "אירוע בינלאומי". ואפשר, גם בעזרת לשון עילגת ומפותלת, אם זועקים מנהמת הלב, להגיד על כל פיפס שמוציא שמעון פרס מפיו, שהוא בוגד שמוכר אותנו בזיל הזול ועוד לאמריקה ידידתנו ובת־בריתנו ושאין בכלל מהומות ושאם יש בכל זאת, אז שנדע שכל המהומות החלו בגלל ליל הגילשונים ושהחרבים בספינה הזוהתי רק רוצחים להרוג את כולהנו, כל החהד מחיתנו. זה מה שהם רוצחים! ושאפשר לדבר על כל דבר, כולל על פשרה טריטוריאלית בעת משא ומתן – הבל לא נתפשר הל שום דבר, הם שום הרבי ובטח שלא עם השי"ף, הירגון המרצחים. ובטח שלא בזמן הקרוב. כי מה בוער ויש לנו הרבה זמן ושום דבר לא השתנה, להגיד אפשר. הלשון סובלת הכל, ואכן, הגיע עת לשון. ואפשר באמת לעצום בשלווה את העיניים, כי שום דבר לא בוער, חוץ מהמדינה. לילה טוב.

נ.ב.

– ואם נמשיך בכך שלא נוותר ונדע להשתמש בלשוננו כהלכה, ונדבק בסיסמא "אף שעל קדימהז", עוד נגיע בזכות לשון שמיר שלנו להגשמת חלום האבות וישראל עוד תזכה באוטונומיה משלה ומאבקנו הקשה לא יהיה לשווא.

ד. יחיד

השלום עם הפלשתינאים – בעוד עשר שנים

– מאת כתבנו לענייני שלום, משיח צידקנו

מכיוון שרה"מ שמיר היה ממתנגדיו החריפים ביותר של הסכם קמפ־דייוויד, לפני עשר שנים והיום הוא רוצה רק קמפ־דייוויד, אז לטענת גורמים מנוסים, ברור מכך שאם רוה"מ יוצא היום נגד ועידה בינלאומית, הוא בטוח יהיה בעדה בעוד עשר שנים ואז יהיה שלום.

אָלֶף בֵּית

א

א: תגיד, למה ח"כ שילנסקי צילצל למס־הכנסה בעניין המיפעל "פיקנטי" של ברש? זה בגלל שהוא העורך־דין שלו?

ב: לא.

א: אז זה בגלל שברש חרות־ניקז

ב: לא.

א: אז למהז

ב: זה בגלל שהוא אוהב את הסאלאטים שלו!

ב

א: תגיד, קראת את אסי דיין ב"ידיעות אחרונות"?

ב: לאז

א: נו, ומה אתה אומר על זהז

ב: אני אומר, שהילדים של משה דיין יכולים להתלונן שכסף הוא לא השאיר להם – אבל הם לא יכולים להתלונן על זה שהוא לא הוריש להם את הכשרון להוציא דברים מהקבר ולהתפרנס מהם.

ג

א: תגיד, שמעת שהולדהיים מועמד לפרס נובל לשלום?

ב: שמעתי וקראתי.

א: נו, ומה אתה אומר על זהז

ב: שאם הוא הצליח לצאת בשלום אחרי כל מה שהוא עשה, אז באמת מגיע לו.

ד

א: תגיד, קראת ששמיר אמר, "המאבק הפלשתיני זה המצאה של הזמן האחרון"?

ב: קראתי, קראתי.

א: נו, ומה אתה אומר על זהז

ב: אני שואל, בן כמה שמירז

א: שבעים ואחת.

ב: נו, אז גם הוא המצאה של הזמן האחרון.

בגליון זה:

ניתוח פסיכולוגי של פסיכולוג נודע קובע: התנהגותם של שרי־הבריאות והאוצר ובן של עובדי המשק בבתי החולים ויחסם לזקנים, מוסברת בכך שהם כולם אנשים צעירים, שלא היו להם הורים ושלעולם הם לא יהיו זקנים – אחרת אי־אפשר להסביר את התופעה.

אירוע מוחי

תוויכוח בין חרות לליבראלים גובר. חרות: הצענו לליבראלים בכנסת הבאה מקומות בטוחים, כמספר המצביעים שלהם – אבל לליבראלים האלה זה לא מספיק. הם רוצים מקומות משוריינים כמספר חברי הכנסת שלהם!

מכתבים אחרים

מכתב פתוח לשר יגאל הורוביץ

כבוד השר,

קראתי בעתון שאמרת, "כלי התקשורת משרתים את האויב, במקום לחזק את העם. כל הזמן משדרים שאין עובדים בבתי מלון, אין עובדים בפרדסים, אין עובדים בבניין, כאילו שהכל התמוטט – וזה לא נכון".

– ורציתי להגיד לך:

מה לא נכון? מה לא נכון? משוגע. תעלה על הגג ותיראה!

אינלי שכל,
רמת משכל

קרא תחקיר מיוחד בגליון זה:

האם במקרה שיושג שלום־בית בליבראלים יהיו תשוטטים בבתי המשפט זכאים לתבוע פיצויים ממודעי, שריר, פת ונסים, על כך שהם גוזלים מהם את פרנסתם?

...האם כבר דאגת להזמין

אצל סוכן ספרי דבר אחר

שלך את ספר „דבר אחר"

החדש

דבר אחר לגמרי

????

בקרוב, בהוצאת „עם עובד"

הירום יותר מתמיד

ביטוח עושים בהסנה.

חשוב לעשות ביטוח בחברה גדולה, בטוחה ואמינה־קבוצת הסנה

כי מה שבטוח – ביטוח ומה שביטוח – הסנה.

הסנה

ברגע האחרון

נעצר שוטט, החשוד שנתן כסף לבחורה שהתלבשה

שירת התנועה בדיגוריון
לוח ביטול טיסות בכנסות

15.2.88 – שר ההגנה ההולנדי – סופי
30.3.88 – נשיא מצרים – סופי
8.5.88 – שר החקלאות הצרפתי – לא סופי
10.5.88 – ראש ממשלת הולנד – לא סופי

هكذا من الأصل

שיעור „אנגלית" לפני אוסטרליה

ישראל: המבחן האחרון לפני אוסטרליה אחרי 12 משחקים בלא הפסד ■ אנגליה: המבחן הראשון לקראת אליפות אירופה אחרי סידרה מרשימה בלא הפסד ■ איצטדיון ר"ג, 4.45 אחה"צ ■ בית הספר של ליברפול: מיממן, בירדסלי וברנס בנבחרת אנגליה

משחק ה„בר־מצווה" של מיחיץ': הכל אפשרי

בלי אוחנה ורוזנטל (סיכוי קלוש), בריילובסקי על הספסל ■ תקוה ודריקס בחוד ■ מיחיץ': הבאנו בי"ס

נבחרת ישראל

	בוני גינצבורג (מכבי חיפה)	
אבי כהן (בית"ר ים)		ציר קלינגר (מכבי חיפה)
	אבי כהן (ריינג'רס)	ציר אלון (הפועל פ"ת)
אלי כהן (הפועל ת"א)	אודי מלמיליאן (בית"ר ים)	מנשה שמעונוב (מכבי ת"א)
מוטי אייזנר (מכבי ת"א)	שלום תקוה (מכבי נתניה)	אלי דריקס (מכבי ת"א)

מאת שמואל קליגר

לא כל־כך מסתדר לנו מבחינה הגיונית, אבל המבחן הבין־ארצי ה־13 (נגד אנגליה) של נבחרת הכדורגל בעידן מיחיץ' (13 אולי מספר של מזל?) והאחרון לפני הטורניר הקדם־אולימפי באוקיאניה יהיה, בבלות הכל, עוד חוליה בשרשרת של משחקים בלתי מחייבים. ובכלל, לא צריך להתרגש, יאמרו לך יודעי דבר, אם הדריב אינו אלא, נבחרת אנגליה המהוללה – את הכובות ביכשת אם לא התוקה שבה.

ההערכה היא שרוני רוזנטל לא יצליח להגיע לארץ לפני המשחק אבל אם בכ"ז – שמורה לו חולצה מספר 11 של תקוה.

„המשחק עם האנגלים חשוב לישראל בהכנה לפני אוסטרליה. לשתי הנבחרות אתגרים חשובים האנגלים יאלצו את שחקנינו להפגין את המקסימום. נשתדל לנהל עימם משחק מאוזן והכל לפי האפשרויות שלנו", אומר המאמן.

אולי בשל העובדה שהמשחק יהיה מול עיניו הבוחנות של המאמן האוסטרלי פרנק יארוק (כבר הביע לישראל) יותיר המאמן את ביילובסקי על הספסל. עבודה היא שלראשונה מזה תקופה ארוכה לא יבחנו יחדיו 3 האסים של הכדורגל הישראלי: רוזנטל, אוחנה ובריילובסקי („יכול להיות שאריביב אותו כמחצית השניה").

מיחיץ', ייאמר לזכותו, רואה נכוחה את המציאות: „הבאנו לישראל את בית־הספר לכדורגל, אבל רק כך אפשר ללמוד" וגם מפתיע בקשר לצפי האישי: שהוא יותר ממשאלת לב: „הכל אפשרי. גם תיקו. האנגלים סיימו בתיקו גם באנקרה". ועל מטרת המשחק אמר כי הוא מתכוון לבחון את תוסנם והכושר הפיסי של כמה שחקנים (שמעונוב) לקראת אוסטרליה. האנגלים יכולים לשמש מודל מתאים.

בכורה למקמהון במקום רובסון שחזר לאנגליה

האנגלים רציניים: „לא באנו להשתעשע" ■ כל משחק חשוב, לא מזלזלים בישראל ■ שידור ישיר לאנגליה

נבחרת אנגליה

	כריס וודס (דרבי קאונטי)	
סטיוארט פירס (נוטינגהאם)		גארי סטיבנס (נוטינגהאם)
מרק רייט (הרבי קאונטי)		דייב ואטסון (אברטון)
ניל וב (נוטינגהאם)	סטיב מקמהון (ליברפול)	כריס וודל (טוטנהאם)
ג'ון בארנס (ליברפול)	קלייב אלן (טוטנהאם)	פיטר בירדסלי (ליברפול)

מאת ק. שמואל

אג'קי. אן בראין רובסון לא יבקיע מחר במדי נבחרת אנגליה ולא ישחזר את מבצעי הבקעת צמד השערים שהיקנו לנציגי מולדת הכדורגל ניצחון על נבחרת ישראל (1:2) בפברואר 1986. רובסון מתח את שריר רגלו עוד באימון הראשון שלשום ומשלא חלה הטבה הוליט אתמול המנהל בובי רובסון להחזיר את הקפטן שלו לאנגליה. בשעה ששורות אלה רואות אור עובר הכדורגלן המצטיין טיפולים בעירו מנצ'סטר. כמה חבל.

בשעות הצהריים במסיבת עיתונאים חזר המנהל האנגלי על עיקרי האני מאמין שלה רצינות. עבודה קשה, מערכת ציפיות גבוהה, גם כשמדובר במשחק מול יריבה תיאורטית חלשה כמו שלנו. „את המלים משחק חסר משמעות אני בכלל לא רוצה לשמוע", אמר המאמן בכעס לא מוסווה (וגם לא בפעם הראשונה). „בכלל אני מתפלא על התייחסותכם, אתם העיתונאים, מדוע אתם חושבים שבאנו לישראל להשתעשע, האם כך חשבו נבחרות ברזיל, גרמניה, פולין וכו' וכו'...".

יציע העיתונות יהיה גדוש בחלקו הגדול באנשי תקשורת מאנגליה ומהלך המשחק יועבר בשידור ישיר לאנגליה – עובדה המוסיפה להערכה כי לא נוהה כאן ב"טיול" של כמה אנגלים משוחררים בנוסח הקבוצות הבאות לישראל מדי פעם.

השלישיה של ליברפול: מימין: בירדסלי, בארנס ומקמהון (הופעת בכורה)

ראשי המשלחת לאוקיאניה נבחרו על מחי עסקים

מאת ג. אשר

ראשי המשלחת לאוקיאניה ייצאו יחד עם שחקני הנבחרת בטיסה רגילה ולא במחלקת העסקים, כפי שאושר על־ידי מזכירות ההתאחדות לכדורגל.

ההחלטה על כך התקבלה על דעת ראשי המשלחת, בעוד שמזכירות ההתאחדות טרם בישלה את החלטתה שגרמה לפני כמה חודשים לזעזועים.

פטרוביץ ב„צבת" של שני שומריו מהפועל: דלזל (מימין) וטאונס

<u>הערב בזאגרב, משחק הגומלין בחצי גמר גביע קוראץ':</u>

הפועל ת"א מאמינה בהפתעות

מאת משה כהן

כיצד ניתן לעצור את מטרוביץ ה„אימים" זאת השאלה שהעסיק הערב את שחקני הפועל ה"א, שישאפו לסיים את הופעתם במסגרת גביע קוראץ' עם טעם מתוק בפה.

59 הנקודות שקלע דראזן פטרוביץ לסל ה„ארום" בשבוע שעבר עדיין חרוטים היטב בזכרונם של שלושת שומריו ויתר שחקני הפועל. אולם, קשה להאמין שהערב הוא יצליח לשחזר את תצוגת הכדורסל הנדירה שלו מהשבוע שעבר. אומנם סביר להניח שאת מנת הנקודות הממוצעת שלו למשחק (40) הוא יקלע, אבל עם זה יכולים הניכיו של משה ויינקרנץ לחיות.

התל־אביבים הגיעו אמש לזאגרב והתחושה במחנה הישראלי אופטימית למדי. אמנם, לא מדברים שם על מחיקת פער עשר הנקודות, אבל על נצחון בהחלט חושבים. השאלה הגדולה היא כיצד תשוק ההגנה התל־אביבית. צריך לזכור שלציבונה זאגרב יש עוד שחקנים טובים ואם יצליחו מרסר וחבריו לעצור את שטף המשחק היוגוסלאבי, הם בהחלט מסוגלים להפתיע.

הסרתו של חיים ולוסיקמן הפצוע וצליעתו של קרל איימס מפחיתים מסיכויי תל־אביב להוות יריב שקול, אבל גם כך עומדים לרשותו של ויינקרנץ הכלים הדרושים לנצחון חוץ. הפועל תפתח כבראה את המשחק עם פרישמן, דלזל, איימס, מרסר וטאונס.

בזאגרב לא לוקחים סיכונים. כל 6000 הכרטיסים נמכרו והטלוויזיה היוגוסלאווית תשדר את המשחק בשידור חי.

יום אחרי ההפתעה הגדולה

מכבי ת"א: הלם, אסיפת חירום ומבט אל דן־בוס

מאת משה כהן

במכבי ת"א לקחו ללב את התבוסה מול מכבי חיפה. אמש כינסו השחקנים לשיחה מיוחדת, שנמשכה 40 דקות וראשי הקבוצה ניסו להגביר את המוטיבאציה בקבוצה. מייד אחרי־כן נערך אימון מפרך.

מאמן הקבוצה רלף קליין הודה, כי אין מספיק שיתוף פעולה בין השחקנים והדבר בא לידי ביטוי בעיקר במשחק ההגנה הלקוי. לדעתו, מכבי סובלת מהעובדה שבשורותיה משחקים תשעה כוכבים. הוא הדגיש, כי כעת לא ניתן לשנות את פני הקבוצה וצריך לעבוד קשה כדי להצליח עם הכלים הנוכחים.

קליין אמר, כי המשחק מול דן־בוס יהיה המפתח לגבי המשך הדרך ולדעתו אסור לזלזל באלופה ההולנדית. לדעת קליין סובלת מכבי מחוסר איזון בין קלעי החוץ לבין שחקני הפנים.

חוסר המוטיבאציה והבעיות החברתיות מטרידות מאוד את מנהליה המשופשפים של מכבי ולפני המשחק מול דן־בוס יכונסו השחקנים לארוחת צהריים משותפת. בתום האימון אמר מוטי דניאל: „מכבי מצויה בתקופה לא טובה, אבל עם עבודה קשה ורצון של כולם ניתן יהיה להצליח בגביע אירופה ובמשחקי הגמר־סל".

חיפה: כל העיר בשגעון של זכיה בגביע העולם

מאת יצחק צ'יבין

בעיר הכרמל המשיכו אתמול לחגוג את הנצחון הגדול של מכבי חיפה על מכבי ת"א ושיחת היום בעיר היתה אותה חמישיית צעירים ששיחקה בשלוש הדקות האחרונות מול האלופה.

אין ספק, שבינתיים ושפע היו גיבורי האוהדים ובעיקר, הכדורסלן שחום העור שרבים טענו כי הסכום הגדול שהושקע בו – 130,000 דולאר היה מיותר ופלוהרס שעלה כשליש ממנו נתן לקבוצה יותר.

מאמן הקבוצה, חיים בוכבינדר, שקיבל את שרביט האימון לפני כמה שבועות נשמע כאשר עקב סדרת הדישגים מאז שובו לקבוצת נעוריו. „זהו אחד מרגעי הגדולים במכבי חיפה ואני מקווה להבין את הקבוצה היטב לקראת המשך המשחקים".

„בובי הקבוצה הצעיר, תומר שטיינהאור אמר: „אני מצוי בכושר טוב ועלי להודות למאמן שנותן לי אשראי. מכבי חיפה היא קבוצה ישראלית המחוזקת בשני אמריקאים ולישראלים יש חלק גדול בקבוצה בניגוד לרוב הקבוצות".

הפועל ת"א תועמד לדין

מאת משה כהן

נשיאות איגוד הכדורסל החליטה אמש להעמיד את קבוצת הפועל ת"א בפני ועדת המשמעת של האיגוד, על אי־דיווח של הכנסות „דוגי" הגביע.

כמו־כן, גם בשנה הבאה ישחקו בכל אחת מקבוצות הליגה הלאומית שני שחקנים זרים. כך החליטה אמש הנשיאות. בעניין ביטול „חוק רינגרי" הוחלט להקים ועדה מיוחדת שתדון בהתרת העברות שחקנים זרים בין הקבוצות והתרת השאלות שחקנים.

דטרויט לא תבוא

בוועדה יהיו חברים יורם אברבוך, איתן הפר, שמעון מזרחי ושלום ברינבויים והיא תגבש את מסקנותיה עד הקיץ. נשיאות האיגוד החליטה לדחות את הצעת הדטרויט פיסטונס להתארח בארץ בחודש יולי, בנימוק שיש לאפשר לשחקנים לנוח לאחר העונה המתישה.

בעניין אחר, הוחלט שנבחרת הנוער של ישראל תשחק ב־23 במרץ מול נבחרת גליל־עליון/קרית־שמונה במשחק הוקרה למען תושבי הצפון.

חולון: הנצחון גדול אך לא צריך לחגוג

ראשי הפועל חולון השתדלו אתמול לשמור על פרופיל נמוך, ולא להבליט יותר על המידה את הנצחון המרהים על הפועל גליל־עליון.

„אנו מעדיפים לדבר על המגרש", הסביר יו"ר מחלקת הכדורסל, מאיר מאור. הוא הבהיר כי השחקנים לא יקבלו מענקי נצחון מיוחדים עבור הנצחון, „כשהם הפסידו לא הסלנו עליהם קנסות, כך שאין צורך לערוך חגיגות".

בקרב חובבי הכדורסל בחולון היתה שביעות רצון רבה והיו כאלה שריבבו בקולי קולות על זהירותה של הקבוצה לאליפות. אתמול נהנו השחקנים ממנוחה והערב הם ישובו למסלול אימונים לקראת משחקם ביום ראשון מול הפועל ירושלים.

נוער

מאת שמואל קליגר

„שיבוץ נבחרת הנוער בבית א' של משחקי קדם הגביע העולמי (יחד עם ארגנטינה, פרו, פרגוואי, צ'ילה ונצואלה) מהווה אתגר של ממש ונעשה הכל לעבוד את המשוכה הגבוהה בהצלחה", אמר אתמול המאמן שלמה שרף בתום אימון של נבחרת הנוער.

המאמן הביע את שביעות רצונו מהפריסה הנוחה של המשחקים, שיחלו ב־2 במאי בארגנטינה. המשחק הראשון יהיה נגד פרגוואי ב־2 במאי; נגד ארגנטינה המארחת (4), פרו (6), וונצואלה (10), וצ'ילה (12). המאמן חיווה את דעתו שאין להבהל מאשפי הכדורגל הדרום־אמריקאים כי „גם לנו נוער מוכשר שיוכל להתמודד עימם כשווים מול שווים".

העבודה תדון במעמד הכדורגל הישראלי

מאת ג. אשר

ועדת הספורט של מפלגת העבודה תקיים בימים הקרובים דיון בנושא מעמד הכדורגל הישראלי ובין השאר תביע עמדתה לגבי שילוב שחקנים זרים בכדורגל הישראלי.

יו"ר ועדת הספורט אפרים (זינגר) זינגר הבהיר כי ידרוש שההחלטות והערה אשר יתקבלו החודש יחייבו את נציגי הפועל בהתאחדות לכדורגל.

צ'כיה גברה על ארה"ב 5:7 אחרי פיגור 4:1 במשחק גדול

מאת אורי שלגי, מיוחד ל„דבר"

ההפתעות כאן מסופקת, בינתיים, על־ידי הספורטאים הצ'כים. לאחר ההפסד 2:1 למערב־גרמניה בפתיחת תחרויות ההוקי־קרח, זכו הצ'כים בשתי מדליות (כסף וארד) בקפיצות למרחק 70 מ'. אתמול, כמעט סיפקו הפתעה נוספת, כאשר פיגרו 3:0 בדקה ה־5 למסחוק המסקרן בהוקי מול ארה"ב.

אין לשכוח שהצ'כים נמנים על הצמרת העולמית ופיגור 3:0 היוותה סנסציה, רק בדקה ה־15 הבקיעו הצ'כים שער, לפני שהאמריקאים קבעו 1:4 בפתיחת הרבע השני. ואז, החלו הצ'כים בתצוגה יוצאת דופן והשוו ל־4:4. ארה"ב עלתה שוב ליתרון 4:5 כשנותרו 2 דקות לסיום. בפרק זמן קצר זה מוטטו הצ'כים את האמריקאים, השוו וניצחו 5:7!

מומחים פסקו כי היה זה אחד המשחקים הגדולים ביותר שנראו אי־פעם במשחקי החורף האולימפיים ואליפויות העולם. גם מערב־גרמניה ממשיכה להפתיע, כשגברה הפעם על נורווגיה 3:7 וצועדת בבטחה אל משחקי הגמר, בהם יקחו חלק גם בריה"מ, קנדה, צ'כיה וארה"ב המועמדות למדליות.

עוד תוצאות באתמול: קנדה – פולין 0:1; שוויץ – פינלנד 1:2; שוודיה – צרפת 2:13.

מרבית תחרויות ההוקי־קרח נערכות ב„סאדלדום", איצטדיון האוכף לפי צורתו, המכיל 20,000 מושבים. זהו מתקן מפואר הבכיל מנוגנים רבים, שירותים בכל אגף, ברזי מים, בתי קפה ושערי כניסה לעשרות. נבנה במיוחד לאולימפיאדה בהשקעה של 98 מליון דולר ומשמש כמגרש בית לקבוצה המקומית „קאלגארי פלאמס".

השוער האמריקאי בולם חלוץ צ'כי (משמאל)

מצב המדליות בתום היום השני: קנדה, בריה"מ ומזרח גרמניה 2 זהב; פינלנד ושוויץ 1 זהב.

המזרח גרמני יינס מילר זכה אתמול בזהב במזחלת קטנה לפני המערב גרמני ג'ורג' האקל והרוסי יורי קארטצ'נקו. בזהב לשוויץ זכה הכוכב פירמין זורבריגן בתחרות הגלישה במורד אלפיני לפני בן ארצו פטר מילר והצרפתי פרנק פיקאר. בגלישת שדה ל־30 ק"מ ניצחה הרוסי פרוקורוב לפני בן ארצו סמירנוב.

שלוש רומניות ומאמנן נעלמו כמה שעות לפני תחילת התחרויות. הן הגיעו מקלאגארי והוכר המשחקים אמר כי הסיבה להיעדר לא ידועים עדיין. קיימת סברה שהם נשלחו הביתה מסיבות משמעתיות.

באורבע עיניים

ביאליק: לא נכשלנו באליפות העולם, נכשלנו במלחמה כולה

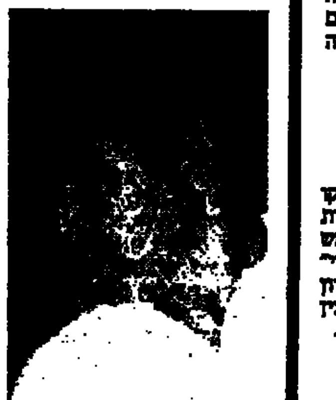

מאמן ביאליק

מאת ברוך דגון

„לא נכשלנו באליפות העולם. נכשלנו במלחמה כולה", מסכם המאמן הלאומי בכדורגל, איגור ביאליק, את הופעת הנבחרות באליפות העולם דרג ג' בפורטוגל. ביאליק, המום עדיין מהאירועים הדראמטיים במשחק ההכרעה עם הולנד, אינו מתפש תירוצים: „הצבנו לעצמנו מטרה מוגדרת – להעפיל לדרג ב' – והתבוננו במשך יותר משנתיים. לא עמדנו בה".

ביאליק כואב את הכשלון בפורטוגל דווקא משום שהנבחרת שלו היתה במיטבה והכינה יכולת משכנעת. „הנבחרת עשתה כמעט את המקסימום. היינו מוכנים למאבקים מבחינת הכושר הגופני והיכולת הקבוצתית והאישית, והשחקנים גילו הקרבה ומוטיבציה. אפילו הנזיתות בגובה לא היתה משמעותית והצלחנו מאוד במשחק ההגנה".

היכן היתה, איפוא, הבעיה.

„בהחמצות מרגיזות בהתקפה. בפורטוגל, המוכרע כולו בהפרשי שערים, מנצח מי שמגלה דיוק רב יותר במלאכת ההבקעה. הגענו למצבי זריקה רבים ולא ניצלנו אותם היטב. השמטנו יתרונות משכבים מול איסלנד ואוסטריה, השערים האלה חסרו לנו במנין הסופי. גם מול הולנד החטאנו שלוש הזדמנויות בדקה האחרונה".

ביאליק סבור, כי „הישגי הנבחרת היו על־פי התסריט המוקדם: ניצחה את מי שהיתה צריכה לנצח ונוצחה ע"י נבחרת עדיפה מהולנד". ההתפתחות הזאת אמורה היתה להבטיח, על פי התחזית המוקדמת, את הכרטיס השני לדרג ב', אלבלא „התוצאות המשוגעות" בבית הבוקים המקביל, שהעמידו את אוסטריה בראש וכמעט דחקו את הולנד מחוץ לסלב הגמר.

„בכל מקרה, התחושה שלי קשה מאוד, שחסר לנו שער אחד בלבד כדי לרשום הצלחה גדולה. ב־1981 הכניע יוסימוביץ' את שוער בולגריה בשניה האחרונה והתיר את ישראל בדרג ב'. הפעם שילמנו אנו את מחיר ההכרעה על חוד של שער".

התכניות של הנבחרת הלאומית אינן ברורות עדיין. ביאליק, החתום כמאמן עד לאוגוסט הקרוב, מצפה להחלטות של הנהלת איגוד הכדורגל. הוא סבור, כי יש לשמור על המסגרת הקיימת ולהמשיך לעבוד עם הנבחרת מבלי להקפיאה. „יש לפעול להעלאת רמת הליגה הלאומית ע"י צבצומה למסגרת איכותית קומפקטית. חייבים דווקא להגביר את אימוני הנבחרת כדי לשפר עוד יותר את יכולתם של השחקנים", הוא טוען.

רק ירושלים | אלי גרונר

ה„טבח" החדש של בית"ר

למלמיליאן, שחרין, המלכה הכתרו הארגנטינאי אלדו ברטולט, כשותף למעריכים הנוצאים מן ה„מטבח". בשבוע שעבר הוא בישל את שער הניצחון של שחרין מול בית"ר ת"א בגביע המדינה, ואילו השבת מול שמשון הוא נכנס לשחק בדקה ה־85 במצב של פיגור 1:0, וכעבור 4 דקות בישל את שער השיוויון לאבי כהן.

אדי ביסקין, ניסו חברו של בני נחמיה, יו"ר בית"ר, תיווך בין השנים ולברטולט ששיחק בתנאי סטריני מן הליגה הראשונה, קסם הרעיון לעזוב את ארגנטינה הדיכאונית ולעלות ארצה.

שפיגלר בחן אותו ולאחר שאלדו התחיל ודשם חזרי הוא נסלח לשאת את חברתו היהודית בקפריסין. דווקא לאחר שקיבל את ההיתר לשחק, לפני מספר שבועות, נפצע וחק עכשיו חזר לכשירה. בית"ר איננה לפני זמן קצר עולה אחר (מהנדסולה), מכיוון שלא היתה לו סבלנות לשבת על הספסל. אלדו טוען שרדנו למגרע מצב רוחה היא... לשחק.

בית"ר בעידן עשיר משחקת עם קשר דפנסיבי אחד ולפעמים שניים ושלושה. מלמיליאן ומלכה וראי אינם כאלה ושחרין של העונה מעדיף גם כן לשחק למעלה. במצב שבו גאלין עוסר להסתגנם בשמאלי וקדוש למלא את מקומם של שידי ואשש המושעים, נותר תפקיד אחד פנוי לאלדו וזה הקשר הדפנסיבי.

אלדו: „אני, מטבעי, משחק למעלה והבקעתי בארגנטינה 14 שערים בעונה, אולם אם אצטרך אשחק למטה והשם אגיה ואבשל שערים, גם בבית אני מבשל את האוכל".

בשבת הוא יעבוד בבלומפילד את הארגנטינאי המפורסם יותר, בריילובסקי בדרקיב מעניין. אלדו: „תענוג בשבילי לשחק מול בריילובסקי. הוא חבר שלי והיה כוכב בקבוצה גדולה בארגנטינה".

הלוח הכללי ידיעות אחרונות הלוח הנפוץ ביותר

דבר ראשון בבוקר

שוק הציוד והקניות · ריפוי והרזיה · הכרזות · ירושלים · מציאות עבודה · חיבה · עסקים · נרשמו לנישואין · הכרזות · שידוכים · פוליש ונקיון

[illegible]

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965 הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה מתכנית העיצוב 1680 לענין בית קלקים על הגג העליון ברחוב ריקוק מס' 17 גוש 6960 חלקה 159 תיק בנין 017–S/0243 בקשה מס' 871504. בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל בבקשה זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68 את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו והתשובה לדיון בפני הועדה הנ"ל. י. מאור סגן ראש העיריה יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

נהג! עשה את המינימום למען אלה העושים את המכסימום. תן טרמפ להייל!

هكذا من الأصل

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

קולנוע

שקר הכיבוש

„אדמה זו שלי היא".
סרטו של ז'אן רנואר בהקרנה חוזרת.

אין לי ספק כי תחיית הסרט „אדמה זו שלי היא" אצלנו (ובערוץ הטלוויזיה של דרום לבנון) אינו נובע מפרץ אהבה פתאומי לז'אן הצרפתי רנואר. „אדמה זו שלי היא" אינו נימנה עם סרטיו הגדולים. אין זה יותר מאשר משל מוסרי תמים כנגד כיבוש, בשם רוחם הבלתי מנוצחת של הנכבשים. קולנוע כמסר שקוף. בעל קולנוע „גורדון" והאחראים על תוכניות השידורים בדרום לבנון כיוונו, מן הסתם, את סיפור המחתרת הנאיבי הזה בצרפת הכבושה בידי הנאצים אל מאורעות הימים האחרונים בשטחים ואם כי ההשוואה המקרית הזאת, כביכול, בין הכובש הגרמני לכובש הישראלי מאוסה מאוד בעיני, קשה להתכחש לכוחו המשלי של סרט זה ואל סמיכות העניינים.

בא סימו לב לשם. „אדמה זו שלי היא", אומרים הנכבשים, ותחת כותרת זו מטיף הסרט לסרוב בכל מחיר. גם במחיר חייהם של בני ערובה תמימים שיוצאו להורג בידי הנאצים. במקבילית הכוחות של הסיפור מתנגשות חמש דמויות: מנהל בית ספר פטריוטי, מורה פחדן, לוחם מחתרת, משתף פעולה משכיל וקצין גרמני. ההתנגשות תיאטרלית מאוד. הכל נועד להביא את המורה הפחדן כביכול (צ'ארלס לוהטון האגדי) אל בית המשפט ולהעניק לו את הבימה. לוהטון מואשם ברצח משתף הפעולה (ג'ורג' סנדרס) אבל במקום להתנהג כפי שמצפים הגרמנים זוקף הרכרוכי את כתפיו, מסרב להנצל, ויוצא בנאום נרגש כנגד הכיבוש.

הסרט היה שקוף מדי – תעמולה פטריוטית נרגשת כנגד הכיבוש הנאצי וסממאותיו, בעיקר כנגד כל המתחסדים, אוהבי עמם כביכול, שהתפתו לשתף פעולה עם הכובש בשם אירופה תרבותית יותר. כוונתו המגלצת של הסרט (רנואר עשה אותו באמריקה) נתמסמסה איכשהו בתוך מסגרת דרמטית מלאכותית, מניפולטיבית מדי. סגנון הסטודיו האמריקאי גיהץ את הנושא ולא השאיר לו סיכוי. קשה היה להזדהות עם הסובלים הצרפתיים בעלי המבטא האמריקאי וקשה היה הרבה יותר לחבר את ההעמדות התמונתיות, הקומפוזיציות הלירדיות וסגנון התאורה הפיוטי, לסבלם של בני העיירה הכבושה בצל כיתת היורים. הסרט הובס בכוח מלאכותיותו של עולם הסטודיו והפיוט של רנואר, שהפעם לא התאים לנושא. אבל מחוץ לקונטקסט הזה, כאקט תיאטרלי בפני עצמו, נותרה הופעתו של צ'ארלס לוהטון בבית המשפט כאחת מפנינותיו המבריקות של ההומאניום הקולנועי. רנואר ודדלי ניקולס, גדול התסריטאים האמריקאיים של שנות הארבעים, הועידו את הבעמד, מלכתחילה, ללוהטון. נאום גדול ממנו לא ידע הקולנוע עד אורסון ולס.

„אתם", פונה המורה שמצא את קולו, אל נכבדי העיירה, „אתם מתעשרים מהכיבוש. אצלך אדוני, בעל מלון העיירה, נשפכת השמפניה כמים. מעולם לא מכרת כל כך הרבה שמפניה במחירים באלה. בכספי אתה קנה ארמות ורכוש ואם יימשך הכיבוש מספיק זמן יהיו האנשים המנצלים אותו בעלי העיירה... אתם דנים אותי למוות כי גמרתי אומר לספר את האמת והאמת אינה יכולה לחיות תחת כיבוש – היא מסכנת את הכובשים. כיבוש זו תחת שקר, כפי שהעולם הזה כולו, העולם החדש כביכול, חי בשקרים. אתמול בערב גיליתי שאיני פחדן. אני לא האמיץ היחידי. העיר הזאת כולה מלאה אנשים אמיצים ואני גאה להיוולד ולמות כאן."

יגאל משיח

צ'ארלס לוהטון

קונצרט

איכות מפוקפקת

התזמורת הסימפונית ירושלים, רשות השידור, אולם הנרי קראון 15.2.88

רמת הנגינה של התזמורת בקונצרט השלישי בסידרה „קלסיקל" לא הצדיקה את הזמנתו של המנצח האמריקאי האפרי אליס דיקסון, הידוע מפעילותו המוסיקלית הממושכת בבוסטון, התוצאה היתה מאכזבת. הביצועים היו גרועים. היצירות המפורסמות שנוגנו (של רוסיני, הנדל בעיבוד הארטי, יוהן שטראוס־הבן, רימסקי־קורסקוב, ביזה ואופנבאך בתיזמור רוזנטאל) סבלו מאי־דיוקים, מזיופים ומעיצוב סתמי. היתה זו איכות מפוקפקת, היאה לתזמורת מעיר־שדה בהופעה בלונה פארק. כאילו שהעירו את הנגנים לקונצרט מבוהל בחצי הלילה. אין לתלות את האשמה בתזמורת אלא במנצח. לאחר הקונצרטים המצויינים, בשבוע שעבר, בניצוח סרג'ו קומיסיונה, היה המעבר לקונצרט האחרון תהליך של „מאיגרא רמה לבירא עמיקתא". גם בתכניות של מוסיקה קלאסית פופולארית יש להקפיד בשמירה על רמה אמנותית.

הקטע היחיד שבוצע כהלכה, בהדרכת המנצח האורח, היה המאנרש של סוזה שהוגש כהדרן. גילוי חיובי יוצא־דופן בקונצרט היתה הפרשנות היפה והמפוכחת של ה„וואריאציות הסימפוניות לפסנתר ולתזמורת" מאת פראנק בנגינת הפסנתרן הצעיר גלעד מישורי, ששיתף פעולה, בכישרון וברגישות, עם התזמורת. מישורי שילב בהצלחה יכולת טכנית עם חוש הבחנה דק לפיסוק ולמבנה.

אין שום סיבה שתכניות הסידרה „קלסיקל" יהיו כה גרושות, בלי דמיון וללא מעוף. מן הראוי היה, במסגרת זו, לבצע גם יצירות „קלות" מאת מלחינים ישראלים. הרשימה של יצירות, מעין אלה, היא ארוכה. בסופו של דבר, התזמורת הירושלמית פועלת כמוסד ציבורי, שאחד מתפקידיו הבסיסיים – טיפוח המוסיקה המקומית בכל דרך אפשרית.

ישראל דליות

חודש התרבות בטבריה

„חודש הנופש והתרבות" בטבריה ייפתח ביום א' הקרוב בהופעה משותפת של ריטה ורמי קליינשטין. במסגרת המופעים שיועלו במהלך החודש יעלה „הבאלט הישראלי" את „היפהפיה הנרדמת" כשבתפקיד הראשי תופיע הרקדנית אורנה קוגל־הרדי, בת טבריה. כן תועלה, במסגרת האירוע, הצגת הבכורה בארץ של „הדיבוק", בביצוע התיאטרון הלאומי האידי מפולין. עוד בתכנית: להקת „ענבל" וההצגה „אחד משלנו" של תיאטרון בית ליסין. כל המופעים יתקיימו בהיכל התרבות החדש של טבריה, „יד שטרית". חודש התרבות בטבריה ינעל ב־16 במארס.

שמעון וייס

תקליט רוק

עדיין שוליים

„נוער שוליים". „הד־ארצי".

התקליט הראשון של להקת „נוער שוליים" הוא ההוכחה לכך כי אפשר לנסות ולפרוץ את חוקי המסחר הבעייתיים בארצנו. רונן בן טל הוא האיש העומד מאחורי זינוקה של הלהקה שנקראה בעבר "Delinguency Juvenile". בנוסף להיותו מפיק הלהקה הוא הפך שותף גם לעיבודים. שמות חברי הלהקה נשאבו בתחום השם הפרטי או הכינוי: צורף (גיטרות), אלן (בס), מיקאגי (שירה), איבו (גיטרות), קובי (קלידים), בריק (כלי הקשה). כמו פרוט הרכיבים שעל גבי מוצר זה או אחר – התבולה מפורסמת אבל שומרים על מסתורין ואין מפרסמים את המינון. בכתיבת וארגון המילים הם נעזרו גם ביעקב גלעד, שגילה, כך מסתבר, התעניינות לא מבוטלת. יש כבר וידאו קליפים שנוכל להזין בהם את עינינו וליתר בטחון מקפידים לציין כי אין אלו נערים מרמת השרון או מתל אביב כי אם מחולון ומפתח תקוה.

בתקליט עשרה שירים. על חמישה מהם חתומים „נוער שוליים" כיחידה הומוגנית ועליה המפיקה לחנים ולטקסטים. בשלושה שירים הפרד מיקאגי מעם החבורה לצורך הקרדיט על הטקסט השניים האחרונים נתרמו: „אני הלום של כל אישה", מילים ולחן שמעון גלבץ ו„לך איתה", שירו של קובי אשרת שביצעה במנו אילנה רובינא. בדף יוזמי הציבור מדגישים כי זוהי הנרעה להולדת הרוק העברי, רעיון שמתמזג אל תוך הקונספציה המסחרית באופן מופלא.

המילים לוקות ביותר. כנראה בגלל חד־גוניות של מקורות השראה. הכל מנוכר ומאיים כשאמצעי הביטוי השכיח ביותר מתכבם בפראזות המעושרות לכאורה בבדידות, חושך ותיעה. „קיר של אהבה/ עומד שביר וחסר תקווה/ היא לא עונה, היא נעלמה באפילה/ ... כבר לא זוכר פנים לא ריח לא צבעים/ נשבר לרסיסים/ מול קיר של אהבה/ כל כך צועק באפילה." („קיר של אהבה"), או „מסך של אבק בעיני/ בעיר מנותקת/ רוחות רפאים מעלי/ ברחתי מעיר מאוסה/ רטוב ומזיע..." את הכל ניתן להכניס תחת הכותרת, הדעות הקדומות של הנוער. לא בשל ולא מקורי.

המוסיקה, גם היא אינה מבשרת חדשות שיש בהן מידה של יחודיות אך ניכר כי סגנון כבר יש. זהו רוק קצבי אך מגושם מעט, שפותר את בעיית הליכה שלו בפזמון ההפך בדרך כלל להיות משהו קליל וקליט יותר. קולו של מיקאגי גמיש והוא נע בין השירה העכשווית המנוכרת דרך התקרבות עד כדי אינטימיות למיקרופון, ועד לקול עמוק ומרשים ולעיתים מתרכך אל תחום הלירדיות המתקתקה. ב„מחפש מסתור" יש אפקט מעניין כאשר בסופי המשפטים מזנק קולו אל־על ומטעים בסלסולים את ההברה האחרונה, אך התחושה היפה שיוצר „הבית" מופרת על־ידי פזמון משמים ושבלוני עד אימה. בשיר „רובין הוד" מגיעות התנשפויותיו של הסולן לדרגת פאתוסיות מביכה המעוגנת גם במילים: „אני הוא הגואל/ מלמעלה מסתכל/ אף פעם לא נופל/ הולך איתך כמו צל." בכדי למנוע תדמית זעופה מדי הם מתרככים לצורך ביצוע השיר „שביל הזהב". רוק רומנטי ושקט דוגמת „קרן שמש מאוחרת" של שלום חנוך, כשקולו של מיקאגי מדמה לזה של גלי עטרי, במיוחד בפזמון המבטא את המוטו, „סתיו שכלב/ סתיו בלי כאב..". לסיום האלבום מגישה לנו החבורה סלוד־רוק הנקרא „אור נמוג". כאן הוסיפו מזמבון והצוצרה שרק גרעו, משום שהתפקיד שניתן להם נשמע לקוח מתוך פסטיבל הזמר ואין בינו לבין סאונד הבאסה שמתגבש בהמשך השיר, ולא כלום.

הקהל עדיין מחפש את להקת הרוק הייצוגית של ישראל, ו„נוער שוליים" מבצא את הזמן הנכון לבקע, שעה שהיגה של ה„משינה" סר מעט, אך לא די בכך. אי אפשר להסתפק בסאונד הפקה מוסיקלית מקצועית, כאשר הבסיס, קרי, המלודיה והמילים, כל כך חסרי השראה ומקוריות. אין ברירה, יש לחכות לתקליט הבא (שנדמה כי אכן יהיה) ולקוות ששנה שנתיים ולקחים מן התקליט הראשון יולידו חומר מעניין יותר.

חגור רעים

פרסים ספרותיים מטעם „עתון 77"

לקראת גליון מאי 88' של „עתון 77", תעניק מערכת העתון, בשיתוף עם „בית ברל" שני פרסים ספרותיים שנתיים בסך 4000 ש"ח כל אחד. האחד – למחזור שירים והשני – לסיפור קצר (בין 2500 ל־5000 מלה). היצירות תיבחרנה מתוך אלה שהופיעו או יופיעו בשנת מתן הפרס. בוועדת השיפוט יהיו אנשי אקדמיה, סופרים ונציגי מערכת „עתון 77" ו„בית ברל". המועד האחרון להגשת היצירות: 1.4.88.

חדשות מן „המכון לקולנוע"

בשורה משמחת ליוצרי הסרטים הקצרים: ערב חלוקת הפרסים לסרטים הקצרים ולתסריטים הקצרים, מטעם המכון לקולנוע, שהיה אמור להערך לפני כחודש ונדחה מסיבות ארגוניות, יערך בערב ה־6 במארס באולם קולנוע „לב" בתל־אביב.

★

המכון לקולנוע ממשיך בסידרת ההרצאות והקרנות הסרטים „מסע הקסם הקולנועי", הנערכת מידי יום חמישי במכון התרבות הצרפתי. בימים אלה ניתן להירשם לסידרה השלישית הכוללת את ההרצאות והסרטים הבאים: הרצאתה של העורכת זיוה פוסטק על העריכה הקולנועית בלוויית סרטו של אלן רנה „המלחמה נגמרה"; דני מוג'ה ידון בקולנוע האיטלקי החדש עם הקרנת „יום מיוחד" של אטורה סקולה; המבקר נחמן אינגבר ישוחח על הקולנוע היפאני וידגיש עם „דודסקאדן" של אקירה קורוסאווה; הבמאי והמבקר ניסים דיין יביא פרק מתולדות הקולנוע הישראלי עם הקרנת „הם היו עשרה" של ברוך דינר; ד"ר מיכל פרידמן תרצה על הקולנוע הגרמני החדש ותציג את „יריה של חסד" מאת פולקר שלנדורף; המבקרת רחל נאמן תנתח את הקולנוע הפמיניסטי בלוויית הקרנת סרטו של ז'אן ז'אק ביינקס „בטי בלו".

התיאטרון לילדים ולנוער: הצלחה בגרמניה והצגה חדשה

התיאטרון לילדים ולנוער הוזמן לסיבוב הופעות שני בגרמניה וכן להופעות בארה"ב עם ההצגה „נחמך". אנשי התיאטרון חזרו במוצאי שבת מגרמניה, שם העלו את ההצגה שש פעמים בתיאטרון „נויז" שליד דיסלדורף. הביקורות היו נלהבות („הפתעה וחוויה אדירה", „תענוג ויזואלי" הם כמה מן הציטוטים מן העתונות המקומית שם) ובעקבות ההצלחה הוזמן התיאטרון להעלות את ההצגה במינכן ובדיסלדורף. מפיק אמריקאי שצפה בהצגה מבקש להעלותה גם בארה"ב. לאורנה פורת, מנהלת התיאטרון, הוענקה מדליית העיר נויז והצעתה לקיים ברית ערים תאומות עם רמת גן זכתה להיענותו של ראש העיר שהבטיח להגיע לישראל בחודש מארס הקרוב.

ובישראל יוצא התיאטרון לילדים ולנוער בהצגה חדשה: „על חבל דק" המתמקד בדמותה של אילי, ילדה קטנה, הנתקלת בבעיות שונות כמו נישואיו של אביה ומתפשת לעצמה פתרונות בעולם פרטי־אישי. את המחזה של סוזן זדר תירגמה ליסל פורת ומביימת אתי רזניק. משתתפים: (בתמונה מימין) אסי הנגבי, ויקטור עטר, אסנת עופר, נטע אהובי, וכן ניצה הרנש ויעל דר.

ורדה צימרמן

מוסיקה קאמרית רוסית

שלישיית „מוסיקאמרה" תגיש השבוע, בנתניה ובתל אביב, שני קונצרטים שיכללו שתי שלישיות לכינור, לצ'לו ולפסנתר מאת צ'ייקובסקי ושוסטאקוביץ וכן שלישיה לקלרינית, כינור ופסנתר מאת המלחין הארמני חאצ'טוריאן. יצירתו של שוסטאקוביץ' חוברה בעיצומה של מלחמת העולם השניה (ב־1942), כאשר נודע למלחין על מחנות ההשמדה והיא מתארת מותו של אדם במחנה ריכוז. חברי „מוסיקאמרה" הם הכנר אברהם מלמוד, הצ'לנית שולה לורין (מהפילהרמונית הישראלית) והפסנתרנית עידית צבי (עורכת ב„קול המוסיקה"). יצטרף אליהם כנגן־אורח הקלרניתן עלי אבן מהפילהרמונית.

י.ד.

טלוויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 גיאוגרפיה של א"י: פני הארץ, מכפר תבור לכרמיאל (כ).
08.40 אנגלית (ז').
09.00 מדעי הטבע (יסודי) החיים בעבי החורש.
09.20 אנגלית (ז').
10.00 שעת כושר.
10.10 מדעי הטבע (ה'-ו'). מסע השימיים של המזון (כ).
10.30 פרפר נחמד: המעיל החום של הדוד נחום.
11.00 חשבון (ו') בין המספרים הרציונליים.
11.15 אנגלית (יא'-יב').
11.30 מושגים ביהדות: ונהפוך הוא (פורים) (כ).
12.00 אנגלית (ח').
12.25 אנגלית (י').
13.00 מדעי הטבע (על יסודי) פיסיקה, חוקי התנועה 2.
13.30 משפט דמיאניוק: נתון לשינויים בהתאם להתפתחות המשפט.
14.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
14.05 האוניברסיטה הפתוחה: תרקים – מהחור חיים, ב. סוציולוגיה: אמא, אבא, לנין ומאו.
15.00 עד מי לא מכיר: סרט המסביר את הצורך בשמירת איכות החיים בעיר, ואת פעולת המוזיאון העושית לשם כך.
15.15 גברת פלפלת: מר פלפל מסתפר.
15.25 שעת כושר.
15.35 מאתיים שניות למבואות ים: דפי מידע טלטקסט.
15.40 המצעד – סרט תעודה על המצעד ההיסטורי שנערך באוגוסט 1963, ובראשו צעד מרטין לותר קינג ונאם את נאומו המפורסם „יש לי חלום".
16.10 שביל באמצע שביל בצד – טיול השבוע: „הגלבוע". ספי מבקר בגלבוע בעת פריחת האירוסים (אירוס הגלבוע) ושומע הסברים מפי סלמן אבו רוקן, פקח רשות שמורות הטבע, על הצמחיה באיזור.
16.25 פעמונים: שעשועון טלוויזיה נושא פרסים.
16.50 40 – עד כאן, מגזין טלטקסט יומי כולל מידע הסטורי, סיפורי רקע, ומושגים מ־40 שנות מדינת ישראל.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 פרסים יבואו.
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 **חקלאות היום** – ענייני החקלאות בא"י: מחקר, הדרכה ויישום חקלאי. 1. הגן הבוטאני שליד אוניברסיטת ת"א הוא בן טיפוחיו של הפרופ' יואב ויזל; 2. זן עגבניות חדש, העמיד בפני וירוס צהבון האמיר, וירוס שגרם נזקים כבדים לחקלאים; אורחים באולפן: הד"ר מאיר פילובסקי, הד"ר שלמה כהן – וירולוג במכון וולקאני (תרגום עברי).
19.00 **בקו הבריאות** – ענייני רפואה ובריאות. בסידרה על בריאות הפה – מניעת מחלות שיניים וחניכיים. בתכנית כתבה מטלמת על העשיית חדרי מניעתה וכן שיחה באולפן על הפלואור ופלואורידציה של המים בישראל (תרגום עברי).
19.30 חדשות.
20.00 כתרות מבט.
20.02 **משהו מהסרטים** – ענייני קולנוע.
20.30 **בין הכיסאות** – ענייני משפחה וחברה.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 השדירי שירות.
21.35 מוקד.
22.05 **השיחה** – סרט קולנוע. סרטו של פראנסיס פורד קופולה משנת 1974 על בלש פרטי מצליח להתחקות אחר פרשת בגידה של אישה נשואה, על־ידי פענוח של שיחה מוקלטת, שנעשתה בתוך רעשיו של רחוב סואן. לבלש אמצעים טכניים משוכללים לפענוח השיחה, וככל שהם מבהירים את תוכנה, כך הולכת הפרשה ומסתבכת, והצדדים המעורבים בה מנסים למנוע ממנו את המשך החקירה. בין המשתתפים: ג'ין הקמן, פרדריק פורסט וסינדי וויליאמס.
23.45 פסוקו של יום, חדשות הלילה.

ערוץ 2

08.30 משפט דמיאניוק – שידור ישיר.
18.30 „ענין פתוח" – שיחות עם בני נוער הפעם על רשיונות נהיגה.
19.00 „אנה קרנינה" – (פרק שביעי): לפני נישואיהם מודיע לוין לקיטי שהוא חייב לגלות בפניה את עברו. הוא נותן לה את יומניו לקריאה. קיטי מזועזעת ואומללה ממה שהיא מגלה. ורונסקי מחלים מנסיון ההתאבדות ומקבל הצבה כראש הפרשים כ־2000 מייל הרחק משם – בטאשקנט.
19.50 „אלוין איילי והקוסר" – חלק ב'. (התוכנית תשודר רק אם ימשכו עיצומי עובדי הטלויזיה החינוכית).
20.00 תקציר משפט דמיאניוק (אם יימשכו העיצומים, ראה למעלה).
20.35 „דיוקר": „כאן ועכשיו" – יהודה עמיחי.
21.00 שירים של: בוב דילן, מעטורי הפנים, בוב מארלי, אזניפלם, פנט בקסון, פנפלקס.

המזרח תיכונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 התעמלות; 15.00 ילדי החבובות (מצוייר); 15.30 סופר־ברק (מצוייר); 16.00 שועפי הסלעים (תכנית לילדים); 16.30 [illegible]; 18.00 [illegible]; 18.30 [illegible]; 19.00 חדשות ערבית; 20.00 [illegible]; 21.00 [illegible]; 21.30 [illegible]; 22.00 המשפחה (בלשים); 23.00 מועדון 700; 23.30 חיים אחרים (סידרה).

ירדנית

15.50 סרטים מצויירים (ער' 1); 16.55 מדע ודעת (אנגלית, ער' 1); 17.15 איאדורה (אנגלית, ער' 1); 17.30 שאנז אליזה תכנית בידור (צרפתית); 18.00 המהנים (צרפתית); 19.00 חדשות בצרפתית; 19.15 ירדן היום צרפתית; 19.30 חדשות בעברית; 20.30 צרלס בשליטה (קומדיה אמריקאית); 21.00 החיים הטובים (סידרה אנגלית דוקומנטרית על התנהגות בני האדם ובמיוחד הרגלי אכילה הגורמים נזק לבריאות ומביאים לעודף משקל); 21.35 אלפרד היצ'קוק מגיש; 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 שמור על החלום (סידרת דרמה); 22.10 האבקות חופשית, מיטב התחרויות הבריטיות (ער' 1).

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – פרוקופייב: הסויטה „הסגן קיז'ה", אופוס 60; צ'ייקובסקי: קונצ'רטו לכנור ברה־מג'ור, אופוס 35; מוצרט: הסימפוניה הד־41, ק. 551, בדו־מז'ור, המכונה „יופיטר"; דיוקא: „לה פרי".
09.00 קונצרט בוקר – מוצרט: רביעית כלי־קשת בסול מג'ור, ק. 387; צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 4 אופוס 36, בפה מינור; ברהמס: קונצ'רטו מס' 2 לפסנתר אופוס 83; פרוקופייב: הסויטה לבלט „סינדרלה".
11.57 פינת השיר – משירי לאה איזן.
12.00 אמנים באולפן – ליאורה מנור כנור / חמדה רז, פסנתר – באך: סונטה מס' 2 בלה מג'ור; ו. שלונסקי: סונטה מס' 2 (1954); שומאן: סונטה מס' 1 בלה־מינור, אופוס 105.
13.05 בהאזנה נינוחה – פרוקופייב: „מדורה בחורף", סויטה לנערים, מקהלה ותזמורת סימפונית אופוס 122; „לאמצלו" מוצרט: „מסע מוסיקלי בעגלת חורף"; ויוואלדי: „חורף" מתוך „עונות השנה"; [illegible]; צ'ייקובסקי: „ינואר ופברואר" מתוך העונות; פולנק: ערב מושלג, קנטטה זעירה לשישה קולות מעורבים; היידן: „חורף" מתוך האורטוריה „עונות השנה".
15.00 מוסיקה ויזה – לצ'יאנו בריו: קורו (התזמורת הפילהרמונית הישראלית, מקהלת רדיו שטוטגרט/מנצח: המלחין).
16.00 מהקלטות התזמורת הסימפונית ירושלים רשו"ש – דבוז'אק: סרנדה ברה־מינור לכלי נשיפה עם קונטרבאס, אופוס 44; פרטוש: „נתיבים"; פרנץ דנצי: סימפוניה קונצרטית לכלי־נשיפה ותזמורת; צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 6, „פתטית", אופוס 74.
18.00 שעה עם ארתור רובינשטיין ביצירות שופן.
19.00 מוסיקה אהובה עליכם – סופה: פתיחה „הפרשים הקלים"; סן־סאנס: מתוך „שמשון ודלילה"; שוסטקוביץ': קונצ'רטו מס' 2 לפסנתר ותזמורת; אנסקו: רפסודיה רומנית מס' 2; ליטולף: סקרצו מתוך קונצ'רטו־סימפוני; ורדי: הפתיחה „אורלנדו".
20.05 אינטרלוד.
20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו – התזמורת הפילהרמונית הישראלית; מנצח: כריסטוף אשנבך; הסולן: דניאל בנימיני, ויולה – שומאן: „הכלה ממסינה"; ולטון: קונצ'רטו לויולה; שומאן: סימפוניה מס' 4.
23.00 מחזורי יצירות – המוסיקה הסולנית והקאמרית של י.ב. באך; הסימפוניות של היידן.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 „הפינה מתוגה".
08.27 משפט דמיאניוק – שידור חי מ„בנייני האומה" בירושלים.
14.06 בראש צעיר.
15.30 האוניברסיטה הפתוחה
15.57 משפט דמיאניוק – שידור חי מ„בנייני האומה" בירושלים.
18.06 מיכתת ערב.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.
22.05 חבר מאותו כוכב – תכנית חד כרוניות רדיופונית בשידור חי.

רשת ב'

06.00 שמע ישראל.
06.04 סקירות מאמרי המערכת.
06.12 התעמלות בוקר.
06.52 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 עושים עניין.
09.05 ביקור בית
10.05 כל צבעי הרשת.
11.50 פינת המודעה הקטנה.
12.10 „אלקראלף" ב„ביתי"
12.50 מה נשמע.
13.05 בחצי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 בת צחוק.
15.05 שירים ושיעורים.
16.05 יומן כלכלה.
16.30 שירים עבריים.
16.40 העברת משחק כדורגל בין ישראל לבין אנגליה שידור חי מאצטדיון רמת־גן.
19.35 מוסף לענייני צבא ובטחון.
20.05 מבחר שירים באידיש.
22.05 „מחפשים את הסטמוך".
00.15 „באו ועדו".

רשת ג'

06.11 בחזרה לאושר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה כבר תשמע.
10.05 [illegible]
11.05 [illegible]
12.05 [illegible]
13.05 רק בימי חול.
14.05 לי ולך שיר וברכה.
15.05 חדש חדיש ומחודש.
16.05 הצצה יומית.
18.06 „הצעקה האחרונה".
20.05 [illegible]
21.05 „צליל מכוון".
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 פוקחים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.00 בוקר טוב ישראל.
09.05 אילה בוקר.
10.05 שירים עבריים
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 דו רה יומי.
13.55 40 לאחור – סיפור היום בתש"ח.
14.05 פגישה יומית.
15.05 שירים לחג.
16.05 שירים עבריים
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.05 יעד משודר – ענייני צבא וביטחון.
18.45 „מעבר לגבול".
19.05 שירים מכאן.
20.05 בעיקר מוסיקה – המכללה המוסיקלית המשודרת – „הקול בגיר".
21.00 מבט לחדשות.
21.30 אוניברסיטה משודרת
22.05 על הדבש ועל העוקץ.
23.05 [illegible]
23.55 [illegible]
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.
05.05 צלילי בוקר.

צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו.
20.05 מצעד הפזמונים הלועזיים הממוחשב.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 [illegible]

חוק התכנון והבניה התשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי אשקלון
הודעה בדבר אישור שינוי
תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה־1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום, החליטה לאשר שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא שינוי מס' 47 מתאר מקומית 101/02/4.

עיקרי הוראות התכנית:
א) שינוי זוחת בנינים בני ארבע קומות ומעלה באזורי מגורים ב' ד' בלבד. ב) תוספת קומה עליונה מעל הגג הקיים בהשלמה לקומה של הדירות העליונות הקיימות. ג) עיצוב מחדש של הגגות וריכוז המערכות הטכניות המותרות. ד) הגבלת הצפנות המרכזיות וכל ההיתקנים הקיימים על הגגות במסגרת הגגות הדורשים ו/או על הגגות הקיימים.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי: שטח התכנית: 44,500 דונם אשקלון. אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס' 3476 מיום 25/8/86 עמוד 2333.

השינוי האמור בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותם ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים פתוחים לקהל.

ש. [illegible]
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – מחוז הדרום

קבלת מודעות 24 שעות נדחף
מודעות
משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל'
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב' "דבר" דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363 239952

פקסימיליה
MURATA
מורטה
מהירה
ביותר!
נציגים מקבוצת כלל

קולנוע

■**תל־אביב**
אסתר: לילה מגניב 9.40, 7.30, 5
אורלי: זיווג משמים 9.30, 7.15, 5
בית ליסין: שגעון בהלל 23.15
בן־יהודה: חיזור גורלי 9.30, 7, 4.30
גורדון: אדמה זו שלי היא 9.30, 7.15
גת: הקיסר האחרון 9, 6
דיזנגוף 1: ז'אן דה פלורט 9.45, 7.15, 11, 1.30, 4.30
דיזנגוף 2: מריס 9.45, 7.15, 4.30, 1.30, 11
דיזנגוף 3: תקווה ותהילה 9.45, 7.15, 11, 1.45, 4.30
הקול: השוד 9.30, 7
ורדייבסקי: גאריין 9.30, 7.15, 24 – סקס
זוהר: ריקוד משותף 9.30, 7.15, 5
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): הזאב בדלת 9.30, 7.30, 4.30
חן 1: מעקב צמוד 9.30, 7.30, 5, 2
חן 2: יום במלכודת 9.50, 7.25, 5
חן 3: אי אפשר לקנות אהבה 9.50, 7.25, 5.00
חן 4: הנסיכה מבבולי הילס 9.50, 7.25, 5, 2, 11
חן 5: מלון חדר המיטות 9.55, 7.30, 5, 2, 11
לב 1: נערות עבודה – 10, 8, 5, 2
לב 2: מלאכים בשמי ברלין 9.50, 7.30, 4.45, 2
לב 3: ריקוד משיכה 9.50, 7.40, 5, 2
לב 4: סמפוטו 9.50, 7.30, מגדל הדבורים 5, 2
לימור: ללא מוצא 9.30, 7.15
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מודיאון: עיניים שחורות 9.30, 7.30
מקסים: הבלתי משוחדים 9.15, 7.15, 4.30
סינמטק (לשעבר אלנבי): תוכנית רווח 9.40, 7.30, 5
סינמה 1: סגור לרגל שיפוצים
סינמה 2: סגור לרגל שיפוצים
סמדר: סגור
פאר: יופיו של החטא 9.30, 7.15
פריז: יהושע יהושע 9.30, 7.15, 4, 2, 12
23.50 בריאן כוכב עליון
צפון: מאגן 9.30, 7
שחף: עכבר הבארים 9.30, 7.15, 5
תמוז – רמת־אביב:
ילדה גדולה + עורבים 9.40, 7.30
תכלת: אריה 9.45, 7.30, 5
תל־אביב: יום של כבוד 9.30, 7.15, 5
הסינמטק הישראלי: [illegible] 9.30

■**ירושלים**
אריסון: הנסיכה מבבולי הילס 9, 7, 4.30
אדיסון: יום במלכודת 9, 6.45, 4.30
אורנה 1: זיווג משמיים 9.15, 7, 4.30
אורנה 2: יהושע יהושע 9.15, 7, 4.30
אורנה 3: יום של כבוד 8.45, 6.45, 4.30
23 9 1/2 שבועות של שכרון חושים
אורנה 4: יופיו של החטא 9.00, 6.45, 4.30
אורנה 5: מלון חדר המיטות 8.45, 6.45, 4.30
בית אגרון: 4.30 אקספרס
8.30 כל מה שרצית לדעת על המין
10 רינה פלור נשואה לשניים
אורגיל: מעקב צמוד 9.15, 7, 4.30
גאולה: חיזור גורלי 9.30, 7.00, 4.30
מיטשל: [illegible] 9.15, 7.00
סמדר: טמפטט 9.15, 7
עדן: השוד 9.00, 7, 4.30
רון: השוד 9.15, 7.00, 4.30
תיאטרון ירושלים: מאגן 9.30, 7

■**חיפה**
אורה: יהושע יהושע 9.15, 7, 4.30
אורלי: מלאכים בשמי ברלין 9.00, 6.30
אמפיתיאטרון: סגור
ארמון: סגור
עצמון 3: ללא מוצא 9.10, 6.45, 4.30
חן: לילה מגניב 9.15, 7.00, 4.30
עצמון 1: עכבר הבארים 9.15, 7.00
עצמון 2: שגעון בהלל 9.15, 7.00, 4.30
פאר: מעקב צמוד 9.15, 6.45, 4.15
קריגאור: יופיו של החטא 9.15, 7.00, 4.30
רון: חיזור גורלי 9.30, 7.00, 4.30
רב גת 1: השוד 9.00, 6.30, 4.00
רב גת 2: הקיסר האחרון 10, 8.15, 5.00

■**קריות חיפה**
סביר: שבוע עדין 9.15, 7.00
סביון: המשפחה 9, 6.30
אורות: המאבק לחיים 9.15, 7
בית העם: כתום הנוף 9.15, 7
היובל: אבא גנוב 9.15, 7
ציון: לאהר הבתולים בטיזואנה 9.15, 7

■**אשדוד**
צמרת: ללא מוצא 9.30, 7.15
אשדודה: גאריין 9.30, 7.15

■**אשקלון**
אסתר: ריקוד משותף 9.30, 7.00
מאיר: יום במלכודת 9.30, 7.30
רחל: מעקב צמוד 9.30, 7.30

■**באר־שבע**
חן: סגור

■**הרצליה ■ רמת השרון**
הדקל: חיזור גורלי 9, 7.00, 4.30
מלון דניאל: תקוה ותהילה 9.30, 7.15
כוכב: הבלתי משוחדים 9.30, 7

■**עפולה**
מוסיקהחן: סגור

■**חולון ■ בת־ים**
ארמון: יופיו של החטא 9.30, 7.15
אורנים: אבא גנוב 9.30, 7
במזל: מעקב צמוד 9.30, 7.15
מתנ"ס קרית שרת: מגדל הדבורים 9.30, 7
והולין מתגלגל 4
מגדלי: חיזור גורלי 9.30, 7.00, 4.30

רינה: ריקוד משותף 9.30, 7.15
עצמאות: ריקוד משותף 9.30, 7.15, 5

■**כפר סבא ■ רעננה**
עמל: אבא גנוב 9.15, 7.00
חן: זעקת הנשרים 9.15, 7.00
אחוה: סגור

■**לוד ■ רמלה**
אורלי: סגור
צה יוחן: סגור
אורן: היחידה לפשעים חמורים 9.30, 7.30

■**נהריה ■ עכו**
הוד: המשפחה 9, 7
רון: סגור
אמפיתיאטרון: סגור
דור: סגור

■**חדרה**
חדרה: מלתעות 4 (הנקמה) 9.15, 7.00

■**נתניה**
סמדר: סגור לרגל שיפוצים
אסתר: חיזור גורלי 9.15, 7
שרון: ללא מוצא 9.15, 7, 5
רוה: לא יכולה בלי זה 9.00, 7.15

■**קרית אונו**
מתנ"ס: סגור
פרגו קולנוע: המכשפות מאיסטוויק 8
4.30 [illegible]

■**פתח־תקוה**
הוד: הצייד 9.40, 7.15
היכל 1: חיזור גורלי 9.30, 7.00, 4.30
היכל 2: שגעון בהלל 9.30, 7.15, 5
היכל 3: יום במלכודת 9.30, 7, 4.30

■**קרית שמונה**
שגיא: השוטר מבברלי הילס 2, 9, 7

■**ראשל"צ ■ רחובות**
ג.ג. רון 1: חיזור גורלי 9.30, 7, 4.30
ג.ג. רון 2: עכבר הבארים 9.30, 7.15, 5
נפטון: ללא מוצא 9.30, 7.00
ראשונים: סגור
בית העם: ז'אן דה פלורט 9.30, 7
הדרה: מאגן 9.30, 7
חן: ריקוד משותף 9.30, 7

■**רמת־גן וגבעתיים**
ארמון: מעקב צמוד 9.45, 7.25, 4.30
אריאל: סגור
לילי: יופיו של החטא 9.30, 7.15
הדר: חיזור גורלי 9.30, 7.00, 4.30
רב גן 1: ריקוד משותף 9.50, 7.30, 5
רב גן 2: אי אפשר לקנות אהבה 9.50, 7.30, 5
רב גן 3: יום במלכודת 9.55, 7.25, 5
רב גן 4: ללא מוצא 9.55, 7.25, 5
שביט: אבא גנוב 9.30, 7.15, 5
סינמטק: סגור